

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-UT 21

Megjelenik
minden hó
1-en és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
501-90.

Postatakarékpénztári
csckeszámla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A föld.

Mióta feketére borult fölöttünk az ég és ver bennünket a sors, megtanultuk szélesebb látókörral nézni a világ dolgait. Az életösztön rávezetett, hogy nem elég a magunk portáján nézelődni, ma már nekünk is bele kell lennünk abba a nemzetekközötti kártyacsatába, amelyben népek és országok sorsa a tét. Mi is pontosan tudjuk már, hogy a népek érkei hol találkoznak, hol ütköznek s minden külföldi eseményből világosan tudunk következtetni a magunk érdekeire. Ez a határokon túlnéző ösztönünk évszázadokon át elfojtva szunnyadt s legfőbb ideje, hogy végre a legnagyobb bajban felébredt bennünk, de hiba volna azért mindent kívülről várni.

Sok év óta olyan gazdasági verseny és harc tombol a nemzetek között, hogy ebben a versenyben felszínen maradni csak megfeszített munkával, mind újabb és tökéletesebb teljesítményekkel lehetséges. S ha a jobb magyar sorsban tudunk és merünk hinni, ezt mindenekelőtt arra alapozzuk, hogy a magyar nép nem álmodozza el az erejét és idejét, nem bizza sorsát külföldi csodavárára, hanem magában bízik elsősorban. Akar és tud dolgozni a magyar s a munkája kiváló, de létünk alapja mégiscsak a föld.

Budapesten szoktak felsorakozni azok a csodálatosan szép eredmények, amelyek a magyar iparos, gyáros, kereskedő, művész munkájából teremnek. Öröm ezt nézni, de nekünk csendőröknek mégis, abban telik az igazi, szívbéli örömünk, ha a magyar föld kincseit láthatjuk, amint láttuk legutóbb a mezőgazdasági kiállításon.

A városok munkájában mi inkább csak a nemzeti vagyontiszteletreméltó gyarapítását látjuk s igazi gyönyörűségünk abban telik, amit a magyar földből magyar gazda teremt. Mi és a magyar föld elválaszthatatlanul egyek vagyunk. A gyáros megátkozta a gyárát, mihelyt kevesebb hasznot kap tőle a remélnél, mi a földet akkor is szeretjük, akkor is együtt lélekezünk vele, ha a termést letarolja róla a fagy és a szárazság. Úgy tapadunk a földhöz, mint gyermek az anyjához s ezen nem változtat, hogy egyszer nagyobb, máskor kisebb karéj kenyeret kapunk tőle.

Szeretjük a földet. Olyan érzés ez bennünk, amely fölötté áll a gazdasági számvetéseknek, ha-

szonnak és veszteségnek. Ha a rozsdá előzőnli a búzát, veleérzünk minden megölt kalással s az elpusztult termést nemcsak mázsákban és pengőkben mérjük, hanem valami ki nem fejezhető fájdalommal is, amit mindenkor át kell éreznünk, ha a földből kisarjadt, szárbaszökkent és megkalászosodott, de beérni nem tudó életet látunk. Ősi emberi ösztön és érzés ez, amellyel a földhöz és a föld erejének a csodáihoz ragaszkodunk mi csendőrök is, akik ezt az ösztönt magunkkal hoztuk s akiket a szolgálatunk odafűz a földhöz.

Ez a földhöz-ragaszkodás tartott meg bennünket, magyarokat, ezer éven át és meg is maradunk ezen a mi földünkön egészen addig, amíg így tudunk hozzá ragaszkodni. Mert a föld örök és mozdíthatatlan. Csatoghajt fölötté az agrárrolló, lehet elhanyagolni, lehet az áldását elherdálni, ő maga ott marad és vár türelemmel, míg az új gazdától szeretetet, hűséget kap s akkor megint dus jutalommal jutalmazza a gondozást. A földet nem lehet kicsempészni, ide-odasíbolni, a föld szűzi tisztaságán ezek az újabbkori gazdasági szemfényvesztések és csalárdságok nem fognak. Minden és mindenki megcsalhat, megta oshat bennünket, a föld soha. A föld türelmes, hűséges és csalhatatlan.

Szeretjük és nem is tudnánk nem szeretni. Annyi szál fűz bennünket hozzá, hogy valamennyit eltépni nem lehet, bármilyen messze is sodor el tőle az élet. Látni kellene a főváros lakosságát, amint a magyar föld mostani pompás tárlatán ámuldozik, amint lopva megsimogat egy-egy pulit avagy félelmetesen komor bikát. A földtől jött üzenet a városi ember számára ez a félenk érintés, amelyet kilendít karjából az ősi ösztön, amivel ő is tapad a földhöz, akármilyen rozsdás csavarja is lett az élet taposómalmának s akármilyen ruhát szabott is rá a fővárosi szabó. Csak egy kis lehellet kell a föld felől, csak halvány üzenet s leomlik előtte minden ember, mert a földhöz mindenki visszatér.

Köszönjük meg a jó sorsunknak, hogy együtt élünk a magyar gazdával a föld szolgálatában. A csendőr jövés-menése örzi a gazda munkáját s a földet nemcsak a gazda verítéke öntözi, hanem a miénk is. Ha tehát a magyar gazda munkájának van eredménye, ebből a diadalból nekünk is megvan a magunk jussa. Mert az volt: diadal, amit a magyar gazda ezen a kiállításon is a föld erejével aratott.

Ezért találtuk magunkat otthonosan a kiállítás hatalmas táborában. Ezért éreztük, hogy a kakastollnak is az árbocon kellene lengeni, mert ami kincs ebben a táborban felhalmozódott, abból a földből termett, amelyre mi vigyázunk s amelyhez egész létünkkel tapadunk.

Fényképezés a csendőrségi szolgálatban.

Írta: LEMHENYI GABOR PÉTER alezredes.

A műszaki találmányok nagy részét már használjuk a szolgálatunkban s a nyomozó alosztályoknál megtaláljuk ezek között a korszerű fényképezést is a helyszínelő csoportban. Szakképzett csendőrök végzik ezt, de az őrsőkön is sok csendőrt találunk, akik időtöltésből szintén járatosak a fényképezésben. Igaz, csak műkedvelők, de figyelmen kívül hagyni őket mégsem célszerű. Egyes korszerű találmányok tökéletesítésében ugyanis közismerten igen nagy szerepük van éppen a műkedvelőknek, így a rádiónál, ahol a rövidhullámú adás fejlődésében igen komoly az érdemük.

De így van ez a fényképezésnél is, helyesebben: így kellene lennie. Sajnos, azt tapasztaltam, hogy bár nagyon sok a műkedvelő fényképész a csendőrök között, mégse látjuk a szolgálatban ennek hasznát.

Cikkemben nem a nyomozó alosztályok szakembereihez, hanem az őrsbeli műkedvelő fényképészekhez szólok. Új utat akarok törni, de jobb és gyakorlottabb fényképészek remélhetőleg még több új tanácsot tudnak adni bajtársaiknak.

Mi is a mai helyzet? A Szut. 419. p. utolsó bekezdésében az áll, hogy a helyszíni „le kell rajzolni, vagy fényképezni“. Az 1934. évi 11. Cs. K. pedig a járőrszolgálatba elvihető tárgyak között felsorolja a „fényképezőgépet“ is. A nyomozásról szóló irodalmunk csak a hivatásos fényképész munkáját tárgyalja, egyebet nem találunk.

Pedig határozottan nagy értéket jelentene, ha műkedvelő fényképész bajtársaink a mindenféle emlékképek

helyett — vagy legalább mellett — hivatásukkal összefüggő dolgokat is fényképeznének.

Meg vagyok róla győződve, hogy megfelelő útmutatás mellett, a jövőben komoly mértékben lehet a szolgálatban a fényképezést felhasználni. Szerintem a „korszerű“ csendőrt fényképezőgéppel nélkül elképzelni nem lehet, de a mai szegénységünkben az államtól támogatást egyelőre alig várhatunk, bár ilyen szándékot láthatunk abból is, hogy a közlekedési őrsők már kaptak szolgálati fényképezőgépeket. De általában egyelőre nem tehetünk egyebet, mint hogy a műkedvelő fényképészeink magángepeinek juttatunk szerepet a szolgálatban.

A laboratóriumbeli eszközöket házilag készíthető, mégis tökéletes felszereléssel pótolhatjuk. Mikroszkóp, kvarclámpa-szűrő, mérőrendszerek; mind megvannak a legegyszerűbb gépben is, csak fel kell őket ismerni és egy kis kezűgyességgel — barkácsolással — felhasználni.

Nézük most már, mit fényképezhet le szolgálatban az őrsbeli csendőr olyasmit, amiből később szolgálati haszna lehet és azt milyen gépekkel érheti el. A fényképezés alapelemeivel természetesen itt nem foglalkozhatom. Aki járatlan ebben, de kedvet érez hozzá, bajtársaitól, vagy mástól megtanulhatja az alapfogalmakat s akkor azok alkalmazására itt támpontokat fog kapni.

Tehát mit is fényképezzen a járőr? A felelethez közelebb jutunk, ha azt a kérdést vesszük előbb: miért fényképezzünk?

Két célját látom a csendőri fényképezésnek. Az első cél: segédeszközt szerezni a nyomozáshoz azáltal, hogy változó helyzeteket, tárgyakat, képeket megrögzítve, azokat később változatlan alakban felismerhessük, emlékezésünket felfrissíthessük, kiegészíthessük. A fénykép maradandó, későbbi benyomásokról, befolyásolásokról

ŐREG MAGYAR.

Írta: HARSÁNYI LAJOS.

Hatalmas válla már megtörve roskad,
Egykor temérdek teste ösztövé,
Fehér bajusza lankadva lehajlik,
De dolmánygombja ózüst s kővér.

A gazdaságban mindenk felett úr.
Kevés szavától fél a szójas béres.
Karám, csűr, pajta, éléskamra telve,
A háza táján soha ninacsan éhes.

A nagyhatárban száz hold ősi földjén
Piros búza és sárga repce várja.
Zöld rétfjein kényelmesen legelget
Víg ménese és hófehér gulyája.

S ő mégis szótlan járja dús határát,
Fél nem vidítja száz kővér gulya.
Krasznik alatt egy csendes tölgy tövében
Alusza álmát, vassal a szívében,
Már sok-sok éve — egyetlen fia.

Bozontos bácsi.

Írta: ORMOS GERŐ.

Háromunk közül én voltam a legidősebb. Abban az évben végeztem el az első elemít s mint afféle színtelenképű városi gyereket, falura adtak júliusban, hogy színt kapjon a képem. Okos dolog volt ez. Odafent, a faluban akadt bőven tiszta levegő, friss tej s futkosásra való kert, hegyoldal, mlegymás.

Szóval én voltam a legidősebb s legkisebb is egyúttal. Mert a fűtő Varga unokái, dacára, hogy nyolc hónappal később születtek s ikrek voltak, jó félfejjel magasabbra nőttek nálamnál. Persze ők is városi gyerekek a javából. S velem együtt azért szabadtították a falura, hogy erősödjenek.

Hát ezt mind a hárman igyekeztünk is megtenni. Hol a fákat másztuk, repedtfenekű nadrággal, hol a patakba futottunk bele egy kocsai után, amit áztatni huzatott a térdigérő vízbe valamelyik gazda. Vagy elcsavarogtunk a hegyen, megmásztuk az sziklákat, kísértettük az Istent gyerekes vakmerőségünkkel.

Odahaza persze nem tudtak erről. Ha engem kérdeztek, azt mondtam nagyanyámnak, hogy a fűtő Var-

mentes. A gép lencséje többet és pontosabban lát, mint az emberi szem.

Második cél, tárgyi bizonyítékot szerezni, amellyel a hatósághoz tett feljelentésünke alátámasszuk, kiegészítjük, magyarázzuk.

Mindkét esetben csak akkor válik a fénykép használható segédeszközzé, ha azon a járőr által látottakat más is felismerheti, megkülönböztetheti, meghatározhatja. Talán olyan körülményeket is meg lehet állapítani így, amelyeket szabadszemmel nem lehet látni, vagy láthatók ugyan, de figyelmet könnyen elkerülik, — esetleg félremagyarázó a jelentőségük. Így tehát alig van nyomozó cselekmény, ahol eredményesen fényképezni ne lehetne.

Eddig leggyakrabban láttuk a helyszín fényképeit. Magát a szobát, ahol a cselekmény történt, ritkábban a szabadban lévő helyszínt. Láttuk a betöréses-lopás esetekben a megfúrt, felfeszített pénzszekrényt, fiókot. Ha még hozzászámítjuk a hulla és a fogoly fényképét, jóformán kimerítettük a nem nyomozó alosztálybeliek által eddig készített szolgálati vonatkozású fényképeket. Megkísérlem úgy csoportosítani a fényképezés anyagát, ahogyan én gondolom.

I. Maga a büntetendő cselekmény.

II. A helyszín: egészben, részleteiben.

III. Bűnjelek.

IV. Személyek, gyanúsítottak, sértettek, tanúk.

ad. I. Magát a büntetendő cselekményt igen ritkán lehet az elkövetéskor lefényképezni. Elsősorban azért, mert a járőrt a fontosabbik szolgálat: a cselekvő közbelépés foglalja el. Mégis lesznek esetek, pl. néptömegeknél a távolabb álló és helyhez kötött járőr a rendbontó, erő-

szakoskodó tömegről készíthet felvételt. Talán legkönnyebben a tüzesetnél fényképezni.

Sokkal gyakrabban fényképezhetünk kihágások esetében. A tilos oldalon hajtó, szabályellenesen előző járművet. A lesben álló csendőr előtt elhaladó orrvadászt, orvhalászt, csempészt. Tarvágásban legeltető pásztort, szeméremsertő fürdést, tilos helyen fürdést, állatkínzást, vadmadarak tojásainak szedését, szabad vizen jégvágást, tilos kerékkötést, tiltott szerencsejátékot, stb., stb.

ad. II. A helyszín fényképeiben félreismerhetetlenül és pontosan meg kell találni mindent, ami a helyszínrajzban, vázlatban, alaprajzban bent van, bent lehet. Ha a helyszín a szabadban van, akkor szükség van egy távolabbról felvett fényképre, mely esetleg az odavezető utakat is mutatja és egy közelebbi képre, amely már nagyobb mértékben mutatja a szorosán vett helyszínt, de amelyen a hely pontos meghatározásához szükséges tárgyak még rajta vannak. (Pl. jellegzetes fák, határjelek, útkanyarok stb.) A legfontosabb képet pedig a közvetlen helyszínen, a lehető legnagyobb mértékben, amelyen már a bűncselekmény nyomai is felismerhetők, hogy később a bűnjelek, a sértett stb. helye a nagyított fényképeken megjelölhető legyen.

Helyiségekben lévő helyszíneknél szükség van a helyiségnek legalább két oldalra felől — lebetőleg különböző szög alatt készült fényképre, hogy a helyiség belső berendezését, a bútorok állását pontosan láthassuk. Szükség lehet a mennyezetről lefelé készített fényképre is. Ezek kivül szükségünk lesz a helyiség nagyobb méretű olyan képeire is, melyeken már a nyomok is felismerhetők. Ezekről minden lehető oldalról és magasságból kellenek a képek. (A nyomok — láb-, kéz-, ujjnyomok — fel-

gáéknál voltam s ha azokat vették elő, hát megesküdtek, hogy ki se mozdultak a tanyáról, már mint boldogult apai nagyapám házaudvarából.

Így rosszkalkodtunk.

Hanem aztán néha mégiscsak kicsurrant a pohár. Tudom, egyszer nagy bögvé futok be én az udvarra s mutatom nagyanyámnak a jobbkezem mutatójúját.

Csak annyit sipogtam ijeitén:

— A Jani! A Jani!

Nagyanyám, amint meglátta, hogy véres az ujjam s ez riasztott meg annyira, elkapta a fülemet s behúzott a házba. Nagyon kemény, haragos asszony volt. Odalódított a sarokba s azt mondta:

— Megmosod azonnal, te disznófülű! Majd adok én neked ilyent csinálni! Hát nem tudsz vigyázni magadra?

Gondolta szegény, hogy nemcsak Jani ludas itt a dologban.

Amint vizet töltött volna egy apró cseréptálba, azt mondta egyre szigorúbban:

— Ha nem viseled magad rendesen, hazazavarlak! Vagy odaadlak a bozontos bácsinak.

No, erre csakugyan megrettentem. Anyára, hogy egyszerre elállott a vérzés az ujjam végén.

Bozontos bácsi, akiről szó volt, öreg csendőr volt s roppant módon féltünk tőle. Formára akkora lehetett, hogy félfejjel elhagyta a legnagyobb falubelit is s azért neveztük bozontos bácsinak, mert csodálatosan hosszú, derék bajusza volt, majd félmétert állott keresztbe az

orra alatt. S úgy festett tőle az arca, mintha mindig haragudna. Ha megláttuk az úton, futottunk is előle riadtan s lestük a kerítés hasadásain. Ő meg csak lépkedett s pislogott felénk mosolyogva.

Nem is volt köztünk semmi baj ilyenformán. Hanem egyszer valamelyikünk rákapott arra, hogy utána kiáltott, amint ballagott másodmagával a kertek alatt. Megállott akkor az öreg s lefotott arcáról a mosoly. Megfenyegedett bennünket az ujjával. Úgy lapultunk a bokrokban, mint valami gonosztevők. Majd kiverte szívének a bordáinkat.

Ezentúl nem is mosolygott többé a bozontos bácsi, ha elment előttünk az úton. Úgy tűnt, haragszik. Mi se mertünk csúfolódni. Egyre jobban féltünk tőle.

Történt egyszer, hogy valahol a bozontos bácsi háza táján csavarogtunk. Valahogy nagyon nekifeledkezhetünk a játéknak, mert dobáltuk a nagy, fekete kutyáját. A bozontos bácsi kutyáját! No, ennek azután rossz vége lesz.

A kutya nem tudott szabadulni az udvarról, csak ugrált neki a kerítésnek s ugatott rettenetesen. A mi kezeink pedig zuhogtak, dörömböltek a szürke deszkákon.

Bozontos bácsit azonban nem láttuk sehol. Mintha halott lett volna a ház. Ilyenformán egyre közelebb merészkedtünk. A kutya csak ugrált dühösen, mi pedig neveltünk rajta s dobáltuk.

Akkor hirtelen megszólalt a hátuk mögött bozontos bácsi.

— Ejnye gyerekek, mi lesz itt?

S már fogta is kettőnk gallérját a nagy markaiival.

vételénél megjegyzem, bár ezt most nem tárgyalom, hogy a legegyszerűbb géppel is lehet használható ujjnyomfelvételt készíteni.)

Betöréseknél lesz legtöbb alkalom a fényképezésre. Készítsünk képet a feszítővas nyomáról, amelyet a faajtón, fiókon, stb. hagytunk. A zár körüli karcolásokról, a levett lakatról, a páncélszekrénybe fúrt lyukról előlről és oldalt, a kibontott falról, ugyancsak előlről és féloldalról, a kerítésről, melyen az átmászás nyomai láthatók, betört ablakról, hogy a betört üvegcserépek fekvése is látható legyen.

ad. III. Az lenne a helyes, ha minden bűnjelről olyan fényképünk lenne, hogy arról a sértett és a tanúk a bűnjelket felismerhessék és lehetőleg a bűncselekmény elkövetésére is lehessen következtetni. Pl. erdei lopásnál az erdőben maradt fatörzs vágott felülete, amelyen ferde megvilágításnál felismerhető, hogy olyan fejszével vágta, amelynek közepén 1 cm. széles csorba van. A vágás felülete sima, csupán a közepén van 1 cm. széles érdes-borzos felület. Ehhez kell a bűnjel-fejsze élének a fényképe, ahol világosan felismerhető a csorba.

A bűnjelt először ott kell lefényképezni, ahol találjuk úgy, hogy a környezetből valamely jellegzetes, tanúk stb. által felismerhető tárgy legyen. Ha el volt rejtve, akkor a rejtekhelyet is.

A vércseppek ruha, égett nádfedél, a cigarettavégek, behorpadt gomb, ruhadarabok, betörő eszközök, fegyverek. Minden, ami bizonyításra szolgáló bűnjel, érdemes a lefényképezésre.

Elteltekintve a rendes elhasználástól, azért is fontos az, hogy ha véletlenül elvész, megsemmisül a bűnjel, a fénykép pótolni fogja.

ad. IV. Természetesen elsősorban a hullára gondo-

lunk a személyek fényképezésénél. A hullára, melyen a sérülések nyomai láthatók, stb. De ezt legtöbbször még idejében, a nyomozó alosztály helyszínelői is lefényképezik. Hasznos és fontos lehet azonban a testisértés sértettjének a fényképe is, ha az közvetlen a cselekmény után készült. A hulla fényképei közül az első kép a helyszínel, a többi a sérülés lehető nagy méretben való feltűntetésével készüljön.

A személyazonosság megállapításánál a fénykép fontosságát nem kell magyaráznunk. Pl. egy csavargót nem talál a Ny. K.-ban az örs, csupán közbiztonsági kihágás miatt adja át a hatóságnak és csak később derül ki róla, hogy veszélyes kommunista, amikor már kiszabadult. Milyen jó, ha a csendőr fényképet készített róla. Fontosabb eseteknél nagyon hasznos lehet a felvétel, ha a szereplők a tárgyalásig meghalnak, eltűnnek. A fényképről megmondhatják a megjelentek, vajjon vallomásaik helyt állhatnak-e stb.

A sértett, tanúk, stb. fényképeire különben szükség lehet nemcsak abban az ügyben, amelyben szerepelnek, de egy későbbi, más esetben is.

A fent I—IV. alatt tárgyaltakon kívül talán még más is alkalmasnak fog találni a hivatását körültekintő gondval, előrelátóan végző csendőr. Ez még nem minden. Én azt hiszem, hogy néha a legjelentéktelenebb eset fényképe is fontos lehet, éppen ezért a már haladottabb, jól fényképező csendőr készítse képeit lehetőleg a szolgálattal összefüggő körből. A kezdő pedig tanuljon már ilyen anyagot.

Figyelmeztetnem kell itt bajtársaimat, hogy a *szolgálatban felvett fényképek nem közölhetők sem a sajtóban, sem más módon.* Természetes, hogy éppen úgy, mint

Úgy néztünk fel rá, ijedten, mintha maga a büntető Isten lenne. Futó Varga Jani, akinek már nem jutott a bozontos bácsi kezeiből, nekiiramodott, s a patakparttól kiabált vissza buta ijedten.

— Gyertek! Gyertek!

Az ám, de hogyan? Amikor a bozontos bácsi felemel bennünket egy kicsit s vezet a háza felé a nagy markáival.

Hát az Isten őrizte a kis nadrágunkat, az szent igaz. Belépkedtünk, ha már kellett s pillanatonként váltoगतuk színünket.

Bozontos bácsi meg beszélt közben.

— No majd most kaptok rossz gyerekek. Gyertek csak...

Bevezetett bennünket egy hűvös szobába, ott elengedte gallérunkat s levette a tollas kalapját.

Akkor már mind a ketten pityogtunk.

Bozontos bácsi pedig megállott előttünk, csípőre rakta nagy kezeit és azt mondta.

— Hát nem tudjátok, hogy nem szabad dobálózni? Mi?...

Nem feleltünk.

— Nem tanítottak benneteket arra, hogy rendesen viselkedjétek? Hát most odaálltok a sarokba s én előveszem a láncot, megkötözöm a kezeiteket, aztán viszlek a dutyiba.

Erre már mind a ketten hangosan bömböltünk.

Igy tartott ez vagy egy percig. Akkor bozontos bácsi megköszönte a torkát, s azt mondta csendesen:

— Azért ne sírjatok, no...

De nekünk már hiába beszélt. Úgy remegett a kis mellünk, hogy majd kiszakadt a keserűségtől. Mi lesz, ha megláncol bennünket a bozontos bácsi s vezet végig az úton!?

Ám az öreg csendőr egyre szelidebben biztatott.

— Ne sírjatok no. Micsoda dolog, ekkora legényeknek sírni.

S leült egy kecskelábú asztal mellé.

— Gyertek csak ide. No, mi lesz!?

Amint odalépkedtünk hozzá, elkapta a karomat, fel-emelt, s ráültetett a térdére.

— Gyere te is...

És odavette a másikra a futó Varga gyereket.

Aztán beszélni kezdett nekünk. Most már egészen lágyan folyt belőle a szó. A hűvös szobába keskeny napcsíkok futottak be, odakint az akácokon nagy zajt csaptak a madarak. Bozontos bácsi pedig beszélt, beszélt. Nagy tenyereivel simogatta a fejünket. Dehogya is bántott ekkora kölykeket. Csak beszélt. Hogy neki is volt egy ekkora kisfia.

A Varga-gyerekek játszott már a zubbonya gombjaival.

Felpislogtam rá. Csak nézett erősen az ablak felé s beszélt. De olyan szépen, hogy azt sohase felejttem el. Még mosolygott is furcsán, s remegett tőle a bozontos bajsza.

Amikor lerakott bennünket a térdeiről, nem is akartunk tőle hazamenni...

A mezőgazdasági kiállítást március 22-én Kormányzó Úr Ó Főméltósága nyitotta meg, akit a kiállítás olasz vendégei karlendítéssel üdvözöltek.

a nyomozások minden más adata, az ilyen fénykép is szolgálati titkot képez.

Attérek most arra, milyen géppel lehet a csendőrségi szolgálatban eredményesen fényképezni? Milyen szempontokból kell elbírálni a szolgálatban használható gépeket?

Elsősorban leszögezem, hogy bármilyen jókarban lévő géppel lehet jó képet készíteni. Ismeretes, hogy még üveglencse nélkül, egy tüvel fekete papíron keresztülégetett lyukkal is jó képet lehet felvenni. Fontos, hogy a csendőr jól ismerje a gépét és persze: tudjon fényképezni.

Az a körülmény, hogy a gépet főleg járőrszolgálatban kell használni, bizonyos korlátok közé szorítja: milyen gép való erre a célra. Az is fontos, hogy ha valaki már ismeri a fényképezés alapelemeit és tökéletes, kifogástalan képeket akar készíteni, nem maradhat meg a kezdőknek való gépeknél. A ma használatban lévő gépeket 8 csoportba oszthatjuk.

Ezekből az első — az állványos, műterembeli gép — nagyságánál, súlyánál fogva a mi céljainkra szóba sem jöhet. A második csoportot a dobozos, ú. n. „box” gépek alkotják. Ezek a kezdők gépei. Majdnem mind filmesek. Jók a tanulásra. Nem állíthatók be pontosan, ezért használatuk korlátolt.

Meg kell jegyeznem, hogy láttam Zeiss-Ikon Box Tengor nevű 3×4 cm. méretű filmes géppel és egy gyermekjáték-mikroszkóppal 40×60 cm., tökéletes nagyítású felvételt, amit egy diák-gyerek úgy készített, hogy a gép lencséjét a mikroszkópra egyszerűen reátette és fekete papírral körülcsavarta.

A harmadik csoportba a bőrkihúzatú, összecsukható, üveglemezzel vagy sík filmmel használható gépek tartoznak. Egészen a legújabb időkig ezek voltak a legjobbak, ezek között van a legtöbb fajta. Homályos üvegen át beállíthatók. Mindenféle, a járőrszolgálatban előfordulható feladatra alkalmasak.

A negyedik csoportba sorolhatók azok a filmes gépek, melyek a harmadik csoporthoz hasonló szerkezetűek, csupán nincs homályos, beállítható üvegük. Használhatóságuk éppen ezért valamivel körülményesebb. A beállítást ezeknél előbb valamiképpen le kell mérni. Előnyük, hogy a film ma már jobb, tökéletesebb a lemeznél. Olcsóbb és nem törik. Szintén alkalmas csendőr-gépnek.

Az ötödik csoportba a tükörreflexes gépek tartoznak. A beállítás tökéletes egy tükör segítségével. A gép mindenféle feladat megoldására alkalmas. Az újabb kisméretű 6×6 cm.-es gépek már valóságos műszerek. A szó szoros értelmében tökéletes fajták vannak. Ezek az újabb kisméretű gépek szolgálatba is könnyen elvihetők, a régi gépek viszont mind igen nagy térfogatúak a járőrszolgálatra. (Meg kell jegyeznem, hogy egy ilyen olcsó tükörreflexhez hasonló gép van a kereskedelemben: a Voigtländer „Brillant”, de ez voltaképpen nem tükörreflexes, mert a beállításnak a tükörhöz köze nincs. A gép egyébként kitűnő, de az előző csoporthoz tartozik. A tükörreflexes gépek lemezesek vagy filmesek.)

A hatodik csoportot a legújabb ú. n. „Mérő” gépek alkotják. Ezeknél egy optikai távolságmérővel állítjuk be a távolságot a lehető legélesebbre. Filmes, tökéletes gépek, kisméretűek. Minden feladat megoldására alkalmasak. Egyetlen hátrányuk az, hogy az áruk túl magas.

A hetedik csoportba a „Stereo” gépek tartoznak. A gyermekkorunkból emlékeztető panoráma-képek felvevői. Csendőrségi szolgálatban kiválóak lennének, mert a tárgyak térbeli elhelyezése legtökéletesebben ezeknél látszik, de drágák, igen nagyok, túlnehézek.

A nyolcadik csoport az egyelőre nálunk még kevésbé használt mozgófénykép-felvevő. A jövő évtizedek gépe. Nyomozóinknak már van. Járőrnel ezidőszert szöba sem jöhet.

Ebből a nyolc csoportból a kezdőknel a második, a jól fényképezőknel a harmadik, negyedik és ötödik jöhet számításba.

A gép nem lehet olyan nagy, hogy a mozgást a legkisebb mértékben is akadályozza, és olyan tokba legyen, amely víz- és pormentes. A toknak a járortáska mellett való viselése nincs megtiltva, de jobb, ha zsebben van a gép.

Lemez helyett — mint mondtam — a film kényelmesebb, olcsóbb, nem törik. Ma már tökéletesebb is.

Általában a vásárlandó gép kiválasztásánál az anyagiak a mérvadók. Kétségtelen, hogy a tökéletesebb gépek drágábbak. De az is biztos, hogy a már gyakorlottabb műkedvelő, aki az első nehézségeken túl van, a jó gépben több örömet talál.

A korszerű gépek ma már csak kisméretűek. A 9×12 cm.-es gép már a múlté. A legnagyobb méret az új gépeknel a 6.5×9 cm.-es, a gépek zöme a 6×6 cm. és 24×36 mm. — az ú. n. „normális kino film” — rendes mozgófénykép film — mérete között van. Amennyivel ezek a gépek drágábbak, annyival olcsóbb a felvételi anyag, a film. Így, hogy gyakoribb használat mellett a látszólag aránytalanul drágább kisméretű gépnél a kiadás kevesebb, mint a nagyobb (9×12 cm.-es) gépnél. Ma már a nagyítás tökéletes. Saját géppel — otthon készített nagyítóval — kifogástalan nagyításokat végezhetünk.

A járőrszolgálatba a gép és a felvevő anyag — film — mellett el kell vinni az alábbi tárgyakat:

1. gömbcsuklós, fára csavarható állvány. A rendes állvány nehéz, nagy helyet foglal el, szükségtelen teher, a fenti bármire felerősíthető, a gép akármilyen szög alatt hajlítható. Ezt részben — de nem tökéletesen — pótolhatjuk egy láncállvánnyal, ha a gép fenék-csavarlyukába egy vékony, lapos, könnyű rézláncot csavarunk, mely olyan hosszú, hogy a szemünk elé tartott géptől a földre annyira leér, hogy reá lépve kifeszíthetjük. Ezzel 1/5—1 másodperces felvételeket készíthetünk.

2. Előtétlencse a közeli felvételekhez. Ezt magunk is előállíthatjuk, ha pl. egy 5 cm. gyújtótávolságú géphez egy plus 5 diopteres szemüveglencsét a gépünk elé erősítünk. Így természetes nagyságú felvételt is készíthetnek a gyakorlottabbak, amik a valóságnak 12—20-szorosára nagyíthatók. Csak a homályos üveggel beállítható gépnél használjuk.

3. Megvilágítási táblázatot, vagy fényerősség-mérőt.

4. Legalább 5 méter hosszú, 1—2 cm. széles papírszalagot, amilyen a Morse-távírógép papírszalagja. Már otthon 10—10 cm.-es beosztással lássuk el, a beosztásokat egészen fekete tintával, feltűnő nagy számokkal (3—4 cm.) jelöljük meg. Erre majdnem minden helyszínen bűnjel-felvételnél szükség lesz, mert a tárgyak térben egymástól való távolságát pontosan csak így érzékeltethetjük.

A fentiekben főleg csak nagyvonalú irányokat mutattam, arra: mit és mivel fényképezzen a csendőr, részletekbe most még nem mehetünk, de bár lenne szükség erre is mihamarabb. Aki szereti a szép felvételeket, tanulja meg elsősorban egy szakembertől az elemi dolgokat, azután önképzésével fokozza tudását és használja fel azt a szolgálatban is. Szép és nemes szórakozás a fényképezés. Ha a mulatságra, szórakozásra szánt pénzt erre fordítjuk, hasznát is fogjuk látni.

Legközelebb megírom, hogyan kell a szolgálattal kapcsolatos felvételeket elkészíteni és hogyan kell azokat értékesíteni a szolgálat javára.

János gazda utazása a közlekedési kódex körül.

írta: ÚTITARS.

Lapunk legutóbbi számában megírtam, hogyan kocsiztunk el János gazdával Debrecenig, mit tapasztaltunk az úton, most pedig arról fogok beszámolni, mit láttunk Debrecenben, majd hazafelé gépkocsin menet.

Az Arany Bika-szálló elé érve, János gazda nagy meglepetéssel kiáltott fel a közlekedési rendőr láttára:

— Hát ez a rendőr mit tornázik ott az utcán?

— Nem tornázás az — feleltem, hanem az az úgynevezett közlekedési rendőr, akinek az a feladata, hogy ilyen forgalmasabb helyen úgy irányítsa a közlekedést, hogy balesetek elő ne forduljanak. Az irányítást pedig karjelzéssel végzi. Álljunk meg egy kicsit s figyeljünk. Majd akkor rájövünk, milyen ügyes gondolat volt ezt bevezetni.

Eppen valami vonat érkezhetett, autók, kocsik száguldoztak be a városba. Közben a főútvonalra betorkolló utcákból is ugyancsak sok jármű igyekezett el lenkező irányban. A közlekedési rendőr jobbkarjának függőleges feltartásával megállította a vasúttól befele igyekvő kocsit és autósort, majd a másik irányba fordulva, mindkét karját vállmagasságban vízszintesen kinyújtva, jelezte, hogy most a mellékútvonalokról indulhatnak meg a járóművek és a gyalogosok. — Nagyszerű ez — jegyezte meg János gazda. Így tényleg nem igen történhetik baleset. Majd amikor a mellékútvonalakon összegyűlt kocsik, autók s gyalogosok beértek a főútvonalra, ebben az irányban állította le a forgalmat és újra a vasút felől jövőeknek tette szabaddá az utat. Ugyancsak ott bemutattam János gazdának azt is, hogyan szabad ívben megfordulni. Ilyenkor a járóműnek jeleznie kell előre az irányváltást, mire a közlekedési rendőr egyik karját vállmagasságban vízszintesen kinyújtja, másik karját pedig szintén vállmagasságban vízszintesen előre nyújtja úgy, hogy két karjával egy V betűt képezve, jelzi az ívben való megfordulást. A járóműnek a rendőrt ilyenkor meg kell kerülnie. Bizony, enélkül a gyalogosokra valóságos életveszedelem lenne, ha az utca egyik oldaláról a má-

Az 1880-as évek elején, mikor a m. kir. csendőrséget az ország egész területén felállították, az őrmester 500 forint 65 krajcár, az őrsvezető 401 frt. 95 kr., a csendőr 302 frt. 95 kr. évi zsoldot kapott, vagyis az őrmester 1 frt.-t 37 kr.-t, az őrsvezető 1 frt. 10 kr.-t, a csendőr 83 krajcárt naponta. Ezenkívül a 3, 6, 9, 12, 15 és 18 csendőrségi szolgálati év befejezése után az őrmesternek és az őrsvezetőnek napi 20, 25, 30, 40, 45, 50 krajcár, a csendőrnek napi 15, 20, 25, 35, 40, 45 krajcár szolgálati pótdíj járt. Elemezési pótdíjként minden 24 órai külső szolgálat után az őrmesternek és az őrsvezetőnek 50 krajcár, a csendőrnek 40 krajcár volt illetékes.

sik oldalára akarnának átmenni. Ugyancsak a közlekedési rendőr hivatott arra is, hogy a gyalogosok részére kiadott rendeletek betartása fölött őrködjék. Ezek ugyanis csak a részükre fenntartott gyalogjárón közlekedhetnek a közlekedés akadályozása nélkül. Ahol járda bármilyen okból nincsen, ott sem lehet akárhol menniök, hanem az útszéle mellett az útnak legfeljebb egy méternyi széles sávján és itt is fokozott gondossággal kell járniok. (19. §. 1. p.)

A gyalogosoknál éppen úgy, mint a járóműveknél, balra kell kitérni és jobbra előzni. (19. §. 2. p.) Természetesen nem szabad a gyalogjáróknak sem úgy gondolkozni, hogy „majd a rendőr vigyáz rám” s nem törődni semmivel, magyaráztam tovább János gazdának, hanem nekik is kötelességük az úttesten a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel a járóművek, továbbá a szabadon hajtott málhás vagy nyerges állatok forgalmának zavarása nélkül áthaladni. Másrészt a rendelet legfőbb kötelességévé teszi a vezetőknek a gyalogosok testi épségének védelmét.

Ahogy a forgalmat nézegettük, észrevettük, hogy a gyalogjárón nagy zsvavajjal egy csoport közeledik felénk. Inasgyerekek voltak. Egyikük nagy festékes vödört cipelt. Még mielőtt minket elértek volna, a rendőr már figyelmeztette őket, hogy a gyalogjárón csoportosan járni tilos, úgyszintén az áldogálás. (19. §. 3. p.) A festékes vödört cipelő gyereket pedig kiállította a járdáról s felvilágosította, hogy a gyalogjárón nagyobb terjedelmű, továbbá a gyalogosok rubájának beszennyezésére, a közlekedés zavarására, a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetésére alkalmas tárgyakat vinni tilos. (19. §. 14. p.)

— Nem is gondoltam, mi mindenre kiterjedt a rendelet készítőjének a figyelme — mondta János gazda. — Bizony ezek üdvös dolgok, csak az lenne kívánatos, hogy ezeket az intézkedéseket mindenki és mindig betartaná, nemcsak akkor, amikor a csendőr vagy rendőr látja, vagy figyelmezteti. Akkor nem sok baleset történne!

Már jödarabig figyeltük a forgalmat s a közlekedési rendőr tevékenységét, de mert még valamit vásárolni is akartunk, elhatároztuk, hogy búcsút mondunk neki.

Az üzlet, ahová menni akartunk, az utca másik oldalán volt, mégpedig nem szemközt velünk, hanem ferde irányban.

— Menjünk át — mondom János gazdának s ezzel ő már meg is indult az úttesten keresztül, ferde irányban. — Nem arra megyünk — figyelmeztettem —, mert az úttesten lehetőleg az utcasarkon vagy ott kell áthaladni, ahol közbiztonsági közeg teljesít szolgálatot, akinek az útmutatásához a gyalogosok is alkalmazkodni kötelesek. (20. §. 4. p.) Ha nem ilyen helyen járunk át, előzőleg mindig meg kell győződnie arról, hogy az úttest igénybevételével a saját testi épségét nem veszélyezteti-e és a járóművek forgalmát nem zavarja-e? (20. §. 3. p.) Szabály az is, hogy az úttesten mindig a legrövidebb átkelést biztosító derékszőgben, nagy figyelemmel és körültekintéssel kell áthaladni. (20. §. 4. p.) Nem újságot olvasva, kirakatokat, vagy járókelőket nézegetni, de megállni sem szabad.

Igy azután ott haladtunk át a közlekedési rendőr mellett, mégpedig akkor, amikor a járóművek is vetünk egyirányban haladtak.

Ahogy átértünk, a villamosvasút megállójától éppen akkor indult el egy villamoskocsi a vasút felé. Már mozgásban volt, mikor egy férfi fel akart rá ug-

rani, de az ott álló rendőr ezt megakadályozta. A férfi ugyancsak kiabált a rendőrrre, ez azonban hivatkozott a rendeletre (22. §. 1. p.), mely szerint mozgásban lévő bárminő járműre felszállni, vagy arról leszállni tilos. A rendőr igazoltatta a méltatlankodó férfit, hogy a rendeletbe ütköző kihágás miatt megtehesse ellene a feljelentést. Biztosan meg is kapja büntetését, ráadásul még azért is, mert a hatósági közeggel gorbombáskodott.

Az üzletben megvásároltuk a szükséges dolgokat s elindultunk a szállásunkra, hogy fátadalmainkat kipihenjük.

Útközben egy gyereket láttunk lovagolni felnőtt lovásza kíséretében. János gazda gyönyörködött — láttam — a két szép lóban, de nekem megint egészen más jutott eszembe. Meg is kérdeztem utitársamat: — Tudja-e, miért kíséri az a lovász a gyereket? — Bizonyára azért, hogy vigyázzon reá! — Ez igaz — feleltem rá —, csak hogy az a gyerek úgy ül a lovon, hogy kísérfje se különben s mégis igaza van, amikor azt mondta, hogy vigyáz reá. Ugyanis az ilyen fiatalember a nagyforgalmú utcákon nemigen tudna magára kellőképpen vigyázni s éppen ezért szabta meg a rendelet (24. §. 1. p.), hogy városokban és forgalmasabb útvonalakon csak 16. életévét betöltött olyan egyén lovagolhat, aki a lovaglásban jártas és a lovas csak olyan lovaglófelszerelést használhat, amely a ló fékentartását lehetővé teszi. Az említett életkoron aluliak csak megfelelő kísérettel. A lovásoknak az úttest menetirány szerinti baloldalán kell haladniok. Ijedős, harapós, rüggős, a személy- és vagyonbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét veszélyeztető lovakon városokban és nagyobb forgalmú útvonalakon lovagolni tilos.

Elérkeztünk a szállásunkra s miután János gazda lovait megegerszer megnézte s a Jóska kocsisgyereknek a hazahajtásra vonatkozó utasításait megadta, elmentük magunkat másnapra. Utitársamat, úgy látszik, izgatta a gépkocsi tervezett utazás, mert már korán reggel felköltött s ugyancsak biztatgatott az indulásra. Együtt mentünk el ismerősömhöz, aki szíves volt gépkocsiját rendelkezésemre bocsátani.

Mielőtt felültünk volna, megkérdeztem a vezetőt, van-e nála vezetői igazolvány s megvan-e a kocsis forgalmi engedélye? Megmutatta mindkettőt. Erre én éppen úgy, mint elinduláskor a János gazda szekerét, az autót elkezdtem körülvizsgálni. Ahogy ott nézdegéltem, János gazda azzal a kérdéssel fordult hozzám, hogy a gépkocsi oldalán ugyanúgy, mint a szekereknél és kocsiknál, miért nincs felírva a tulajdonos neve? Megmutattam neki, hogy a gépkocsitulajdonos neve a kocsiban bentlévő engedélyen látható. A külső megjelölést helyettesíti az a szám, amely elől és hátul is látható. Erről meg lehet állapítani, hogy kié a kocsi. Nincsen ugyanis két gépkocsi, amelyeknek egy és ugyanazon száma volna. A szám előtt lévő betű és szám alapján tartják nyilván az ország valamennyi gépkocsiját és tulajdonosát.

Régeen a csendőrségénység nőülése is, — úgy, mint a hadseregénál, — I. és II. mód szerint történt. Lakáspenz és özvegyi nyugdíj csak az I. mód szerinti nőülés esetén járt. A m. kir. csendőrségnek az ország egész területén történt felállításakor ezt megváltoztatták, úgyhogy azóta minden nőülés az I. mód szerint történt. A kedvezményre való tekintettel a kolozsvári csendőr (kerületi) parancsnokság 1882-ben kihirdette, hogy nőülési engedély csak azoknak adható, akik példás magaviseletet, a szolgálatban nagy buzgóságot tanúsítottak és a közbiztonsági szolgálat terén érdemeket bírnak felmutatni.

A régi német hadsereget zsibvásárra lökték a győzők...

Nagyon megörült ennek János gazda, mert ezután, ha valamelyik gépkocsi tulajdonosát akarja valamilyen okból megtudni, elég lesz, ha betűjét és a számot jól megjegyzi s abból a hatóságok majd könnyen megállapíthatják a keresett egyén nevét.

Megvizsgáltam még, hogy a fékek é a kürt jól működnek-e, valamint, hogy a lámpákkal lehet-e világítani s miután mindent rendben találtam, János gazda mellé beültem én is. Figyelmeztettem a gépkocsivezetőt a közlekedési rendelet ama szakaszára (5. §.), amelyik a sebes égre vonatkozik. T. i., csak olyan sebességgel szabad haladni, amely gondos vezetés mellett a zemély- és vagyonbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét nem veszélyezteti s amely lehetővé teszi, hogy a vezető mindenkor ura legyen a járműnek s azt kellő időben megállíthassa. Megjegyeztem, hogy aki túlgyorsan halad, esetleg igen korán ér a másvilágra. Ebben János gazda is igazat adott nekem.

Még ki sem értünk a váro ből, máris akadt élményünk. A vasútállomás közelében kocsink kürtjelzésétől az egyik vendéglő előtt elhagyott lovak megijedtek és vad vágatásba kezdtek. Majd megfagyott a vér bennünk, mert egy idős asszony éppen arra haladt az úttesten keresztül. A megvadult lovak el is kapták s pár lépésre sodorva dobták ki az út szélére. Az örszemes rendőr bátran vetette magát a lovak elébe, míg gazdájuk a kocsimáhból rohant a már megfékezett lovai után. Én a gépkocsivezetővel azonnal a sebesült asszonyhoz hajtottam, mert ez kötelesség mindenképpen, de a szabály is erre utasít (55. § 2 p.), és örömmel láttam, hogy a borzolásokon és az ijedtségen kívül a anyóknak semmi baja sem történt. Na de ez is éppen elég szégyenkének, bizonyosan beletelik 8-10 nap, amíg helyre

fog jönni. Néhány perc múlva megérkeztek a mentők is, akik a nénikét a klinikára szállították, mi pedig a rendőrhöz hajtottunk, aki éppen a gondatlan gazda igazoltatásával volt elfoglalva. Utána bennünket, mint szemtanukat kérdezett ki. A gazdát kioktatta s megdorgálta, mert lovait őrizet nélkül hagyta. A rendelet (14. §.) is tiltja ezt s most majd mulasztása következtében fizetheti az asszony gyógykezeltetési költségeit s kártérítést azokra a napokra, amíg nem bír dolgozni. Ezenfelül még a hatóság is meg fogja büntetni, mert lovait őrizet nélkül hagyta. Minket állított példának elébe, mint akik nem voltunk okozói a történeteknek, de mégis azonnal a sérült asszony segítségére siettünk s tisztán emberi érzésünkre hallgatva, eleget tettünk a közlekedési rendeletnek, amely előírja, hogy aki közlekedési balesetet okoz, igazoltatás és segélynyújtás céljából köteles azonnal megállani, vagy aki nem idéz elő ugyan közlekedési balesetet, de annál jelen van, vagy útjában ilyen baleset folytán segítségre szoruló sérültet talál, zintén köteles azonnal megállani. Jólesett mindnyájunknak a rendőr elismerő szava, de láttam János gazda arcán a elkeseredést utunk rossz kezdetén. Megjegyeztem, hogy ha a vége jó, minden jó! Majd elbeszéltem neki egy pár vidám históriát s ezzel sikerült is János gazdát jókedvre deríteni.

Nagyon szépen haladtunk hazafelé. Állandóan figyeltem a sebességmérőt s amikor az 50 kilométernél többet mutatott, figyelmeztettem a vezetőnket a lassúbb hajtásra.

Egyszer csak minden előzetes figyelmeztetés nélkül és nagy fejesóvafások között lassítani kezdett vezetőnk. Kémlelődve kerestük az okát s rá is jöttünk

...de már áll az új, félmillió német haderő.

azonnal, hogy szemközt velünk három gerendákkal megrakott szekér jön. Csaknem az egész úttestet elfoglalták úgy, hogy csak nagy ügyel-bajjal lehetett volna mellettük elhajtani. Vezetőnk tanácsosabbnak látta megállani s így vártuk be, amíg elhajtanak mellettünk. Mikor ez szerencsésen sikerült, megállítottam s figyelmeztettem őket, hogy ilyen szélesen rakodni nem szabad (16. §.), mert ezzel könnyen szerencsétlenséget idézhetnek elő. Azt is tudomásukra hoztam, hogy főszolgabírójuknál megteszem ellenük a feljelentést, nem ugyan azért, hogy őket megbüntessék, hanem, hogy máskor ilyen módon ne rakodjanak s ha ezt megteszik és ebből baj származik, nem mondhatják, hogy nem volt róla tudomásuk. Megmondtam azt is, hogy két és fél méternél szélesebben és négy méternél magasabban nem szabad rakodni. Megköszönték a felvilágosítást és megfogadták, hogy a jövőben ehhez tartják magukat.

Amikor egyik közbeeső faluba érkeztünk, János gazda örömmel kiáltott fel: — Ni, hiszen az meg ott a Jóska gyerek! — Ott áldogált az utca baloldalán úgy, ahogy azt a rendelet is előírja. Jól megjegyezte a halottakat. Nagy volt a Jóska gyerek öröme is, amikor bennünket meglátott. Dicselkedve mondta el, hogy egész úton semmi baj nem történt s most is csak azért állott meg, hogy a lovak egy kicsit kiszusszantsák magukat. János gazda megdicsérte Jóskát s elbúcsúzva tőle, folytattuk utunkat, jobbanmondva csak szerettük volna, mert alighogy a falu másik végéhez értünk, egy hatalmas pukkanást hallottunk s gépkocsink abban a pillanatban egészen oldalra billent. Szerencsénk volt, hogy rendes iramban haladtunk, különben valamennyien kirepültünk volna. János gazda ijedten kapaszkodott a gépkocsi oldalába még akkor is, amikor a kocsit már állott s mi a vezetővel néztük a kereket. Könnyű volt megtalálni, mert a baloldali két kerékből hatalmas, szegkek meredeztek ki. Észrevettem, hogy az egész úttest hasonló szegkekkel van beszórvva s nem messze 5—6

iskolásgyerekek nevetgélve nézte, amint az új kerekek felszerelésével kínlódtunk. Úgy tettem, mintha nem vettem volna őket figyelembe. Erre közelebb jöttem úgy, hogy az egyiket el tudtam csipni. Rövid faggatás után be is ismerte, hogy ők szórták széjjel a szegeket azzal a szándékkal, hogy a gépkocsik kerekeit megrognálják.

A kocsit az út baloldalára állítottam, hogy a forgalmat és a közlekedés rendjét ne zavarjuk (18. §.) s minthogy a vezetőnk már egyedül is el tudta végezni az új kerekek felszerelését, otthagytam János gazdával együtt, én pedig nem resteltem a gyerekekkel elmenni az iskolába s felkeresni a tanítóját.

Szegény jó tanítót nagyon bántotta, hogy az ő tanítványai között akad ilyen vásott gyerek s megtudakolta tőle a cimborái nevét is, akikre, azt hiszem, másnap meleg nap volt az iskolában. Majd szinte bocsánatkérően mondta el, hogy a közlekedési rendelet megjelenése óta több ízben is oktatás tárgyává tette az abban foglaltakat s megmagyarázta többször is a tanulóknak, hogy a közlekedési rendelet (17. §.) tiltja az úttesten vagy afölött olyan tárgyakat felfüggeszteni, egyébként elhelyezni vagy arra olyan tárgyakat dobni (faléc, deszkadarab, szög stb.), melyek a járóművek haladásának akadályozására és rongálására alkalmasak vagy a testi- és a vagyonépséget veszélyeztetik. Felvilágosította a gyermekeket arról is, hogy az ilyen éretlen csínytevések azonkívül, hogy nagy anyagi károkat okozhatnak, sokszor még emberáldozatot is kívánnak és más vonatkozásban is súlyos következményekkel járhatnak. Sokszor ugyanis olyan külföldiek utaznak, akik azért jöttek Magyarországra, hogy az itteni viszonyokat tanulmányozzák. Milyen véleménnyel lesznek azután ezek a külföldiek rólunk, magyarokról, ha a mi esetünkhöz hasonló fogadtatásban lesz részük? Láttam, hogy a tanító úr igen helyesen fogta fel a dolgot, megköszöntem a felvilágosítást s kértem, hogy a jövő-

ben is kövessen el mindent a hasonló esetek elkerülése érdekében.

Mire visszatértem a gépkocsiboz, nagy meglepetésemre a Jóska gyereket találtam ott, aki segített a vezetőnek. János gazda arcáról le lehetett olvasni a megelégedettséget, hogy a motor még az ő kocsisa segítségével is rászorulhat. De már el is készültek a munkával és indultunk tovább abban a reményben, hogy most már minden baj nélkül bazajuthatunk.

Útközben találoztunk csoportosan hajtott állatokkal, melyeket a rendeletben előírt (25. §.) megfelelő számú s jártas bajcsárok hajtottak. Mire odaértünk, már megfelelően félreterelték állataikat az útból úgy, hogy minden fennakadás nélkül tudtunk mellettük elhajtani, persze óvatos, lassú bajtással.

A Berettyó hidjához éppen akkor érkezünk, amikor azon szekerek haladtak át. Vezetőnk türelmetlenkedett, mert azok szabályszerűen, lépésben hajtottak s nehéz volt kívánni, míg mind át fog hajtani. Megakarta őket előzni s már be is gyújtotta a motort. János gazda figyelmeztette vezetőnköt, hogy a hidon nem szabad ám előzni! A vezető elszégyelte magát, hogy egy gazdálkodó embernek kell őt a szabályok betartására figyelmeztetni s szó nélkül leállította a motorját s csak akkor indultunk el, amikor már valamennyi szekér áthaladt a hidon.

Az út hátralévő részét minden baj nélkül tettük meg. Hazaérve megkérdeztem János gazdát, hogy minden balesetért tényleg a motorosjárművek vezetői okolhatók-e? — Belátom, tévedtem — mondotta —, ezt nem lehet így kimondani. Ahogy tapasztaltuk, vannak vigyázatlan motorosjármű- és vannak állati erővel vont hibás járművezetők is. A vigyázatlanság és a rendeletekkel való nemtörődomség a legtöbb balesetnek az okozója. Csak még azt szeretném, ha velem együtt a régebbi hibás meggyőződést valló más gazdátársaim is meggyőződésük helyét nem álló véleményükről! — Megígérttem neki, hogy ezen én is rajta leszek. Ezért állítottam össze az utazásunk történetét s ezt aprónak, felnőtteknek, városban, falun egyaránt azzal ajánlom, hogy ha betartják a hallottakat, sohasse lesz baja az utakon se embernek, se állatnak, se járműnek.

Tájékoztató Hévizről és Balatonfüredről.

Írta: vitéz BALAZS-PIRI GYULA őrnagy.

Az utóbbi évek tapasztalata szerint a csendőrség tagjai és hozzátartozói évről-évre mind kevesebben vették igénybe a „Csendőrségi nyugdíjárulék alap”-ból létesített és egy anyagi áldozattal fenntartott jóléti jellegű balatonfüredi és hévizi csendőrségi gyógyházakat.

Ennek oka nagyrésztben a leromlott gazdasági viszonyokra vezethető vissza. Ezért a vezetőség, orvoslást keresve, elhatározta, hogy a csendőrség beutalására igényjogosultjai számára lényeges fizetési és beutalási könnyítéseket léptet életbe, bár ez a „Csendőrségi nyugdíjárulék alap” részéről további számottevő anyagi áldozatot fog jelenteni.

Ezenkívül a vezetőség elhatározta azt is, hogy a kérvények és a beutalás ügykezelését is egyszerűsíti. Hogy ezt a célt már külsőleg is kifejezésre juttassa, a beutalást szabályozó rendelkezéseknek eddigi „Szabályzat” elnevezését „Általános határozványok”-ra változtatta.

A beutalást kérők s empontjából az „Általános határozványok” az lábbi lényegesebb változtatásokat tartalmazza:

A balatonfüredi gyógyházban az eddigi I—XII gyógyidőszak helyett, hasonlólag a hévizihez, I—V gyógyidőszak lesz.

A beutalásra „igényjogosult” fogalmát a „Általános határozványok” az eddiginél pontosabban határozza meg és annak körét kibővíti.

A „beutalásra-igényjogosult”-ság meghatározásánál mindig a családfő után iga odnak a hozzátartozók. E szempontból „családfő”: a csendőrségnél vagy honvédségnél ténylegesen szolgáló vagy nyugállományú nő, özvegy és elvált, valamint az olyan nőtlen, aki hozzátartozói után családipótlékot élvez addig, míg nyugellátásra igényjogosult.

Ennek elhunytá után a csendőrségi vagy honvédségi özvegyi ellátásban részesülő özvegy addig, míg ismét férjhez nem megy, vagy a nyugellátásra való igényét másként el nem veszti.

Végül az előbb felsoroltaknak nevelési járulékot élvező teljesen árva gyermekei.

A „hozzátartozó” beutalásra való igényjogosultságának első két feltétele a családfővel való állandó közös háztartásban való együttélés és az, hogy a családfő csendőrségi vagy honvédségi ellátásban álljon. Ha ez a két feltétel hiányzik, úgy a 3. §. f) pontja alapján csak mint „kivételesen-beutalt” jöhet tekintetbe. A beutalásra igényjogosult hozzátartozók ellátási díja sem egyöntetű, különbözik aszerint, hogy az illető ellátott, vagy ellátatlan és hogy a közös háztartásban való együttélés fennforog-e vagy sem.

A nyugállományú csendőr és honvéd egyének feleségei, illetve özvegyei csak abban az esetben utalhatók be, ha özvegyi ellátásra igényjogosultak.

A hatályon kívül helyezett „Szabályzat” szerint a beutalhatók nem igényjogosult hozzátartozói nem voltak felvehetők a csendőrségi gyógyházaikba, mint pl. az elvált férjnek a volt feleségénél nevelkedő gyermeke, stb. Ezentúl már, ha indokoltnak és méltányosnak látszik az ilyen kérelem, melynek a teljesítése egyébként akadályba nem ütközik, kivételesen figyelembe vehető lesz. E módosításnak megfelelően az eddigi kétféle ellátási díj helyett is háromféle lesz: kedvezményezett, teljes és felemelt.

Úgy a tényleges, mint a nyugdíjas csendőrök családtagjainak a kedvezményes ellátásra való igényjogosultságához ezentúl nem lesz követelmény a családi pótlékban való részesülés, hanem elegendő a közös háztartásban élésen kívül az ellátatlanság.

A jövőben fokozottabb jelentősége lesz annak, hogy a kérvényező beutalását egészségi vagy üdülési okból kéri-e.

Az eddigi gyakorlat szerint bírálják el annak a kérvényét, aki egészségi okból orvosi bizonyítvánnyal kéri beutalását. Az orvosi bizonyítványt ezentúl tekintet nélkül arra, hogy hány személyre vonatkozik, 1 pengő okmányhellyel kell ellátni. Az egészségi okból beutalt tényleges csendőrök részére, beutalásukkal egyidejűleg, a belügyminiszter úr (VI-c. osztály útján) rendes, évi kiszabatba be nem számító egészségügyi szabadságot engedélyez, de egy fürdőévadban csak egy gyógyidőszak tartamára.

Az üdülés céljából beutalást kérőknek orvosi bizonyítvány helyett csak bélyegmentes orvosi nyilatkozatot kell mellékelniük arról, hogy az „Általános határozványok” 4. §. a-d) pontjaiban felsorolt beutalást gátló betegségek egyikében sem szenvednek. Aki üdülés cél-

jából kapta beutalását, annak a beutaló rendelet alapján a rendes évi kiszabotba beszámító szabadságot engedélyez a kerületi (hasonló) parancsnokság, ennél fogva ezt külön kérni nem kell. Ennek az újításnak az a célja, hogy azok is, akik egyébként teljesen egészségesek és csupán pihenni, üdülni óhajtanak, fesztelem nélkül, aggodalmaskodás nélkül kérhessék beutalásukat anélkül, hogy orvosi bizonyítványt lennének kénytelenek felmutatni.

Az ellátási díj egyes fokozatokban, amint a múlt évben, most is csökkent, — a lehetőséghez képest.

A beutaltakat meglátogató, egyébként beutalásra igényjogosult hozzátartozók a gondnok engedélyével a gyógyházban legfeljebb 4 napra teljes, illetve felemelt ellátási díj ellenében vendégként megszállhatnak, ha férőhely rendelkezésre áll.

Azonban a tényleges és nyugállományú csendőröket, — de csak saját személyükre nézve —, nemcsak mint látogatókat, hanem egyébként is elhelyezheti a gondnok a gyógyházban, ha van férőhely. Ha ezek csak 4 napig maradnak, teljes ellátási díjat fizetnek. Ha pedig 4 napnál tovább maradnak és időközben beutalást nyerne, akkor az egész időre kedvezményes ellátási díjat fizetnek.

Hogy fáradságos és nehéz közbiztonsági szolgálatot végző tényleges állományú bajtársaink közül minél többen részesülhessenek a csendőrségi gyógyházak nyújtotta pihenésben és üdülésben, egy másik jelentős újítás is létesült.

Ugyanis sok családnál nem igen marad annyi készpénz a havi illetményből, hogy a beutalás ellátási díját egy összegben előre kifizethetnék, miután a havonta ismétlődő fizetési kötelezettségeiknek eleget tettek. Ez az elgondolás juttatta arra az elhatározásra a vezetőséget, hogy megengedje, hogy ezentúl a tényleges csendőrök — elsősorban a családostok —, bárom részletben is fizethessék a saját maguk, vagy akár a családtagjaik ellátási díját is. A vezetőség ezzel az engedménnyel elejét akarja venni annak is, hogy az érdekeltek ilyen célra kölcsönöket vegyenek fel.

Igy tehát a vagyontalan, de egyébként rendezett anyagi viszonyok között élő tényleges csendőrök és családtagjaik is módját találhatják annak, hogy a kényelmet és igen jó ellátást nyújtó, igen szépen megépített és a mai kor követelményeinek megfelelően berendezett csendőrségi gyógyházakban gyógyulást, vagy üdülést keresve, néhány hetet zavartalan és gondtalan pihenésben eltölthessenek.

A bajtársiasság a csendőrségnél sem nélkülözhető. A Szolg. Szab. I. R. 24. p. 1. bekezdése helyesen mutat rá annak szükségességére, hogy a honvéd (csendő) a különböző csapattestekhez és testületekhez tartozó bajtársakkal jó egyetértésben éljen. A bajtársiasságot, valamint a közszellemet és az egyetértést megteremteni, magunkévá tenni és ápolni mindannyiunk kötelessége. Ehhez fel kell használnunk úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül is minden kínálkozó lehetőséggel. Erre kiválóan alkalmas a pihenésre és üdülésre szánt idő is.

Amint betegség esetén az olcsó honvéd- és közrendészeti gyógyintézeteket vesszük igénybe, ahol bajtársak között, bajtársak részesítenek kifogástalan orvoslásban és ápolásban, éppen úgy a bajtársiasság fogalmából folyik, hogy az üdülésre és a pihenésre szánt időnket is lehetőleg bajtársaink körében töltsük el.

A mi filléreinkből, a mi számunkra létesített gyógyházainkat keressük fel elsősorban, a nehéz munkában töltött hónapok után a hivatásunkkal járó fáradalmak kipihenésére. Ez különösen nekünk, csendőröknek kiváló alkalom arra, hogy az országban szerte szórta élő bajtársainkkal találkozassunk és a gondtalan pihenés heteiben egymást közelebről megismerhessük.

A lauterachi tragédia.

Írta: BAYA HENRIK

osztrák csendőr-örsparancsnok (Feldkirch).

(A Gendarmenle Rundschau engedélyével fordította Pinczés Zoltán önmagy.)

A vorarlbergi Lauterachban történt háromszoros gyilkosság az utolsó évszázad legvéresebb tragédiáinak egyike.

A múlt század hetvenes éveiben élt Lauterachban egy Gasser József nevű, harmincéves, középtermetű, erős testalkatú ember. Arca, mélyenülő, kicsi szemei, alacsony homloka, hegyes orra és lelógó jobb szájaszéle nem volt valami bizalomgerjesztő. Volt benne valami a vadállatok vadságából és kegyetlenségéből. Ezt a benyomást a fekete szakállával élenk ellentétben álló nagy, szőke bajusza még inkább fokozta. Iszákos, verekedő és munkakerülő természete miatt nem volt valami jó hírű. Nős volt s feleségével és apósával, egy öreg emberrel egy kettős lakóház-felét lakta; a másik felében egy Lenkel Baptist nevű ember lakott.

1864 január 17-én, egy vasárnapi napon este Gasser megjelent a „Csillaghoz” címzett kocsmában és ott a korcsmai vendégekkel, akik között egy Mayer Gáspár nevű württembergi ember is volt, leült kártyázni. Kivételesen elég józan volt s a magaviseletében sem lehetett semmi feltűnőt észrevenni. Záróra után nyugodtan elment. Éjjel felé a württembergi, aki a vendéglőben aludt, nagy lármát hallott, amely azonban csakhamar elcsendesedett. Reggel hét óra felé újra láрма kerekedett a Gasserék háza felől s ezúttal egy lövés is esett.

Mikor a württembergi másnap reggel a korcsma helyiségbe bement, Gassert ott találta. Megkérdezte tőle, miféle láрма volt, amit az éjjel hallott? Gasser elbeszélte, hogy ő lármázott, mert amikor hazament, a háza kapuját bezárva találta s kénytelen volt betörni, hogy bejuthasson. Dühében aztán mindent összetört a lakásban, ami a kezéig érte. Reggel felkeltette a szomszédját, mert úgy beszélték meg, hogy vadászni mennek. A szomszéd azonban részeg volt, nem bírt

MEGHALT AZ APÁM

Írta: BOROSS SÁNDOR.

Meghalt az apám, mert a vár,
Az a vár, elesett Galiciában.

— Vajjon győztünk-e? Mert győzni kell!
Magyar, magyar! ...
Sóhaj a sirban is magában.

Est, Csönd. Alig-alig halad
A föld is a súlyától sok sebének.
— Győztünk! ... fecseg az oláh asszony.
Muhart arat
Apám sírján a tékenének.

bele lelket verni. Azután, ahogy a szomazédától eljött, — mesélte tovább a württemberginek — a ház sarkánál megbotlott és elesett, esés közben véletlenül elsült a puskája és megölt egy kutyát. Mutatott is egy kis sebet a homlokán, amit állítólag az eséstől kapott.

Gasser egy pohár pálinkát kért, de a vendéglősné nem tudott neki adni, mert a pálinkás szekrény kulcsa az uránál volt, aki még aludt. A pálinka helyett kávéat akart neki adni ingyen. Gasser nem kért belőle, hanem helyette egy pohár mustot kért. Kétszövé elöltöltő vadászpuska volt nála, amelyet a vendéglősné és a württembergi jelenlétében hihetetlen ügyességgel és gyorsasággal megtöltött. Ekkor a württembergi meglátta, hogy Gassernek egy zacskó serétje, egy doboz gyutacsja és körülbelül három font puskapora volt.

Pár perc múlva megjelent a községi szolga és közölte Gasserral, hogy a községi előjáró rendelkezésére el kell tőle a puskáját vennie. Gasser nem akarta odaadni a puskát és azt válaszolta, hogy a községi előjáró jöjjön maga és vegye el ő a puskát, ha akarja. Egyébként van neki otthon még három puskája, válassza ki és vigye el azok közül azt, amelyiket akarja, de amelyik a kezében van, azt semmi pénzért oda nem adja.

Amikor a községi szolga elment a vendéglőből, Gasser a württembergihez fordult: „Most majd a nyakamra küldik a csendőröket, de csak hadd jöjjenek! Háromtól, négytől se félek! Még ma agyonlövök egy-néhány kutyát!”

A korcsmárosné és a közben odaérkezett korcsmáros is igyekeztek őt megnyugtatni, de sikertelenül. Kilenc óra felé azt mondta Gasser, hogy hazamegy, mert bizonyára nemsokára érte jönnek a csendőrök. Közben a töltött puskával, amelyen a gyutacs is rajta volt, olyan könnyelműen hadonászott és annyira bizonygatta, hogy akit egyszer ő célbavesz, azt holtbizonyosan eltalálja, még ha csendőr is, hogy a württembergi megijedt tőle és otthagya. Későbbi kihallgatása alkalmával vallotta, hogy nagyon kényelmetlenül érezte magát a veszedelmes ember közelében. „Isten magával” szavakkal búcsúzott Gassertől, aki a köszöntést barátságosan viszonzta. A württembergi szerint Gasser egyáltalán nem volt ittas és azt sem lehetett rajta észrevenni, hogy megzavarodott volna. Ellenkezéleg: nagyon nyugodtnak és mindenre elszántnak látta.

Ez volt az előzménye a későbbi véres tragédiának.

Miután a községi szolga hiába próbálkozott, a községi előjáró tényleg csendőröket kért, hogy Gassertől a puskát elvegyék. Még aznap délelőtt jelentést tett a bregenzi járási közigazgatási hatóságnak, hogy Gasser a feleségét bántalmazza, töltött puskával járkal, fenyegetőzik és a közbiztonságot veszélyeztető módon viselkedik, amiért a csendőrség által való őrizetbevételére sürgősen szükség volna. A közigazgatási hatóság erre felhívást adott a bregenzi őrnak, hogy vezényeljen ki Lauterachba egy két főből álló járőrt és Gassert vezettesse elő. Az Erlinger és Sprenger csendőrökből állott járőr csakhamar megérkezett Lauterachba. Amint a járőr a Gasser házáat kb. 30 lépésnyire megközelítette, a ház ablakából lövés dördült el. Erlinger csendőr fejlövést kapott s néhány pillanat múlva meghalt. Mielőtt a másik csendőr fedezni tudta volna magát, második lövés is következett. Sprenger csendőr is súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesült. Arra, hogy a tüzet viszonzza, vagy valami másféle intézkedést tegyen, már nem volt képes. Egy Gasser Márton nevű lauterachi lakos odament a hóban fekvő csendőrökhöz, hogy segítsen rajtuk, de egy harmadik lövés őt is leterítette.

Azonnal meghalt. Amikor az összefutott lakosság közül többen lelkeszt akartak hozni az elesettekhez, Gasser puskájával a kezében kilépett a háza elé és odakiáltotta a tömegnek: „Mit akartok? Takarodjatok haza ebédelni!” Miután mindenkit lelövessel fenyegetett, az emberek féltéken visszahúzódtak. Ettől kezdve senki sem mert a Gasser házához közeledni.

A bregenzi közigazgatási hatóság, amint a történetről tudomást szerzett, intézkedett, hogy bírói bizottság szálljon ki Lauterachba. Amint azonban a későbbi jelentésből megtudta, hogy Gasser nemcsak a cse döröket, hanem az azoknak segíteni akaró Gasser Mártont is agyonlőtte és hogy mindenkit lelövessel fenyeget, aki a házához közeledik, a hatóság széleskörű intézkedéseket tett. A bregenzi csendőr szakaszparancsnok, Wagmeister hadnagy, az ottani őrsparancsnokkal és néhány, éppen rendelkezésre állott csendőrrel szintén kiszállott Lauterachba. Egyidejűen a dornbirni őrs legénységét is táviratilag odarendelték. A közigazgatási hatóság kérésére a pénzügyi hatóság pénzügyőröket is bocsátott rendelkezésre. Maga a közigazgatási hatóság vezetője is kiszállott Lauterachba egy tisztviselőjével, hogy a szükséges intézkedéseket a helyszínen tehesse meg.

A véres esemény híre futótűzként terjedt el, először a közelebbi, azután a távolabbi környéken. Ezrével özönlött a környező helységek lakossága Lauterachba, ami a lauterachiak amúgyis nagy izgatottságot még inkább fokozta. Az asszonyok idegőrcsöket kaptak és gyermekeikkel együtt bezárkóztak a lakásaikba. Mindenütt embercsoportok tanácskoztak: mit kellene tenni, de senki sem tudott okosat mondani, mindenki tanácstalan volt. Gasser háza körül egy lélek sem mutatkozott; a két hulla még mindig ott feküdt, ahol a halálos lövés érte, vériük pirosra festette a havat. Gasser a háza ablakában leselkedett — mint mondták — őt töltött puskával, hogy mindenkit, aki hozzá közeledni merészel, leterítsen.

Végre megérkeztek a csendőrök és a pénzügyőrök. Mindenekelőtt megzárkóztak egy, a Gasser házával szemben fekvő épületet, amelyre hátulról észrevétlenül be tudtak jutni. Gasser azonban nem mutatkozott s így nem is lőttek rá. Elkezdődött a tanácskozás, hogyan lehetne őt elfogni anélkül, hogy újabb emberélet kelene feláldozni. Wagmeister hadnagy végül is felmászott a padlásra s ott két ereszeszkát annyira szétlőtt, hogy a puska csövét ki tudta dugni. Lesbe állott és várta, hogy Gasser valahol mutatkozzék. Gasser azonban nem mutatkozott. A hadnagy lement a padlásról és átadta a puskát egy Greussing Márton nevű embernek, hogy tartsa ő a lest tovább. Később felment a padlásra egy Blahut nevű tollkereskedő is, aki megkérte Greussingot, hogy adja át neki a puskát, mert ő, mint kiszolgált katona, jobban tud azzal bánni és célozni. Greussing átadta a puskát. Ebben a pillanatban a Gasser házából lövés dördült és Blahut fejlövést kapott. Azonnal meghalt. Vele tehát a halálos áldozatok száma már háromra emelkedett.

Most már felriasztották a lauterachi lövészeket, akik fedett helyekről a Gasser házáat tűz alá vették. Gasser a tüzelést élénken viszonzta. E tüzharc alatt egy Mayer Katalin nevű asszony kb. 200 lépésnyire a háza előtt Lang községi tanácsnok feleségével beszélgetett. Űgy látszik, Gasser az asszonyra is realőtt, mert hirtelen golyó süvített arrafelé és az asszony széles, ráncos szoknyáját átlőtte. A ráncokban nyolc lyukat ütött a golyó, átfúrta a deszkakerítést, a ház ajtaját s

később a folyosón a földön találták meg. A tűzharcan Keidel Domokos szabómester is megsebesült. Miután Gasser hír szerint a házat fel akarta gyújtani, kivonult a tűzoltóság és készenlétebe állott. Bregenzből is oda-rendeltek két fecskendőt, de Gasser nem gyújtotta fel a házat.

Közben telt a nap s a koratéli szürkület egyre nagyobb sötétségbe vonta a Gasser-házat és környékét. Az agyonfázott lakosság visszavonult a házakba, de alvásra persze nem gondolt senki. A környező falvakból összesereglett lakosság nem akart elmenni, amíg nem volt eredmény; mindenki a lauterachiaknál keresett éjjeli szállást.

Amint besötétedett, a közigazgatási hatóság főnöke elrendelte, hogy lőtávolban vegyék körül a Gasser házat, nehogy a gyilkos az éj folyamán megszökjék. Este hét óra felé a Gasser istállójából erős és hosszantartó marhabögés hallatszott, később azonban elcsendesedett. A marhák valószínűleg éhségükben bögték s abból, hogy elhallgattak, arra következtettek, hogy Gasser megetette őket. Kevéssel ezután az egyik megfigyelő tüzet kiáltott, mert az udvaron valami vörös lángot látott, amely azonban csak egy percig tartott s azután kialudt. Végül teljes csend lett. A csendőr- és pénzügyőri járőrök lépéseinek tompa kopogásán kívül semmi sem zavarta az éjjeli nyugodalmat. Csak reggel két óra felé hallottak a Gasser-házból lármát. Úgy hallatszott, mintha Gasser eltorlászná magát, de röviddel azután ez a láрма is megszűnt.

Végre eljött a reggel. Óvatosan, álmatlanságtól gyúrt arccal előszivárogtak újra az emberek és megfelelő távolságban körülvették az események színterét. Mint az előző napon, ezúttal is még mindig ezrével érkeztek kíváncsiak, ezúttal távolabb fekvő községekből, sőt még Svájcban is. A hangulat a gyilkossal szemben rendkívül elkeseredett volt. Kiáltások hallatszottak, hogy a Gasser házat fel kell gyújtani, hogy vagy kikényszerítsék onnan, vagy pedig bennéjjen. Egyesek már szurokfáklyákat is készítettek, hogy a szavakat tette váltsák. Csak nagy nehézségekkel sikerült az embereket a ház felgyújtásától visszatartani.

A csendőrpáncsnok elhatározta, hogy Hörbranzból áthozat két régi ágyút, amely ősrégi háborúból származott és azokkal fogja lövetni a Gasser házat. A két ágyú, hozzáértő emberekkel még a délelőtti folyamán megérkezett. Felállították s több lövést tettek azokkal a házra. A vas ágyugolyók hatalmas recsenés-sel csaptak a házba, a hatásuk azonban nem volt valami nagy s ezért aztán be is szüntették az ágyúlövéseket. Most elhatározta a csendőrpáncsnok, hogy a házat egyszerre több oldalról megrohamoztatja, hogy a dolognak már egyszer végét vesse. Tizenegy óra körül a csendőrökből, pénzügyőrökből, szabadságos katonákból és néhány önként jelentkező polgári egyénből három osztagot alakított és kioktatta őket, hogy az ágyúlövés után, amit újra tenni fognak, három oldalról egyszerre robanják meg a házat. A nézők ezrei mind a rohamozók után akartak nyomulni, alig sikerült a közigazgatási hatóság főnökének és tisztviselőinek az embereket visszaszoritani.

A Gasser-házban semmi mozgást nem lehetett észrevenni. A roham megtörtént, anélkül, hogy Gasser lőtt volna. Gassert a ház átkutatása alkalmával a folyosó egyik sarkában a földön ülve találták meg. Megkísérelte, hogy az ereit felvágja s ezért erősen vérzett. Elfogása és megbilincselése ellen a legkisebb ellentállást sem tanúsította. Kivitték a házból, de a

nagy vérvesztés miatt olyan gyenge volt, hogy nem tudott lábra állani. Amint a gyilkost a házból kihozták, a tömegben mérhetetlen düh vett erőt. Száz és száz ember tolongott feléje, puskával, bottal és minden elgondolható eszközzel, hogy agyonverjék. Csak nagynehezen sikerült ezt megakadályozni. Bevitték az iskolaépületbe, ahol az orvos bekötözte, azután pedig erős kísérettel a bregenzi börtönbe szállították. A vágásokon kívül, amiket maga ejtett a kezén, más sebesülése nem volt.

Az orvos, Schmidt József, miközben bekötözte, megkérdezte tőle:

— Gasser, tudja-e maga, hány embert ölt meg?

— Igen, tudom. Hármat.

— És mikor az orvos hozzátette:

— És ketten súlyosan megsebesültek...

— Úgy, úgy...

Gasser elbeszélte az orvosnak, hogy este hét órakor tette az utolsó lövést s utána lefeküdt az ágyába aludni. Később felkelt és több órát ébren töltött. Reggel hat órakor ágybanfekve borotvával felvágta az ereit. Röviddel ezután nagyon rosszul lett, felkelt az ágyból és a földszinti folyosóra ment, ahol eszméletlenül összeesett. Ott találták meg később.

A lakásban a következő fegyvereket találták: egy kétszövű puskát, egy rövidcsövű puskát, egy régi kovás-karabélyt, egy régi kardot és valami ltevés löszert.

Kezdetét vette a bírói eljárás. Gasser beismerte, hogy a gyilkosságokat szándékosan követte el, de ittasságával és elmezavarodottsággal védekezett. Azt állította, hogy semmire sem emlékszik, amit a korcsmából történt hazamenete után csinált. Feleségét és gyermekét szerette. Nem is tudja, hogyan történt tulajdonképpen, hogy a csendőrt agyonlőtte. A vizsgálóbíró hiába igyekezett a lelkére beszélni, hogy ismerje be töredelmesen a bűnét s bizonyítsa be ezzel, hogy minden emberi érzés azért mégsem veszett meg ki belőle. Minden hozzátézet kérdésre csak azt válaszolta: „Nem tudom”. Gasser Márton megölésére vonatkozóan azt mondta:

— Mártont úgy szerettem, mint az édes testvéretem. Ha megismertem volna, hogy ő az, semmi szín alatt nem lőttem volna agyon. Amit tudok, elmondtam, amit nem tudok, azt nem állíthatom. Kénytelen vagyok elhinni, amit a tanúk mondanak, mert én semmire nem emlékszem, hogy mi és hogyan történt. Az ördög bujt belém akkor. Sokáig töprengtem, hogy mit csináljak magammal: fölbőjjem-e magamat, a nyakamat vágjam el vagy pedig az ereimet vágjam-e fel. Az Isten azonban nem engedte, hogy meghaljak, hanem életben tartott. Egyébként szinte agyonlőttek: az egyik golyó a szemem előtt süvített el, egy másik pedig a sapkámot lötte keresztül, úgy hogy még a hajamat is súrolta.

A fogságban nyugodtan, csendesen viselkedett. A törvényszéki orvosok teljesen beszámíthatónak nyilvánították, mert a zavarodottságnak legcsekélyebb nyomát sem lehetett rajta felfedezni.

Felesége a kihallgatása alkalmával elmondta, hogy akkor éjjel, amikor a korcsmából hazament és az ajtót zárva találta, úgy viselkedett, mint egy örült, úgy hogy ő kénytelen volt a gyermekével együtt éjnek idején hazulról elmenekülni.

Április 21-én és 22-én tartották meg a főtárgyalást, az ítéletet pedig április 23-án hozták meg. Gassert gyilkosság bűntette és kísérlete, nyilvános erőszakoskodás és testi épség elleni kihágás miatt kötéláltali balálra ítélték. Enyhítő körülményeket nem talált a bíróság s kegyelemre sem ajánlotta. Védője, dr. Jussel fellebbezett

ugyan, de a fellebbezést elutasították, Gasser nyugodtan és elszántan fogta a közlést, hogy kegyelmi kérvényét elutasították.

Elérkezett a kivégzés napja, amely azért nevezetes, mert egész Vorarlbergben mai napig a legutolsó volt. Ezernyi nép sereglett össze Feldkirchbe a kivégzésre. Korán reggel a város melletti réten a nép szemeláttára felállították az akasztófát. Nyolc óra 15 perckor indult el a menet a fogházból a kivégzés színhelyére. A menet két kocsiból állott: egy zárt kocsi, amelyen az elítélt, két csendőr és Vinzenz dominikánus atya foglalt helyet, a másik, nyitott kocsi a bíróság tagjai és az orvos követék őket. Tagweger csendőrfőhadnagy parancsnoksága alatt erős csendőrségi és pénzügyőrségi karhatalom is kivonult.

A kivégzés színhelyére való megérkezés után alig egy perc múlva már végre is volt hajtva a halálos ítélet. Gasser a legutolsó pillanatban is teljesen nyugodt volt. Akkoriban elő volt írva, hogy a kivégzett egyén holttestét naplementéig az akasztófán kell hagyni, így Gassert is csak délután 5 órakor vették le és ott helyben, az akasztófa tövében eltemették.

A feldkirchi bíróság az innsbrucki országos bírósághoz tett jelentésében különösen kiemelte, hogy „Hellbock Péter hőhár az ítélet végrehajtását rendkívüli ügyesség-vel és szakszerűséggel eszközölte”.

Erlinger volt az első csendőr Vorarlbergben, aki hivatásának áldozata lett. Neve a bregenzi országos csendőrparancsnokság udvarán levő hősi emléktáblán azok közt a csendőrök között, akik a közbiztonságért életüket áldozták, elsőként szerepel.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Bátorfi Vince tiszthelyettes könyveket, érdekes iratokat, képeket, ruházati és felszerelési tárgyakat adományozott a csendőrségi múzeumnak. Az emlékbizottság írásban mondott köszönetet, amelyre Bátorfi tiszthelyettes az alábbi levélben válaszolt:

A m. kir. csendőrség Emlékbizottságának

BUDAPEST.

Folyó hó 6-án kelt. 103. sz. nb. levelét a mai napon köszönettel vettem.

Ezek az elismerő sorok fogják ezentúl, a még hátralevő — s talán rövidre szabott — életmemnek egyhangúságát felderíteni. Vigaszt és örömet nyújtanl, hogy a testületnek — mellyel szívvel és lélekkel egybeforrtam — az utódok részére némi emléket óo is hagytam: szeretett előjáróink és bajtársaink mártírhalálának s hazánk áruóinak bizonyítékait. Vigasztaló emléket is találni abban.

En arra kérem kedves bajtársaimat és fiatal utódaimat, legyenek büszkék arra, hogy nagyraihivatott testületnek a tagjai lehetnek. Őrizzék feltékenyen annak becsületét és tekintélyét. Legyenek hazaszeretőik. Előjáróikat s feljebbvalóikat tisztelő, fegyelmezett, bajtársias s hű, igaz csendőrök.

Adjanak Istennek hálát, hogy olyan testi és szellemi erővel áldotta meg őket, hogy e magasztos hivatású testületnek a szolgálatára alkalmasak lettek.

En pedig csak azért imádkozom a Mindenható Istenhez, hogy addig élteszen, amíg édes hazánk viaszszerzésére újból fegyvert foghatok s azután nyugodtan s boldog örömmel halok meg.

Isten áldását kérem édes hazánkra, a testületre, annak minden egyes hűséges tagjára, működésükre és kedves családjukra.

Mély tisztelettel:

Tatabánya, 1935 március 8.

Bátorfi Vince,
ny. tiszthelyettes.

KATONAI ISMERETEK.

Mi a harcokocsi rendeltetése, hogyan harcolnak?

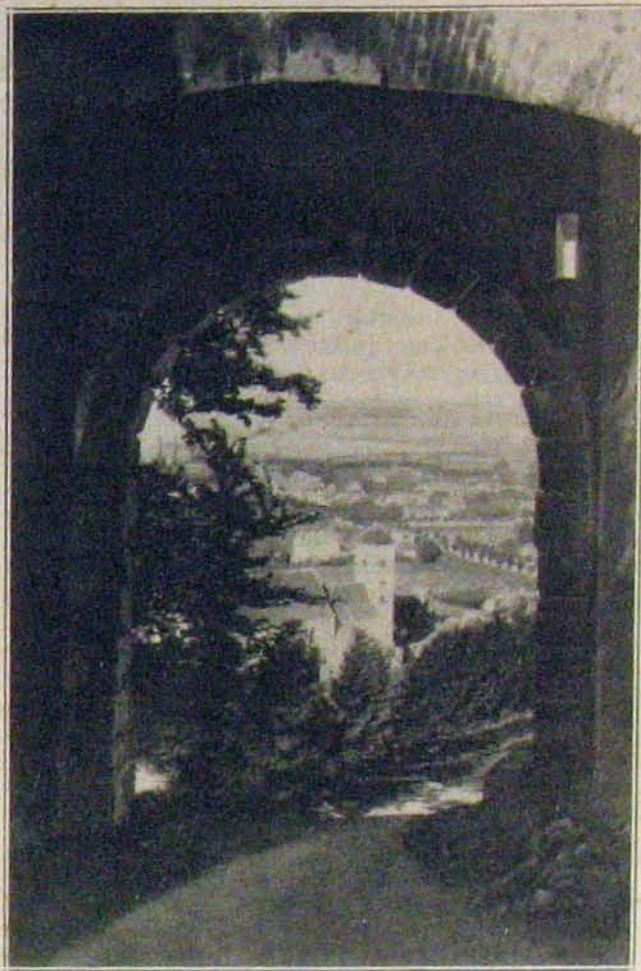
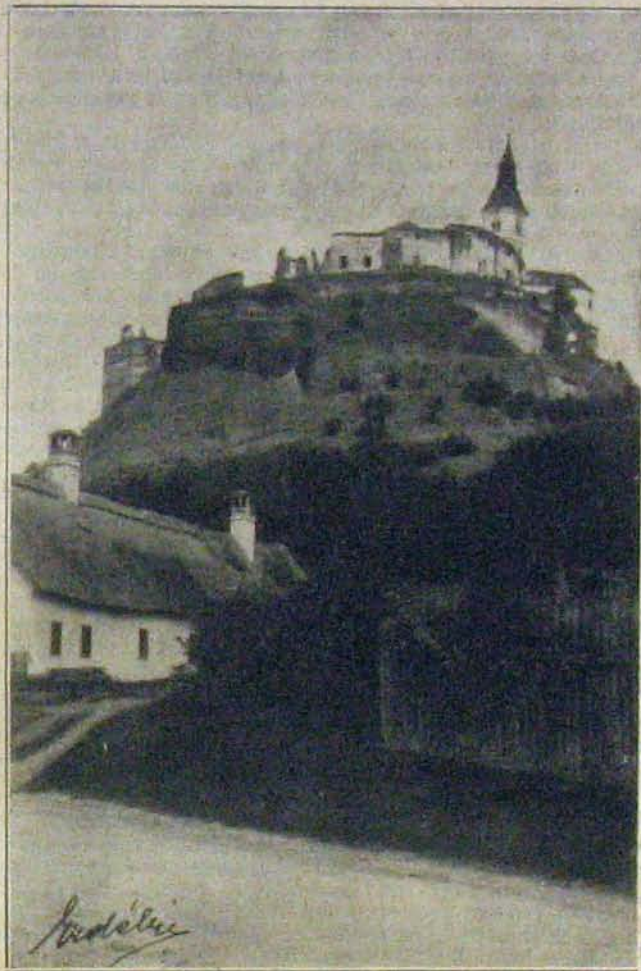
A harcokocsi páncélozott motoros jármű, mely úgy úton, mint a terepen nem kereken, hanem különleges hajtószerkezet segítségével hernyóláncokon mozog. Fegyverzete géppuska vagy löveg. Rövid múltú harceszköz, mert a világháború előtt még ismeretlen volt. 1916-ban alkalmazták először az angolok a franciaországi német állások megtámadásánál. Ekkor ugyanis az volt itt a helyzet, hogy az együtt harcoló angol-francia haderő hatalmas anyagi és számbeli túlsúlyát nem tudta érvényesíteni a németekkel szemben, kisebb helyi sikerek jelentkeztek ugyan, de az arcvonal áttörésére és a német haderő megsemmisítésére semmi remény nem volt. Ehhez volt azükség a harcokocsira.

A harcokocsi feladata az ellenség védelmi rendszerén át utat törni a gyalogságnak.

A világháború után nagy erővel indult meg a kísérletezés, hogy mennél jobb harcokocsikat szerkesszenek. Ismerünk kis, könnyű, közepes és nehéz harcokocsikat. Nagyság, páncélzat, gyorsaság, felfegyverezés és harci rendeltetés tekintetében lényegesen különböznek egymástól. A kis harcokocsi gyenge páncélzatú, csak egy géppuskával vagy golyószóróval van felszerelve, ezért felderítő-, biztosító- és összekötő szolgálatra alkalmazták. A gyalogság támadásának kísérésére és támogatására a könnyű harcokocsi legalkalmasabb, ebből van a legtöbb minden hadseregben. A közepes és nehéz harcokocsi, mely löveggel és több géppuskával van felszerelve, az áttörés jellegzetes fegyvere erős védőállások megtámadásánál.

A harcokocsikat vasúton vagy tehergépkocsin szállítják az alkalmazási hely mögé és ott az ellenséges tűzértség tűzkörletén kívül kirakják. Innen előre vonják a gyülekező, majd a készülségi, végül a kiinduló helyre. Közel az ellenséghez az áruó motorzajt géppuska- és tűzérsegi tüzellel leplezik.

Egy gyalogezred rendszerint egy harcokocsi-századot kap (16 harcokocsi). A kiinduló helyen a harcokocsi-szakaszparancsnok a zászlóaljparancsnokkal megállapítja a támadás előkészületeit. Majd a zászlóaljparancsnok kiadja a támadási parancsot.

Ami vissza kell szerezniünk: Németújvár.

A harckocsikra legveszélyesebbek az ellenség harckocsi elhárító fegyverei, ezért a támadást alaposan elő kell készíteni és támogatni. Ebben a munkában a tüzérség, a nehéz fegyverek és a repülőek vesznek részt.

A támadás a védőállásban lévő ellenségre a hajnali vagy esti szürkületben történik. A harckocsi-támadás vagy tüzérségi előkészítéssel (ekkor a harckocsik és a gyalogság egyszerre törnek előre), vagy anélkül (ekkor a harckocsik közvetlenül a gyalogság rohama előtt indulnak) történhetik. Az ellenséges védőállásba betörve a harckocsik az ellenséges fegyverek tüzelő állásait megközelítik s azokat tűzzel leküzdik vagy legázolják. A harckocsik a gyalogsággal együttműködve dolgoznak, az előtt haladnak és igyekeznek tért nyerni. A gyalogság gyorsan követi a harckocsikat, azok eredményeit kihasználva és oltalmat nyújt nehéz fegyvereivel. A harckocsi visszamaradása vagy megállása esetén a gyalogság nem törődik a harckocsikkal, hanem tovább támad. Előfordul, hogy a gyalogság lemarad: ekkor a harckocsik visszafordulnak és leküzdik az ellenséget, mely akadályozza a gyalogságot. Támadás közben beálló kisebb szünetek alatt a harckocsik gyors mozgással helyüket változtatják, a gyalogság előtt maradnak és védik ellenlökések ellen.

A gyalogság a harckocsikkal zászlóval, fényjelekkel és rádióval tart összeköttetést. Megakadt harckocsiknak a legközelebbi puskászázad küld segítséget. Ha a harckocsit nem lehet megmenteni, akkor a vezető és az

irányzók elhagyják a kocsit, fegyvereiket magukkal viszik és a harckocsit felrobbantják.

Közelebbről érdekel mindenkit az a kérdés, hogyan tudunk védekezni a harckocsik támadásával szemben. A gyalogság zöme egyéni fegyverzetével (puska, stb.) tehetetlen, tehát rejtőzik. Géppuskával a harckocsit tűz alá vehetjük, ha az gyenge páncélzatú és 100 m-en belül van; ettől azonban sok eredményt nem lehet várni. A harckocsikkal szemben a harcot csak a harckocsi elhárító fegyverek és válogatott járőrök veszik fel. Utóbbiak robbantó töltetekkel felszerelve, a terep egyes kihasználásával a közeledő harckocsi menetirányába rejtőznek s a harckocsit felrobbantják. Ilyen vállalkozásokra azonban ritkán adódik alkalom. A századnál egyedül elhárító fegyver a nagy űrméretű öntöltő puska, mely 10–12 mm lövedékével átüti a harckocsi gyengébb páncélzatát. Minden gyalogezrednél rendszeresítették egy gyalogsági ágyú- és egy nehéz géppuskaszázadot 6–6 gyalogsági ágyúval, illetve nehéz géppuskával. Ezek az ezred területén kerülnek elosztásra azzal a feladattal, hogy a puskás századokat áttörő harckocsikat tűz alá vegyék. Ezek mögött pedig a tüzérség egyes lövegei kerülnek állásba elsősorban harckocsi elhárításra. Tehát a tűzzel való elhárítás fegyverei: a nagy űrméretű öntöltő puska, a nehéz géppuska, a gyalogsági ágyú és a tüzérség.

A harckocsi árkokon könnyűszerrel áthalad, patakon átgázol, az útjába eső fákat legázolja, azonban

bizonyos méretű természetes akadályok: 2 m-nél mélyebb és 3 m-nél szélesebb folyók, mocsaras helyek, meredek szakadékos partú árkok, vastagtörzsű fákból álló erdők már feltartóztatják.

Ahol a terep nem nyújt természetes akadályokat, ott mesterséges akadályokat létesítünk. Ezek egyik módja, hogy sakktableszerűen 2 m. mélyre több sorban vasúti síneket ásnak be, melyeknek vége 1 m-re kiáll a földből.

Igen jó szolgálatokat tesznek a torlaszok is. Faltörzseket több méter szélességben és 10—15 m hosszúságban egymásra döntenek, egymással összekötik és a földhöz rögzítik. Vagy pedig szakereket homokkal, kővel megrakva, egymás mellé helyeznek lehúzott kerekkel.

Hatásos akadály még a harcokcsi-csapda, kb. 5 m széles, több méter mély gödör, melyet úgy fednek be, hogy egy rendes megterhelt járművet kibír, de harcokcsi súlya alatt beszakad. Nagyon jó szolgálatot tesz harcokcsi elhárításnál a hordozható aknák elhelyezése a terepen. Ezek rugós szerkezettel működnek, igen erős robbanó töltettel. Csak a harcokcsi nagy súlya alatt robbannak és szétroncsolják a hajtószerkezetet.

A harcokcsi veszélyes ellenfél, de csak annak a szemében, ki a harcokcsiban új félelmetes és leküzdhetetlen harceszközt lát. A gyalogos saját személyére nézve valóban tehetetlen a harcokcsival szemben, de amint láttuk, számtalan eszköz és mód áll rendelkezésünkre, hogy sikeresen védekezhessünk és segíthessük az elől küzdőket.

CSENDŐR LEKSZIKON.

23. kérdés. A Szut. 303. pontjának 2. bekezdése a csendőrnek magartatását szabályozza felfegyverzett gonosztevővel szemben. Azonos-e a felfegyverzett gonosztevő fogalma a veszélyes gonosztevővel, minthogy a „gonosztevő” kifejezést a Szut. egyébként nem használja?

Válasz. Természetes, hogy azonos. Azt a gyanúsítottat, aki fegyverrel száll szembe a csendőrrel, veszélyes gonosztevőnek kell tekinteni. Hogy a felfegyverzett gonosztevő fogalma azonos a veszélyes gonosztevő fogalmával, az egyébként a 303. pont szövegéből is világosan látnánk, mert ennek a pontnak 1. bekezdése is, 3. bekezdése is a csendőr fellépését szabályozza a veszélyes gonosztevővel szemben. A felfegyverzett gonosztevő kifejezés használata tehát nem egyéb, mint a veszélyes gonosztevő fogalmának külön hangsúlyozása.

24. kérdés. A Szut. 312. A) 3. pontja szerint büntelt vagy szabadságvesztéssel büntelendő vétség elkövetése, illetőleg annak nyomtatékos gyanúja esetében a csendőr elfogni köteles azt, aki a bűnvádi eljárást valakinek hamis vallomásra bírása, a büntett nyomatok vagy a bűnjelnek megsemmisítése, megváltoztatása vagy elrejtése által meghusított törekszik. Azt jelenti-e ez a rendelkezés, hogy ennek alapján mindenképp el kell fogni, aki a bűnvádi eljárás meghusítása végett a felsorolt cselekmények egyikét elköveti vagy csak az al cselekmény gyanúsítottjával szemben áll fenn ilyen cselekmények elkövetésekor a csendőrnek elfogyó kötelessége?

Válasz. A Szut. idézett pontjainak értelmezésénél két körülményt kell szem előtt tartani. Az egyik az, hogy min-

íg a gyanúsított személyéről van szó és nem másról, aki a gyanúsított érdekében vállalja, végrehajtja az igazságszolgáltatást meghusított tevékenységet. A másik körülmény, hogy általában forog-e fenn az igazságszolgáltatás meghusítására irányuló törekvés, tevékenység s ez a gyanúsítottól indul-e ki.

A Szut. eme pontjainak értelmezésénél tehát az a körülmény, hogy a bűncselekmény nyomait eltüntető vagy egyéb a bűnvádi eljárás meghusítására irányuló tevékenységét más nem a gyanúsított végzi, tulajdonképpen másodrendű kérdés.

A Szut. eme szavai ugyanis: „meghúsított törekszik”, elsősorban a gyanúsított személyes tevékenységét fejezik ki. Nagyon könnyű volna azonban az elfogás jogcímét kijáratni, ha a „törekszik” szón kizárólag azt kellene érteni, hogy a gyanúsított maga végezze a meghusított cselekményeket. Ily értelmezés mellett, ha a gyanúsított minden felelősséget ki akarna kerülni, a bűnvádi eljárás meghusítását célzó tevékenységet elvégeztetné valamelyik hozzátartozójával; így egyrészt ő nem volna elfogható, másrészt pedig hozzátartozóját bűnpártolás miatt nem lehetne felelőségre vonni a Btk. 378. §-a értelmében.

A Szut. idézett részének helyes értelmezése szerint a gyanúsított mindig elfogható, ha a bűnvádi eljárás meghusítására törekszik, akár személyesen végezze ezt, akár mással. E rész értelmezésénél tehát az a lényeges, hogy általában forog-e fenn bűnvádi eljárás meghusítására irányuló tevékenység s az a gyanúsított törekvéssel kapcsolatba hozható-e, mert ha igen, szabadlábban hagyása veszedelmeket jelent az igazság kiderítésére, tehát elfogása szükséges. A „törekszik” szó nem jelenti tehát azt sem, hogy az elfogás nem lenne jogosult, ha a gyanúsított a bűnvádi eljárás meghusítására irányuló tevékenységet már befejezte. Ha ilyen tevékenységet fejtett ki a gyanúsított, alapos az aggodalom, hogy azt megismétli és további megerősítésre irányuló cselekményekkel folytatni fogja; ezt tehát az elfogással meg kell akadályozni. De ezt nem is tekintve, a rosszhiszeműleg megváltoztatott vagy eltüntetett bizonyítékokat megfelelő állapotba kell visszahelyezni. Ez pedig csak akkor könnyebb, sőt gyakran csak akkor lehetséges, ha a gyanúsított zár alatt van, mert ha szabaddal marad, amit ma a csendőr, rendőri halóság, vagy vizsgálóbíró felépített, holnap a gyanúsított lerombolhatja.

Ha a bűnvádi eljárást meghusító tevékenységre oly személy törekszik, aki az alapcselekménynek nem részese, elfogását önállóan kell elbírálni tárgyává tenni a Szut. 312. pontjának meghatározott jogcímet az elfogás kérdésében.

Ennek a kérdésnek elbírálásánál különben nyomtatékosan jöhet figyelembe a Btk. 69. §-ának 2. pontja, amely szerint az, aki a gyanúsítottal a cselekmény elkövetése után nyújtandó segély vagy a cselekményből származó haszon biztosítása vagy pedig a hatósági intézkedések meghusítása iránt az alapcselekmény elkövetését megelőzőleg egyetért, az az alapcselekménynek részese (bűnszegéd). Semmi akadálya sincs tehát annak, hogy az ilyen bűnszegédre az elfogásnak azokat a jogcímet alkalmazzuk, amelyeket a Szut. az alapcselekmény elkövetőjére megszab.

25. kérdés. A cseledeleány gazdája tudta nélkül éjszakánként ismerőseit fogadja az istállóban. Fennforog-e magánlakosság?

Válasz. A cseledelelynak csak gazdája engedelmével lenne joga a gazdája házában ismerőseit fogadni. Mint-hogy azonban vendéglő nem a jogtalanság tudatában járnak el, őt pedig a fennforogó esetben csak a szolgáltatás szerződés oly megszegése terheli, amelynek magánjogi következményei vannak, bűncselekmény gyanúja fenn nem forog.

26. kérdés. A gyanúsított a sértettet illos legeltetésen tettenérvén, megölölogja. Elveszi kabátját és a közbégházán bécszolgáltatja, bejelentvén ugyanakkor a 3 pengő kárát is. A legeltető azt panaszolja, hogy a zálogoláskor kabátja zsebében egy 80 pengő tartalmazó pénztárca és egy zsebkész volt. Minthogy ezek a zálogolás folyamán eltűntek a gyanúsított bűnvádi felelőségre vonását kívánja. Milyen bűncselekményről lehet itt szó?

Válasz. A sértett, ha hallgatóság is, feljelentésével a gyanúsítottat a pénztárca és a zsebkész eltulajdonításával gyanúsítja. A feljelentés tárgya tehát lopás vétsége. Meny-nyiben terheli ebben az irányban gyanú a zálogolót, ez a nyomozással felderített tényállás kérdése. Ha a zálogolót gyanú ebben az irányban nem terheli, magánjogi vitáról van szó, amely polgári perútra tartozik.

27. kérdés. A gyanúsított a sértettnek a Dunán lévő zártalan halászbarkádjához úszik s abból 8 pengő értékű halat ellop. Milyen büncselekményt követett el?

Válasz. A cselekmény a Bp. 51. §-ába ütköző kábóság tulajdon ellen. A hal élelmicikk. Az a körülmény, hogy csak bizonyos előkészítés után válik étkezésre alkalmassá, nem fosztja meg élelmicikk minőségétől.

28. kérdés. Valaki váltókötelezettséget vállal egy jó barátjéért. Elhaldovván, kötelesek-e az örökösök ezt a váltókötelezettséget vállalni, illetőleg az elhunyt váltóadó helyébe lépve, a váltó meghosszabbítása végett a váltót aláírni?

Válasz. Az örökösök semmi esetre sem kötelesek az elhunyt helyébe lépve, a váltókötelezettséget magukra vállalni. A váltó lejártakor ugyanis a jogügylet befejeződik s a váltó úgynevezett meghosszabbításkor tulajdonképpen teljesen önálló, az előbbtől független jogügylet keletkezik. Már pedig mindenki saját akaratára és belátására dönt arról, hogy egy önálló és őt személyében kötelező, reá nézve terhes jogügyletet megkötjön-e. Ellenben az örökösöknek ilyen esetben azt kell megfontolásra venniök, hogy az elhunyt által aláírt váltó lejárván, az abból folyó kötelezettség miatt az elhunyt örökösei felelőssé tehetőek, természetesen csak a hagyatéki erejéig. Ily körülmények között megokolt lehet, hogy az örökösök az elhunyt adósságának rendezését a perki ségek elkerülése végett, vállalják.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

Színlelt rablási eset kiderítése.

Írta: Mészáros Gusztáv tiszthelyettes
(Kemecse).

A Nyírvizszabályozó Társulat mérnöke az őrsnek 1935. év február 5-én 9 órakor telefonon tudomására hozta, hogy Seres Pál*) kemecsei lakost, a társulat csatornaórét, jelentése szerint az éj folyamán 4 ismeretlen falopárat tetlenért egyn megátámdta s egy közülök pisztollyal a jobbkezét átlőtte. A sértettet aznap 10 órakor a járási tisztiorvos sérülésével a nyíregyházi Erzsébet-kórházba utalta.

A feljelentést az őrsön távollétemben Balogh Jó ef. I. törzsrőmester vette át, aki Seregélyes Márton őrmesterrel szolgálatba vezényelte magát és a Kemecse községtől mintegy 2 km távolságra fekvő helyszínre sietett. A járőr a sértett lakásán csak annak feleségét és a náluk lakó Béres Antal 22 éves nápszámost találta otthon, mert Seres aznap 10 órakor a nyíregyházi Erzsébet-kórházba indult. Az esetet mindketten úgy adták elő, amint azt a mérnök az őrsnek telefonon bejelentette, azzal, hogy Seres elbeszélése szerint az eset a Lónyai-csatorna partján, közvetlenül a nyírbogdányi határnál történt.

A járőr a megjelölt helyen alapos helyszíni szemlést tartott, lábnyomokat a föld fagyos volta miatt nem talált. Vérvnyomok után is kutatott, de a helyszínen vérvnyom sem volt látható, bár egyes helyeken a talajt hó-

réteg is borította, márpedig a havon minden csepp vért mérszről fel lehet ismerni.

A járőr a helyszíni szemle megejtése után ismét visszament a sértett lakására és az aszonymtól megkérdezte, hogy férjén volt-e télikabát, amikor a kezét átlőtték? Azt felelte, hogy férje ez alkalommal juhászbundát viselt. A járőr a juhászbundát részletesen megvizsgálta, de vérvnyomokat azon sem talált.

Ezekután a járőr a sértett kikérdezése végett Nyíregyházára indult. A járőrrel a nyíregyházi vasútállomáson találkoztam, ahol a járőrvezető az esetet és az eddig lefolytatott nyomozást jelentette. A járőrt utasítottam, hogy abban az esetben, ha a sértett állapota megengedi, újabb helyszíni szemle megejtése végett, másnap reggel 7 órakor a sértettel együtt legyenek a helyszínen. Ha a sértett — állapota miatt — a helyszínen nem tudna megjelenni, akkor részletesen kérdezzék ki, különösen arra vonatkozólag, hogy a gyanúsítottak a rablás megörténte után merre menekültek és, hogy a sértett melyik úton ment vissza lakására. A járőr a sértettet a kórházban nem találta, mert a kórházi orvos hazaküldte azzal, hogy sérülése nem veszélyes s így azt a helybeli orvossal kezeltesse.

Másnap, azaz február 6-án 6 órától szolgálatba indultam. A nyomozást újabb helyszíni szemlével szándékoztam megkezdeni. A sértett kikérdezése végett először a lakására mentem. Ágyban fekvé találtam. Seres azzal a kérdéssel fogadott, megvan-e már az a négy gazember, aki őt meglőtte. Tagadólag válaszoltam, majd felszólítottam, hogy öltözzön fel, jöjjön ki velünk a helyszínre és ott részletesen mondja el a történeteket. Seres azt felelte, hogy nagyon fáj a keze és nem tud kijönni. El tudja ő mondani az esetet a lakásán is. Hivatkoztam a kórházi orvosi véleményre, mely szerint sérülése nem veszélyes és ragaszkodtam ahhoz, hogy velünk jöjjön. Seres beletörődött és ágyból kelve, elvezetett bennünket a helyszínre, amely ugyanaz volt, mint amelyet felesége előző nap a járőrnek megjelölt.

Seres a helyszínen az esetet bemutatta és a történeteket a következőképpen mondta el:

Február 5-én 1 óra tájban kiment a lakásától kb. 800 méter távolságra, a Lónyai-csatorna partján levő s felügyeletére bízott növendékakécfákra felügyelni, mely alkalommal a nyírbogdányi határ közelében a fák között, tőle 25—30 méter távolságra a sötétben 4 ismeretlen egyént pillantott meg, akik a nyírbogdányi vasútállomás irányából feléje közeledtek. Megszólította őket, hova mennek és mit akarnak, mire megállottak, de egyikük minden szó nélkül hozzálépett és pisztolyt fogott rá. Ő a pisz olyt jobbkezzével elütötte, miközben az ismeretlen a pisztolyt elsütötte és a jobbkezét átlőtte. Az eset megtörténte után a gyanúsítottak a nyírbogdányi vasútállomás irányába elmenekültek. A sérülés után jobbkezét a nyakában levő fekete kendőbe begöngyölte és hazament a lakására, ahol az esetet feleségének és családjának ugyanígy elmondta. Reggel 8 óra tájban elment a járási tisztiorvoshoz, akl beköötözte a sebet és Röntgen-vizsgálatra a nyíregyházi Erzsébet-kórházba utalta. A kórházban azonban sérülését nem találták veszélyesnek s utasították, hogy a helyi orvossal kezeltesse magát. A történeteket Nyíregyházán a társulati mérnöknek is így jelentette. A csendőrségnél feljelentést nem tett, mert tudta, hogy a társulati mérnök, akiknek ő, mint csatornaór, közvetlen alá van rendelve, az esetet ügyis bejelenti. Előadta még, hogy gyanúsítottakat nem ismerte fel és azokról a sötétség miatt személyleírást sem tud adni.

*) A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

A sértett által megjelölt helyen ismét alapos helyszíni szemlét tartottunk, de ott se lábnyom, se véryom nem volt látható. A helyszínt mintegy 500 méter távolságban mélyedés vette körül, melyet egyenletes hóréteg borított. Ezt a mélyedést átvizsgáltuk, de ott lábnyomokat nem találtunk, márpedig a helyszínről eltávolzni, vagy a helyszínt a nyírbogdányi vasútállomás felől megközelíteni csak a mélyedésbe levő 4—5 méter szélességű hórétegen keresztül lehet. Abból a tényből, hogy a helyszínen és annak környékén véryomokat és lábnyomokat nem találtunk, továbbá, mert azon a bundán sem voltak véryomok, melyet a sérülés alkalmával a sértett viselt, arra következtettünk, hogy a rablás nem történt meg.

Ezeket az adatokat a sértett elé tártam s felszólítottam, hogy adja elő a pisztolyt, mellyel a kezét véletlenül meglötte. Seres tagadta, hogy pisztolya volna és megmaradt az előbbi állítása mellett, sőt arra kért, hogy tartsunk a lakásán házkutatást, ezzel is bizonyítani akarván, hogy pisztolya nincsen. Kérésének nem tettünk eleget, mert nyilvánvalónak látszott, hogy a kutatás úgyszólamint eredménytelen lesz, mert ha a pisztolyt a lakásban rejtette volna el, akkor nem kérte volna a járőrt arra, hogy ott házkutatást tartson.

Míndezzen adatokból arra lehetett következtetni, hogy Seresnek engedély nélkül tartott pisztolya van, azzal a kezét véletlenül keresztülötte s hogy felettes hatósága ezt meg ne tudja, úgy állította be az esetet, mintha ezt faörzés közben más lötte volna keresztül.

Béres Antalt, aki a sértettnél lakott, újból kikérdeztem, de az esetet ő is úgy adta elő, mint a sértett és halározottan állította, hogy Seresnek nincsen pisztolya.

Ezek után abból kiindulva, hogy a baleset a ház körül történhetett, a lakóház udvarán és annak környékén véryomok után kutattam, ami eredménnyel is járt, mert a ház előtt a Lónyai-csatorna partján 3 vércseppet és földdel behintett, elmosódott véryomokat találtam. Tovább kutatva, a lakóháztól 40—50 méter távolságra a Lónyai-csatorna partján egy korhadt fűzfa odvában a forgópisztolyt és 4 darab töltényt is megtaláltam.

A sértettnak megmutattam a bizonyítékokat, aki most már látva, hogy eddigi állítása mellett nem maradhat meg, beismerte, hogy a pisztoly az övé és azt ő rejtette el akkor, amikor a kezét véletlenül keresztülötte. Az esetet a következőképpen adta elő:

Február 5-én 1 óra tájban felkelt, hogy a felügyeletére bízott s a Lónyai-csatorna partján lévő akácokra felügyeljen. Indulás előtt az engedély nélkül tartott hatlövetű, szeges rendszerű forgópisztolyát csövel fel felé a kabátja külső zsebébe tette. Lakása előtt a csatornapartra érve, ahol a járőr a véryomokat megtalálta, jobbkezelével a zsebéből a pisztolyt ki akarta venni, miközben a pisztoly elsiült és jobbkezelét keresztülötte. Kezét a nyakában volt kendőbe göngyöltte, mert a seb erősen vérzett, a pisztolyt pedig a fűzesben elrejtette. Midőn megvirradt, a csatornaparton levő véryomot földdel behintette, hogy azt a csendőrség ne találja meg. Beismerte azt is, hogy az e tet azért állította úgy be, hogy őt a fatolvajok megtámadták és a kezét átfűtötték, mert attól félt, hogy a hatóság az engedély nélkül tartott pisztoly miatt meg fogja büntetni.

A legtöbb cselekvés a külvilágban elváltozások előidézésével jár. Maga a cselekvés — ami történt — elmerül a múltba, de az elváltozások, amelyek megtörténté mellett tanuskodnak, megmaradnak.

Ha valakinek meglövik a kezét, kabátjának, ruhájának véresnek kell lenni. Ha négy ember hórétegen megy keresztül, azon lábnyomaik visszamaradnak. Ha a nyomozás során a cselekménnyel szükség szerint velejáró elváltozások nem találhatók fel (elmaradt elváltozások, idegen szóval: negatívumok) és esetleges időközben történt megsemmisülésük sem mutatható ki, úgy arra kell következtetni, hogy maga a megtörténtnek jelzett cselekmény sem valóság. Koholt feljelentések, félrevezetési kísérletek, helyszínbéállítások leleplezésének ez az okoskodás a legmegbízhatóbb és legtöbb esetben beváló eszköze.

Az elmondottakból kifolyólag a helyszíni szemlénél a súlyt nemcsak a meglévő elváltozásokra stb. kell helyezni, hanem fürkészni kell a negatívumok után is, vagyis keresni azt, hogy mi nincs, aminek meg kellene lenni.

A leírt eset egyébként rámutat a helyszíni szemle távolabbi környékre való kiterjesztésének előnyére és arra is példát nyújt, hogy emberek milyen csekély okok miatt koholnak valótlan bűncselekményeket.

II.

Betöréses lopás kiderítése.

Írta: VÉRTES GYÖRGY tiszthelyettes (Erd).

1934 december 4-én az örs egyik rendes járőre arról értesült, hogy az Erd községhez tartozó üdülőtelepen két üdülőház ablakát ismeretlen tettesek betörték és azon keresztül behatolva, onnan különböző ruhaneműket és más értékes tárgyakat elloptak.

A járőr a betörések színhelyén megjelenve, a helyszíni szemlét megtartotta és megállapította, hogy a tettes vagy tettesek egyikének keze megsérülhetett, mert az egyik betörés színhelyén a kitört ablaküveg darabja s a hálószoba asztalán álló üvegkorsó véres volt. Más adatot a járőr a helyszínen nem talált, mert a betörések és a járőrnek a helyszínen való megjelenése között napok teltek el, közben eső volt, amely a lábnyomokat megsemmisítette.

További támpontot nyújtott a tettesekre a behatolás helye (ablak), amely oly szűk volt, hogy csak igen vézna testalkatú ember férhetett keresztül rajta. Ebből a tényből a járőr arra gondolt, hogy a betöréseket gyermek követhette el. Ez ellen azonban két adat szólt: az elloptat nagyobb mennyiségű ruhaneműt gyermekek nem tudták volna elvinni és értékesíteni, gyermekek tettesége ellen szólott továbbá a helyszínen megállapított ama körülmény, hogy az egyik üdülőházban a kristálydetektoros rádiókészüléket a sértett Budapestre történt beköltözködése alkalmával az antenna kivételével leszerelte és egy bőröndbe zárva, hagyta vissza a lakásban. A betörés felfedezése, illetve a helyszíni szemle alkalmával a rádiókészülék fel volt szerelve, így azt csak a tettesek teheték. E körülményből a járőrvezető arra következtetett, hogy a betörő az üdülőházban több napot tölthetett, rádiót hallgatott, tehát rádióhoz is értenie kell és lakás nélkül lehet. A helyszíni adatokból ezek szerint a tettest illetően a következő kép alakult ki: A betörő (vagy betörők egyike) vézna termetű, lakás nélkül álló egyén, aki a rádióhoz ért és üvegtől eredő sérülés van a kezén. A nyomozást a járőr ebben az irányban lefolytatta, de eredményt elérni nem sikerült.

Két napi fáradságos nyomozás után a járőrvezető már azon gondolkodott, hogy eredmény nélkül vonul be, midőn én, mint ellenőrző járőr, a helyszínrre megérkez-

tem. Meghallgattam a járőrvezető jelentését, azután a helyszíni szemlét a magam részéről is megtartottam. Helyesltem a járőrvezető következtetéseit, azonban azon véleményével, hogy eredményre nincs kilátás, nem értettem egyet. Felosztottam magam és a járőr között azokat a területeket, ahol érdeklődni fogunk s ezután utunkra indultunk. Abból indultam ki, hogy elkövetett bűncselekmények közül csak kevés olyan akad, melynek titkairól csupán maga a tettes tud, tehát azt, vagy azokat, akik betörésekről valamit tudnak, vagy tudhatnak, fel kell kutatni.

3-4 óra múlva találkoztam a járőrrel. Magával hozta K. E. 13 és K. Gy. 5 éves ottani lakos, gyermekeket. A járőrvezető jelentette, hogy a két gyermek személyében a betörések tetteseit megtalálta.

A járőrvezető puhatozás közben találkozott a kisfiúval, aki köszönt a járőrnek. Mint családapa, a járőrvezető érdeklődve nézte a legénykét, majd beszélgetni kezdett vele. Beszélgetés közben észrevette, hogy a kisfiú jobb kezén jelentéktelen sérülés van. Megkérdezte tőle anélkül, hogy arra gondolt volna, hogy a betörések tettesével áll szemben, mitől sérült meg a keze. A fiú a kérdésre nem válaszolt, de a járőrvezető hallgatásával nem elégedett meg. Sok biztatás után a fiú azt mondta, hogy üveg vágta el a kezét. Erre a járőrvezető már felfigyelt. Megkérdezte a fiúcskát, milyen üveg volt az, mire azt a választ kapta, hogy az édesanyja elküldte petróleumért, ő a petróleumos üveget összetörte és annak darabjai elvágta a kezét. A járőrvezető a gyermek előadását nem látta minden további nélkül elfogadhatónak, ezért felszólította, hogy mutassa meg azt a helyet, ahol az összetört petróleumos üveg darabjai vannak. Útközben a járőrvezető járőrtáskájából elővett egy jól beucrozott fánkot és a fiúnak adta, amit az jó étvágygyal el is fogyasztott. Később a járőrvezetőhöz fordult és azt kérdezte tőle, van-e még abból az édes fánkból? Ha még ad, akkor megmutatja, hol lett véres a keze. A járőrvezető örömmel adta oda a másik fánkot is, mire a fiú irányt változtatott s a járőrt a betörések színhelyére vezette. Ott megmutatta, hogy 13 éves nővérével melyik üdülőházba törtek be és elmondotta, hogy onnan mennyi ruhaneműt és egyéb tárgyakat loptak el.

A kisfiú beismerése, illetve a betörések színhelyének megmutatása után a nővérét kerestük fel, aki rövid ki-kérdés után szintén beismerte a betöréseket. A járőrnek az volt a feltevése, hogy a gyermekeknek valamelyik felnőtt hozzátartozója működhetett közre a betörések végrehajtásánál, azonban azt mind a lány, mind a fiú tagadták. Mivel a járőr előadásukat kételkedve fogadta, a helyszínre ment velük és lejátszatta a gyermekekkel a betörések végrehajtását, amit a gyermekek minden akadály nélkül be is mutattak. Mindkét helyen először a kisfiú mászott be nővére segítségével, majd belülről a kislányt besegítette. A fiú azt is megmutatta, miként szerelte fel a rádiót, majd fülére téve a kagylót, kedélyesen közölte a járőrrel, hogy a rádió milyen darabot közvetít.

A kísérletek megtörténte után a járőröknek most már el kellett hinni, hogy a gyermekek felnőtt egyén közreműködése nélkül követték el a betöréseket, amit megerősített az a körülmény is, hogy a gyermekek megnevezték azt a helyet, ahol az ellopott ruhaneműket elrejtették s a járőr azokat ott meg is találta.

Nem szabad elfelejteni,

hogy Csonka-Magyarország határain kívül a világon még 5 millió magyar él!

A járőr következtetései, melyeket a helyszíni adatokból vont, helyesek voltak és mégsem feleltek meg a valóságnak. Ez azt mutatja, hogy a kriminalisztikai következtetések zöme csak valószínű értékeket eredményez. Ezt akkor, midőn következtetünk, nem szabad elfelejtetnünk. Ha ez az eset nem történt volna meg, megmosolyognánk mindenkit, aki azt állítja, hogy egy 5 éves gyermek egy bőröndbe elzárt rádiókészüléket fel tudna szerelni és be tudná állítani. Bűnligyörténeti ismereteink ezzel az érdekes esettel is gazdagodtak. Már pusztán az a tény is újszerű és érdekes, hogy 5 éves gyermek szerepelt mint betörő, aki nem cigány, mert a cigányoknál ez nem tartozik a ritkaságok közé (segédkezés, mint őrtállás, hemászás szűk nyílásokon stb.)

Még valami említésreméltó van ennél az esetről. Puhatozás során a gyermekeket nem szabad kihagyni. Néhány tréfás, barátságos szó, vagy éppen fánk sok olyat kivesz a gyermekekből, amit a felnőttektől talán sohasem tudnánk meg. A gyermek minden iránt érdeklődik, éles megfigyelő s így jó tanu, csak bánni kell tudni vele. Az, hogy a járőr éppen a tettesrel került szembe, a véletlen szerencsés műve volt, de az már érdem, hogy a járőr ezt, az első pillanattól kizártnak látszó lehetőséget sem vetette el, hanem utánajárt a dolognak. Néha a legelképzeltetlenebb, legvalószínűtlenebb feltevés bizonyul valósnak.

Endrőd.

Az Alföld mélyén porral, téli zimankóval, nyári forrósággal és sok gonddal küzd Endrőd, mint annyi más község a szélesegű magyar síkságon. Lakói hősiességgel várják a magyar sors virradását és nem kívánnak mást az élettől, csak annak a földnek a kenyerét, melyhez a munka verítékén kívül szívük minden dobbanásával is odanőttek. Van közöttük jobb módú és szegény, kivirágzott sorsú és elesett, megvan soraikban a mai kor nehezen élő emberének minden árnyalata a mártíros hallgatótól a hangosan követelőig csak úgy, mint mindenütt mostanában, ahol magyarok küzdenek kemény harcot a mindennapokkal. S mi csendőrök ott vagyunk közöttük, együtt élünk és együttérintünk a szenvedő fajtánkkal és meg is értjük egymást emberségszerelemmel. A mi csendreintő, békés szavainkat még azok is megszuvelik, akiket földhözcsapott a nincstelenség s akikben a keserűség sokszor azt harsogja, hogy már-már nem lehet kívárni az enyhébb, többkenyerű holnapot. Lelkük mélyén mégis ezekben is él a rend tisztelése és kívánása s mert tudják, hogy mi csendőrök senkitől nem is akarunk egyebet, csak ezt az egyet: rendet, hajlanak a szavunkra.

Ha tehát levonjuk az endrődi fegyverhasználat tágasabbkörű közbiztonsági következtetéseit, tagadnunk kell, hogy az endrődi lelkek mélyén olyan indulatok

lappantak volna, amelyek csak az alkalomra vártak: mikor ütközhetnek velünk össze, hiszen ezt megtehetnék bármikor, amikor nem hatan, hanem csak kettesével és egyenként vegyülünk bele a sűrű soraikba. Megtehetnék, de nem teszik. Nemcsak azért, mert nem merik, de nem is akarják. Mint mindig, most is rendkívüli és a magunk akaratkörén kívüleső oknak kellett közeink és a nép közé állania, körülmények és másodpercek szerencsétlen találkozásán kellett bekövetkeznie, hogy a magyar falu népe rá akarja és rá merje magát vetni a csendőrré, az meg természetesen, hogy a csendőr ilyenkor már fegyverrel védi meg a rendet és önmagát.

A mi szempontunkból közömbös, hogy az okok és körülmények milyen összefüggése, végzetes rendje vagy zűrzavara gyújtotta Endrődön a szenvedélyeket a feszültségnek arra a forrójára, mi juttatta a dolgokat ahhoz a végsőki kiélezett pillanathoz, amikor más már nem következhetik, mint a fegyverhasználat. Hogy bizonyos tömeglélektani eszközökkel a béke és rend mindennapos medrébe lehetett volna-e terelni a szenvedélyeket, ennek kutatására nem vagyunk illetékesek, csak azt kell leszögeznünk, hogy az eseményeknek ez a része nem a mi kezünkbe volt téve.

Endrődön tehát elháríthatatlan kötelességet teljesítettünk azzal a határozottsággal és erővel, ami a csendőrt nemcsak a szürke mindennapos szolgálatban, hanem a válságos pillanatokban is — csendőrré teszi. Ha az ilyen pillanatokban nem tudnánk megállni a talpunkon, egész többi szolgálatunk üres látszat, kaskadóparádé volna, amely az első komoly legyintésre összedől. Keserű, de erőteljes intelem tehát Endrőd azért az ország minden magyarjának, hogy a csendőr a végső határig a szép szó embere, de ezen a határon túl fegyvert ragad és kétszeres erővel teszi ezt, ha a fegyvert ki akarják csavarni a kezéből. Mi a fejünket soha el nem vesszük s az erőt a kezünkben ki nem adjuk, mert ha kiadnók, holnap nem egynehány szerencsétlen sorsú magyart, hanem magát a nemzet sorsát vihetnék temetni.

Másfél évtizede tépt, marcangolja a vihar a mi csonka fánkat, sűrűn hullanak róla a levelek. Ilyen viharosodó levelek — esendő magyar sorsok — hullottak a porba most Endrődön is. Trüször irtózatának súlya kegyetelenséggel, testi és lelki betegségekkel és a földi lét eszményi nyomonúságával ritkítja sorainkat s még azzal is, hogy a kegyetlen magyar sors egyik-másikunkat magyar puskarész elé sodorja. De nekünk, csendőröknek, ezzel is számolnunk kell, a fának, ha csonkán is egyelőre, de élnie kell. Ami levelet a vihar most letépt róla, új hajtások te emnek a helyén, a fa, a nemzet élni fog. Mi felelünk érte, hogy a gyökér fejezet ne kapjon s hát így bárki emeli a fejszét, kivesszük a kezéből akár békességes szóval, akár fegyverrel.

Megnyugtató, hogy a közlemény megérti és méltányolja az endrődi fegyverhasználat intelmét. Sehol nincs vita afelől, hogy a csendőrség azt tette, amit tennie kellett. A közvéleménynek ez a nyugodt, higgadt visszhangja tagadhatatlanul jólesik nekünk, mert nem közömbös számunkra, hogy felizzgatott, félrevezetett tömegekkel szemben, vagy pedig józan közvélemény támogatása mellett járjuk tovább a magunk nehéz útját, amelyre útravalóul mi soha nem vihetünk magunkkal emberi juhászyot, hanem mindig és mindenütt csak — erőt.

Mert ezen az erőn nyugszik a legértékesebb és legkényesebb nemzeti kincsünk: a rend és közbiztonság.

Lapunk legközelebbi számát a hűsvétra tekintettel előre láthatólag csak április 17-én fogjuk szétküldeni.

Belügyminiszeri látogatás Szombathelyen. Vitéz lezeldi Kozmu Miklós belügyminiszter úr öngyméltósága szombathelyi tartózkodása alkalmából, március hó 18-án látogatásával tüntette ki a szombathelyi csendőr-alakulatokat, megtekintette az őrsparancsnokképző iskolát is. Öngyméltóságát és a kíséretében megjelent polgári előkelőségeket: ostffy Ostffy Lajos dr. főispánt, Szemerjai-Kovács Dénes dr. miniszteri tanácsost, Ferenczy Tibor dr. budapesti rendőrfőkapitányt, Vajay Károly dr. miniszteri osztálytanácsost és Újváry Endre szombathelyi polgármestert fél 10 órakor fogadta Szlatinay-Szopkó Győző ezredes úr, a szombathelyi csendőrkerület parancsnoka és Perey László alezredes úr, az őrsparancsnokképző iskola parancsnoka. Az őrsparancsnokképző iskolában látottak és tapasztaltak felett a belügyminiszter úr a legteljesebb elismerését nyilvánította, majd szólni kívánt a tisztikarhoz és a hallgatókhoz, akik e célból az iskola díszes földszinti csarnokában gyülekezve állottak fel, ahol a belügyminiszter úr kíséretével együtt megjelenve, többek között a következőket mondotta:

„Uraim! Bajtársak! Nemcsak belügyminiszteri minőségemben, hanem mint katona is kívánok Hozzatok szólni. Mint fronttisztt, aki kint a harcterekeken küzdöttem végig a háborút. Megismertem a csendőrséget kint a harcterekeken, de ismerem nehéz szolgálatát itthon a béke idejében is. Kiválasztott tisztikar vezetése alatt, kiválasztott legénységből áll ez a testület, melynek hű kötelességteljesítéséről szólna elég, ha rámutatok arra a táblára, mely előtt az örökmécses ég: ott sorakozik a kötelességteljesít s vértanúinak, tisztjeinek és legénységnek hosszú sora! Ez legyen mindig mintaképetek! Mint a becsületnek, hűségnek és hazaszeretetnek kemény szirtje állott a csendőrség a forradalmak szennyess és sötét hullámaiban. Ennek fényes bizonyítéka a vértanúk nev-sora. Kettős halált haltak ők! Mert az ellenség előtti hősi halál könnyebb, de súlyos és nehéz az ő haláluk az aljasság, a becstelenség előtt! Itt, az iskolában, kiválasztott tisztikar vezetése alatt kiválasztott csendőrök gyűltek össze, hogy innen kikerülve pillérei, parancsnokai legyenek annak a csendőrségnek, amelyen az állam rendje nyugszik. Feladatokat, hogy ervényt szerezzetek a törvény szavának, biztossítoátok az országban a rendet. Voltak olyan sajnálatos idők Magyarországon, amikor igen sokan beszéltek és irtak a csendőrség ellen. Az eredményt láttuk 1918-ban. Most ilyentől nem kell tartani. Ma már mindenki tudja, hogy mit jelent az országnak a csendőrség és rendőrség, mit jelentenek a közbiztonsági testületek és mit jelent az alkotmányos rend. Ha innen kimentek, legyetek a törvényes rendnek és biztosságnak pillérei! Teljesítsetek kötelességeket kemény eréllyel és szigorral, ahol kell, de sose éljetez vissza azzal a hatalommal, amelyet az állam rátok ruházott. Az ország egész lakosságának szeretetét és tiszteletét fogjátok így mindig a jövőben is kiérdemelni.”

A belügyminiszter úr beszéde után Szlatinay-Szopkó Győző ezredes úr egyenként bemutatatta a szombathelyi csendőrtisztikar tagjait.

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc, volt belügyminiszter bücsője. A m. kir. csendőrség felügyelője március 5-én, volt belügyminiszterünkől a következő leiratot vette: „Belügyminiszteri állásomtól megválva, jóleső megaláztatással állapíthatom meg, hogy a közrend fenntartásában és megőrzésében, az állami és társadalmi rend megbontására

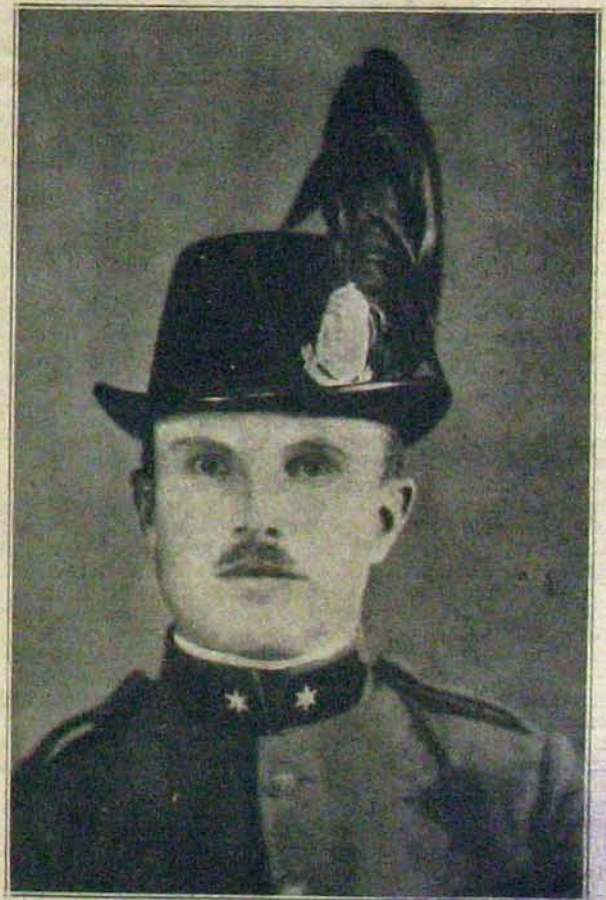
irányuló aknamunka megfékezésében a közrendészeti szervek kipróbált erőt mindenkor magam mellett találtam. Meg vagyok győződve, hogy a rendészeti szervek és azok tagjai úgy, mint eddig, ezután is biztos örei maradnak az állami és társadalmi rend fenntartásának. Fogadja Méltóságod önzetlen munkásságáért és odaadó támogatásáért hálás köszönetem kifejezését és kérem, hogy vezetése alatt álló szervezet minden tagjának hálás köszönetemet kifejezni és bücsítüdvözlétemet velük napiparancsban közölni sziveskedjék."

Legénységi kitüntetések a tizenöt éves állami jubileum alkalmából. *Kormányzó Úr Ó Főneltóság* 1935. évi március hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott igen hosszú, különösen kötelességű és igen érdemes szolgálata elismerésül a *Magyar Érelt Erdemérmel* zold szalagon: a budapesti I. kerület állományában: *Botár Antal* alldgy-nak. Hosszú, kötelességű és igen érdemes szolgálataik elismerésül a *Magyar Érelt Erdemérmel* zold szalagon: a budapesti I. kerület állományában: *vitész Tóth Lajos* és *Dobos Sándor* thtts-eknek; a székesfehérvári II. kerület állományában: *vitész Szabó Imre II.*, *vitész Keresz János* és *Tóth Dénes* thtts-eknek; a szombathelyi III. kerület állományában: *vitész Váci János*, *Kiss Rafael* thtts-eknek, *Horváth Lajos II.*, *Rózsa György* törm-eknek és *Soponyai József* fegyverszaki thtts-nek; a pécsi IV. kerület állományában: *vitész Bulogh Mihály* és *Tóth István II.* thtts-eknek; a debreceni VI. kerület állományában: *Hargitai Gyula*, *D. Hejdedius János*, *Kulcsár Imre*, *Szabó Károly H.* és *Szilágyi László* thtts-eknek; a miskolci VII. kerület állományában: *vitész Dávid András*, *Eördögh Gyula*, *Kalmár Sándor*, *Kiss Sándor* és *vitész Szécsényi Lajos* thtts-eknek; a csendőrtiszti tanfolyamok parancsnoksága állományában: *Kispál János* thtts-nek, végül a ny mozdosztály állományában: *Telek Miklós* és *Kerekes János I.* thtts-eknek. Kötelességű és érdemes szolgálataik elismerésül a *Magyar Bronz Erdemérmel* zold szalagon: a budapesti I. kerület állományában: *Csepri Kálmán*, *Maróti Mátyás*, *Barta János*, *Fülöp József* és *Kádár István* alldgy-oknak, *Bágy János*, *Barabás János*, *Maranyai Márton*, *Böfthe Albert*, *Dudás István*, *Écsi Vendel*, *Fenyvesi Pál*, *Ferenc Mózes*, *Fedor Ferenc II.*, *Kövér István*, *Papp György II.*, *Pap József*, *Sipos András*, *Szombath Márton*, *Vas István*, *Veres András*, *Takács Salveszter*, *Benkő Lőrinc*, *Boros János*, *Erdélyi János II.*, *Gál András*, *Gémesi István*, *Honos Ferenc*, *Kiss József VII.*, *Kovács András*, *Ötvös Gábor*, *Péter János*, *Tasonyi András* és *Török János* thtts-eknek, *Máté Antal* és *Pintér András* számvivő thtts-eknek, *Péter Imre* törm-nek, valamint *Szedő György* fegyverszaki thtts-nek; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Mészáros Gyula I.*, *Pallag Károly*, *Pelényi Ferenc* és *Szörényi Pál* alldgy-oknak, *Bokor Domokos*, *Lukács János I.*, *Magasi Péter*, *Abraham Lőrinc*, *Csete Lajos*, *Gál Domokos*, *Horváth József I.*, *Jakab Imre*, *Kovács István*, *Kozma István*, *Ódor Lajos*, *Rakó Sándor*, *Szedő István I.*, *Tóth István* és *Vértes György* thtts-eknek, *Tárnok József* és *Varga Ferenc V.* számvivő thtts-eknek, *Ostaszadia Gábor* és *Somlyó István V.* törm-eknek, valamint *Bakai József*, *Dávoti József*, *Kajdi István*, *Kiss András II.* és *Kövér György* törm-eknek; a szombathelyi III. kerület állományában: *Fülöp József* és *Borsó Lajos* alldgy-oknak, *Balogh András II.*, *Lázár Alajos*, *Varga József III.*, *Bebesi László*, *Klebercz Ferenc*, *Kolozsvári Gyula*, *Malomszki Vince*, *Nagy Ferenc V.*, *Nagy István III.*, *Pálmai Péter*, *Pintér Sándor*, *Porpácsi Gyula*, *Székely István I.*, *Székely János* és *Szűcs József II.* thtts-eknek, *Németh István VI.*, *Porcsalmi Mihály* és *Szalai Sándor I.* számvivő thtts-eknek, valamint *Fülnagy Sándor* és *Stabo Pál* törm-eknek; a pécsi IV. kerület állományában: *Futó István*, *Mészáros József I.* és *Somló Ferenc* alldgy-oknak, *Bereczki András*, *Csabafi András*, *Perlaki Ferenc*, *Pobori Lőrinc*, *Szilágyi István*, *Zombori János*, *Bárdos József*, *Gyimesi Imre*, *Korom István*, *Mészáros István II.*, *Szabó János II.* és *Turcsányi Mihály* thtts-eknek, *Hardényi Gyula*, *Kovács Ferenc II.*, *Nagy József IV.* és *Pásztor Antal* számvivő thtts-eknek, *Dénes Lukács*, *Pető Péter* és *Tóth Sándor IV.* törm-eknek, valamint *Ormos József* fegyverszaki thtts-nek; a szegedi V. kerület állományában: *Bussi Sándor*, *Agh Zsigmond*, *Horváth István III.*, *Jánosi Pál*, *Kovács István III.*, *Lajtos Dénes*, *Bassi Lajos*, *Sipos Lajos*, *Tóth Vince*, *Tóth Sándor*, *Arkusz Antal*, *Lakat László*, *Sede Márton* és *Szák János* thtts-eknek, valamint *Pauli József*, *Szolnoki Lajos*, *Biacsi Sándor* és *Tótszegi János* számvivő thtts-eknek; a debreceni VI. kerület állományában: *Agárdi Miklós*, *Mihály Sándor* és *Pap Lajos* alldgy-oknak, *Buzási Sándor*, *Kovács István III.*,

Lázár Manó, *Sélet András*, *Szentjobbi János*, *Bokor Imre*, *Czibere Miklós*, *Jékei Lajos*, *Józsa Mihály* és *Tamási István* thtts-eknek, *Daruoz János*, *Mátai Imre*, *Vértes József*, *Csergő Imre* és *Tóth János* számvivő thtts-eknek, *Kiss Sándor III.* v. törm-nek, valamint *Szilágyi Lajos I.* törm-nek; a miskolci VII. kerület állományában: *Dobó László* és *Echnai Pál* alldgy-oknak, *Buzási Imre*, *Buzogány Lajos*, *Horváth György*, *Jóó János*, *Társi Lajos*, *Terényi István*, *Bálint Lajos*, *Bényei Vendel*, *Gay János*, *Lenkefi Lajos*, *Sipőcz József*, *Szelei Pál* és *Varga János* thtts-eknek, *Szelei János*, *Benedek Mihály*, *Orbán József I.*, *Réli István* és *Szentmiklósi Imre* számvivő thtts-eknek, *Dobsi Gábor* és *Szeintó István V.* törm-eknek, valamint *Orbán József* és *Rózsa János* törm-eknek; a belügyminisztérium VI-b. osztályának állományában: *Keresztes Andor*, *Nagy Lajos* és *Szós János* számvivő thtts-eknek; a belügyminisztérium VI.c. osztályának állományában: *Bálint István* és *Kovács Sz. Mihály* thtts-eknek, valamint *Lugosi Sándor* számvivő tht-s-nek; a csendőrfelügyelőség állományában: *Virágh József* törm-nek; a csendőrségi felszerelési anyagraktár állományában: *Leuei István* számvivő thtts-nek és végül a uyomozó osztály állományában: *Végh Lajos II.* thtts-nek.

Kiállítják a vitézavató kardot. A magyar történelmi múzeum május 15.től kezdve Rákóczi Ferenc emlékkiállítás rendez, a nagy fejedelem halálának kétszázadik évfordulója alkalmából. A kiállítás anyaga hat csoportra oszlik: Rákóczi ősi, Rákóczi személyére vonatkoz tárgyak. II. Rákóczi Ferenc rokonságának tárgyi emlékei, a Rákóczi-szabadságharc nevezetesebb szereplőinek emléktárgyai. a kurucok fegyverei, végül a Rákóczira vonatkozó hamisított műtárgyak. Ezek a hamisítványok a nemzeti felbuzdulás korában ezrével készültek Rákóczi nagy népszerűsége folytán. A kardról, mellyel Kormányzó úr öfomáltósága vitézeket avat, most derült ki, hogy Rákóczi fejedelem kardja volt. Ezt is kiállítják, történelmi szempontból ez a legnevezetesebb tárgya az egész rendkívül kiállításnak.

Próbacsendőrök vizsgálja. A salgótarjánai csendőr gyalog tanalosztálynál 1934. év április 30-ával felállított próbacsendőri tanfolyam folyó 1935. évi március hónap végetért. A

Sütő Pál próbacsendőr, tanfolyamelső.

vizsgáló vitás színi Szinay Béla tábornok úr, a m. kir. csendőrség felügyelőjének elnökielte alatt március 13., 14. és 16-án zajlottak le. A 85 hallgató közül 26 kitűnő, 33 jeles, 14 jó és 1 elégséges eredménnyel végzett. Első lett Sztó Pál próbacsendőr. A m. kir. csendőrség felügyelője az elért szép eredmény felett meglegedését fejezte ki, és örvendező és rendfokozat nélküli próbacsendőrök tiszdesse léptette elő és valamennyinek 10—10 napi szabadságot engedélyezett.

Dicséreték. A m. kir. csendőrség felügyelője dicsérelő okirattal látta el a budapesti I. kerület állományában: Győrffy Mihály tőrn-t, mert a Kormányzó Or. Ö Főméltósága gödöllői tartózkodása és az udvari vadászatok alkalmával mint járőrvezető és járőrtárs, szolgálatát hét éven át fáradszóna buzgalommal, hazafias kötelességérzettel igen lelkiismeretesen teljesítette. — A m. kir. budapesti I. kerület vegyesdandár parancsnokság Boda István tthts-t a honvédség érdekében teljesített lelkiismeretes és igen eredményes különleges szolgálatait nyilvánosan megdicsérette. — A budapesti I. kerület parancsnoka dicsérelő okirattal látta el: Csák Balázs és Kutas Imre tőrn-eket, mert előbbi 7, az utóbbi pedig 6 éven át a gödöllői szárnyparancsnoksághoz vezényelve, járőrtársi és járőrvezetői minőségben a Kormányzó Or. Ö Főméltósága gödöllői nyaralásai alkalmával Ö Főméltósága személybiztonsága körül hazafias érvéstől áthatva, fáradszóna buzgalommal és az átlagon felülemelkedő kötelességérzettel teljesítették az igen nehéz, különleges szolgálataikat; Ekkasi István tőrn-t, mert 1933. év őszétől 1934 július 11-éig terjedő időben Rákoskeresztúr és környékén sorozatosan elkövetett lopások tetteseit fáradszóna szorgalommal párosulva kötelesség tudással kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta. — A pécsi IV. kerület parancsnoka dicsérelő okirattal látta el: Juhász Sándor tőrn-t, mert 1934 június 10-én Hárdupusztán megtartott politikai népgyűlés alkalmával, mint a kirendelt karhatalom egyik tagja, a csendőrség őrizzében volt rendezvények kiszabadítása céljából történt meglátogatásakor megmondott, de határozott és bátor elhatározással a túlerőben levő támadókkal szemben ismételt alkalmazott eredményes szorongó fegyverhasználatával a további támadás megakadályozásához nagymértékben hozzájárult. — Nyilvánosan megdicsérette: Naszadi József tőrn-t azért, mert, mint járőrvezető, egy kommunista bűncselekménnyel gyanúsított egyént 1933. év novemberében rövid, de körültekintő nyomozás során, a személyleírás alapján felismert és az igazságszolgáltatás kezére juttatott; Halmos Károly cáb-t azért, mert ezen ügyben, mint járőrtárs, járőrvezetőjét odaszóan és eredményesen támogatta. — A szegedi V. kerület parancsnoka dicsérelő okirattal látta el: Szendi János, Pethő József tthts-eket, Szabó József V. tőrn-t, Homodi János thts-t, Gergely Sándor, Kóvay István tőrn-eket, Magyar István, Csik Ferenc, Rácz János tthts-eket, Nánási János, valamint Szilágyi István tőrn-eket, mert hosszas csendőri szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtettek ki és példás magaviseletet tanúsítottak; Múkola Miklós és Tóth László I. tthts-eket, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtettek ki és példás magaviseletet tanúsítottak; Múkola Miklós és Tóth László I. tthts-eket, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtettek ki és példás magaviseletet tanúsítottak; Mátyás Sándor tőrn-t, mert 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt előbb a közbiztonsági szolgálatban, utóbb pedig, mint vizsgázott fegyvermester, a katonai fegyverek javítása terén előjáró fegyvermestert igen eredményesen támogatta és igen jó magaviseletet tanúsított; végül Balogh Ferenc II. osztályú altiszt azért, mert 9 év óta a kerületi parancsnokság ügykezelésénél, az utóbbi 4 év óta pedig a m. kir. szegedi 5. nyomozó alosztályparancsnokságánál is, mint habdíjazott polgári alkal-

mazott, teendőit kifogástalanul látta el, nagy szorgalmat, szolgáló készséget és igen jó magaviseletet tanúsított.

Március tizenötödikén Budapesten tisztí küldöttség és a nőtlen legénység felekezetei szerint istentiszteleten vett részt. Istentisztelet után Börzsönyi Mihály százados az altiszti társalgóba összegyűlt legénység előtt a nap jelentőségét méltatta.

Veszélyes gonosztevő ártalmatlanná tétele. Március 16-án 10 óra tájban Sipos Béla kunszentmártoni lakos; cipészeged az őrsön jelentette, hogy B. Nagy János a feleségét és leányát a lakásán agyonlőtte és onnan elmenekült. Erdei László izsbíhelyettes, őrsparancsnok és Nagy Zoltán törzsmesterből állott járőr azonnal a helyszínre sietett, ahol találkozott Gergely Béla törzsmester és Pozsonyi László próbacsendőrből állott járőrrel. Gergely törzsmester jelentette Erdei tisztbíhelyettesnek, hogy B. Nagy János forgópisztollyal öv. Győr. Ernőné három lövést tett, az asszonyt a szentesi kórházba szállították és ott meghalt. A gyanúsított onnan töltött pisztollyal a lakására ment azzal, hogy feleségét és négy gyermekét is ki fogja irtani. A jelentés vétele után az őrsparancsnok mindkét járőrrel a gyanúsított elfogására indult. Útközben az őrsparancsnok a járőr tagjait a veszélyes gonosztevővel szembeni fellépésre kioktatta, arra is felhívta figyelmüket, hogy a gyanúsított lakása körül kíváncsi tömeg gyűlt össze és attól lehetett tartani, hogy az esetleges fegyverhasználat, vagy a gyanúsított lövöldözése ártatlan emberek életét vagy testi épségét is veszélyeztetik. A gyanúsított lakásához érve, annak sógora közölte a járőrrel, hogy a gyanúsított felesége és gyermekei elmenekültek, mert a gyilkosság elkövetés után B. Nagy János a családja előtt is pisztolyt mutogatott, a levegőbe lőtt, közölte velük a gyilkosságot, majd pedig kijelentette, hogy most a csendőröket várja, de élve nem adja meg magát. Ezután kidobolta az ingét és az asztalon levő pálinkából nagyobb mennyiséget elfogyasztott. Az őrsparancsnok ezeket tudva, tisztán látta a helyzetet, valamint azt is, hogy B. Nagyot az ajtón vagy ablakon át felszólítani és élve elfogni lehetetlen, mert a birtokában levő nyolclövetű pisztollyal a járőr tagjaiban és az összecsalótt kíváncsiakban is könnyen kárt tehet. Az őrsparancsnok tehát úgy oldotta meg a kérdést, hogy Gergely törzsmestert az utcán nyitott ablakhoz, Pozsonyi próbacsendőrt az ajtóhoz állította fel. Ő maga pedig Nagy törzsmesterrel ugyancsak az ajtóhoz, de ellentétes oldalról állott fel úgy, hogy az épület falai által valamennyien védve voltak. A felállás pillanatában a gyanúsított — lővére készen tartott pisztollyal — kilépett a szobából s mikor Nagy törzsmestert meglátta, annak irányába egy lövést tett. Pozsonyi próbacsendőr ebben a pillanatban a gyanúsítottat puskával fejbeltötte és karját lefogta, az őrsparancsnok és Nagy törzsmester azután megbillincseltek. Az elfogás pillanatában a gyanúsított bal szemöldöke fölött és az orrán megsérült. A járőr első segélyben való részvételéről gondoskodott. A sérülés 8 napon belül gyógyul. Csendőr nem sérült meg.

Fegyverhasználat. Andaházi-Kasnya Béla független kisgazdapárti képviselőjelölt március 20-án fél 16 óra Endrődön gyűlés tartására kapott engedélyt. A képviselőjelölt erre az időre nem jelent meg a helyszínen, ezért Bakos József gyomai tb. főszolgabíró a 2—3000 fős tömeg szétoszlását endelte el. A 6 fős csendőr. arhalalom megkezdte a tömegnek a község háza udvaráról való kivonulását. Az endrői főjegyző — látva, hogy a tömeg hangulata izgatott — telefonon a karhatalom sűrgős megerősítését kérte a gyomai őröktől, amely 2 fős álló lovas és 2 fős kerékpáros járőr indított útra Endrődre. Amikor a tömeg kivonult a község háza udvarából, akkor érkezett a helyszínen Andaházi-Kasnya képviselőjelölt és heves szóváltásban leegyezve a főszolgabíróval, követelte, hogy a gyűlés megtartását engedélyezze. A főszolgabíró arra való utalással, hogy a gyűlést már feloszlatta, az engedélyt megtagadta. A képviselőjelölt felhívta a tömeget, hogy maradjon a helyén, mert a bellügyminisztériumtól fog telefonon engedélyt kérni a gyűlés megtartására. A képviselőjelölt eltávollása után Bakos főszolgabíró felhívta Baricz Károly alhadnagyot, a karhatalom parancsnokát, hogy a község háza előtti tömeget oszlassa szét. Baricz alhadnagy a tömeget a „törvény nevében” lábbalban is szétoszlásra szólította fel, figyelmeztetve a fegyverhasználatra járó következményekre. Ekkor érkezett Gyoma felől a 2 fős lovas járőr és Baricz alhadnagy felé tartott, hogy jelentkezzék. A tömeg a lovas csendőröket meglátva, kik közül az egyik pisztolyt rántott és támadósi közé lött. Ugyan-

akkor a tömeg a községháza előtt csatárláncba fejlődött gyalog csendőröket is megtámadta úgy, hogy a támadás elhárítására először a csatárlánc balszárnyán álló *Paragó* törzsmester, majd utána a többi csendőr is löfegyverét használta. A fegyverhasználat következtében a helyszínen 4 halott maradt, később a sebesültek következtében további 3 egyén meghalt és 10 egyén megsebesült. A halottak között két, a sebesültek között egy nő van. A tömeg a fegyverhasználat után szétoszlott, Csendőr nem sérült meg, a vizsgálat folyik.

Csendőrségi Közlöny 6. szám *Személyes ügyek*. Miniszteri rendeletek Odaitöltetett a III. osztályú tisztii szolgálati jel: Majoros István, Kossuth József, Kracsfalussy-Hrabár Sándor, Besenyői Beáthy Álmán, Toldi Árpád, Zámbováry Árpád, Antony Raymond, vitéz Zsengyellő József és vitéz Kovács István II. szds.-oknak. — Áthelyeztetett: *Szűcsy László* szds., a miskolci VII. kerület 7. nyomozó osztályának parancsnoka a nyomozó osztályhoz Budapestre. — Tartósan vezényeltetett: vitéz *Náray Jenő* szds. a nyomozó osztálytól előadótlanul a m. kir. csendőrség felügyelőjéhez. — Kineveztetett: *Szerencsy Árpád* szds., a miskolci VII. kerület 7. nyomozó osztály parancsnokának helyettese, ezen nyomozó osztály parancsnokává. — Állandó nyugállományba helyezettek: *Donkó Ignác* pécsi IV. kerületbeli alhdgy., *Véres János* szombathelyi III. kerületbeli thts., *Sipos János* I. szombathelyi III. kerületbeli g. thts., *Bardócz Sándor* debreceni VI. kerületbeli thts., *Abraham Dániel* pécsi IV. kerületbeli, *Hajdu Ferenc* székesfehérvári II. kerületbeli, *Mátyás György* budapesti I. kerületbeli és *Műs János* budapesti I. kerületbeli thts.-ek. — Várakozási illetményekkel szabadságot: *Kovács Ferenc* I. pécsi IV. kerületbeli thts. — Névváltoztatások: *Herrits Ferenc* prbcso. családi nevét „*Herrai*”-ra, *Patáj József* örm. „*Parti*”-ra, *Ludwig Miklós* prbcso. „*Lelkes*”-re, *Csank József* prbcso. „*Csclényi*”-re, *Peltes József* törm. „*Bakosi*”-re, *Bolha János* prbcso. „*Bodrogi*”-ra, *Plangár László* prbcso. „*Pozsonyi*”-ra, *Makaró Gyula* Pál prbcso. „*Keszthelyi*”-re, *Malina Mihály* prbcso. „*Mohácsi*”-ra és *Ugyan Mihály* törm. „*Ujvári*”-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — Szabályrendeletek: Ermelegítővel ellátott tábori barna téli kötött gyapjúkesztyűk rendszeresítése a csendőrség részére, valamint a kesztyű leírása. — A Cs-2. jelzésű „Ügyviteli szabályzat a m. kir. csendőrség számára” (Csúsz.) című szolgálati könyv kiegészítése. — Általános határozványok a m. kir. csendőrségi gyógyházak számára című fizet leadása. — A csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — Tartalékparkok edzése (konzerválása) és a loistállók számafonatú díszítéinek megszüntetése. — Pályázati hirdmény igazolványosok részére Csákerény községben községi írni állásra.

A következő levelet kaptuk: *Mélyen tisztelt Szerkesztőség!* Bátorfalanul veszem a kezembe a tollat, hogy e sorokat megírom, de bátorságomat legyőzi az, hogy tovább már nem bírom elhallgatni, amit mondanál akarok. Húszéves szombathelyi lakos vagyok. Megmáshatatlán elhatározásom, hogy annakidején, katonai szolgálatom után, a csendőrséghez szeretnék belépni, mert hivatást érzek magamban a csendőri szolgálatra. Ez a vágy bennem már gyermekkoromban született és akkor vált komoly elhatározásommá, amikor négy évvel ezelőtt egy csendőr-tiszthelyestől, családom barátjától, megkaphattam a Csendőrségi Lapok 1931. évi március 10-i számát és azóta mindig a mai napig valamennyit megkapom. Minden szabad időmben csak azokat forgatom, tanulom és azok irónyítása, tanácsa és útmutatása szerint igyekszem gondolkodni és viselkedni. Felemelt fejjel merem állítani, hogy a Csendőrségi Lapok ölbombetűi piros vérré váltak az én ereimben. Négy éve már, hogy önképzéssel foglalkozom és régi s mostani tudásom mai különbségét kizárólag a Csendőrségi Lapoknak köszönhetem. Emlékszem még élénken, negyedik polgárista koromban a magyar tanárom azt mondta egy óráján: Te vagy, fiám, az osztályban a legrosszabb fogalmozó. Azóta öt év telt el és most, négy évi Csendőrségi Lapok tanulmányozásom után, irtam egy elbeszélést, amit a csendőrségi életből vettem. Ezt megmutattam a volt tanáromnak, az elképedt a csodálkozástól és azt kérdezte, miből tettem szert ennyi ismeretre. Én büszkén feleltem: a Csendőrségi Lapokból.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség, bátorodom ezt a kis tárcát beküldeni. Kérem, méltóztatassanak a mellékelt kéziratot megbírálni és sorsa felől engem a szerkesztői úzenetekben értesíteni.

Szombathely, 1935 március 20. Hazafias tisztelettel:
Cszer Kálmán.

A beküldött tárca derekas munka, de nem üti meg azt az irodalmi mértéket, amelyet be kell tartanunk. Beküldött azonban Cszer Kálmán egy verset is, amelyet a levelével egyező tartalma kedvéért itt közlünk:

VÁGYAKOZÁS.

Csak az a vágyam van gyermekkorom óta,
Tatnem, de sokat álmodozom róla,
Hogyha én is egyszer odaváló leszek,
En is kakastollas magyár csendőr legyek.

Ha a csendőrfjártót én portyáznai látom,
Kezem az eg felé emelve kítárom,
Reszkető ajakkal kérem Istenemet:
Oh add meg énnekem, hogy mdr köztük legyek!

Szeretném a puszkát a vállamra venni,
A tollas kalapot a fejemre tenni,
Viharos éjjelen őrfjártóba menni,
De nagy boldogság is jó csendőrnak lenni.

Reménykedő szívevel nézek jövőm elé,
S kítartón törekszem nemes előm fele.
Épedszve várom az évek mulását,
Hogy felvehessem már a csendőr ruháját.

Mindenható Isten, hozd el azt a napot,
Amikor felteszem a tollas kalapot.
Hálatalys szívvel Eléd leborulok,
Hogy a testületnek végre tagja vagyok.

A levélben is, a versben is benne él valami, amit mindenkinél sokra becsülünk s ami főleg a csendőréletben a legfontosabb és legértékesebb: az a hivatásérzet. Ez az, ami nélküli lehet a csendőr kötelességtudó, szorgalmas, lehet pontos, rendez, lehet tehetséges, csak egy nem lehet nélküle: igazi csendőr, egész csendőr. Ezért olvastuk jólesően Cszer Kálmán levelében a hivatásérzetből fakadó-felénkívágyakozást és ezért közöljük szívesen ugyanennek a hivatásérzetnek versbefaragott változatát is. Ha nem csupán fiatalkori felbuzdulás, vagy feltűnési vágy ez Cszer Kálmánban, akkor azt kívánjuk neki: töltsd a katonafelét — a férfikornak ezt a legszebb darabját — jóegészségben, virágos kedvben, majd pedig átesvén a nem egészen könnyű csendőrségi vizsgálatokon, legyen derek csendőre ennek az összeszabdalt, de úgy látszik, hogy jó magyarokban még mindig gazdag hazának.

Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról. Lapunk múlt évi 23. és 24. számaiban hírt adtunk arról, hogy *Kiadár Gyula* g. őrnagy, vitéz *Bódy Vilmos* és dr. *Kirdly József* g. százados uraknak a belügyminiszter úr 165.930/VII. c. 1934. számú rendeletével engedélyezte a fenti segédlet kiadását. A m. kir. csendőrség tagjainak, ezek özvegyeinek és árváinak nyugellátására vonatkozó kétféle nyugdíjtörvény és a sok különféle rendelet gyakorlati alkalmazása tekintetében egyre nagyobb bizonytalanság uralkodik úgy, az érdekelt csendőr egyének, mint az ezen kérdésekkel hivatászerűen foglalkozó csendőrségi szakközégek között is. Ezt a bizonytalanságot az 1934. évi I. t. c. 12. §-a részben eloszlathatta volna, ha az 1921. évi XXXII. t. c. (katonai nyugdíjtörvény) hatálya visszamenőleg is kiterjedne a m. kir. csendőrség összes egyéneire és hozzátartozóira is. Mivel azonban az idézett novella a katonai nyugdíjtörvényt ilyen visszaható erővel nem ruházta fel s így a nyugállományú csendőr egyének bizonyos csoportja az 1912. évi LXV. t. c. (polgári nyugdíjtörvény) hatálya alatt maradt továbbra is, ezáltal és a nyugdíjtörvényeknek a változott viszonyokhoz mért újabb magyarázatával a biztos tájékozódás szinte még nehezebbé vált. A nehéz helyzetet felismerve határozták el a fenti szerzők „Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról” című munkájuk összeállítását. Eddig nem jelent meg ilyen mű, amely a kétféle nyugdíjtörvény és az ezeket módosító és kiegészítő számszavú rendeletek, sokszor igen körülményes és néha útvesztőbe jutó kérdéseiben útmutatást adott volna arra, hogy akár a közvetlenül érdekelt egyeseknek, akár a törvényeket és rendeleteket alkalmazó csendőrségi szakközégeknek az egyes fel-

merült esetekben milyen eljárást kell követniök. Hézagnótó munkát végeztek a hiszánk, hogy sikerült is ezt elérniök és könyvükkel az egyeseknek és szakközögeknek (gazdasági hivataloknak is) egyaránt mindazt nyújtaniök, amire nekik a nyugdíjkérdésekben szüksegük lehet. Most arról értesülünk, hogy a mü sajtó alá rendezve, teljesen készen áll és rövidesen meg fog jelenni. A kb. 100-150 oldal terjedelmü és 14 darab különálló táblánatot tartalmazó könyv a csendőrség tagjai részére (nyugállományúaknak is) két, egymásután következő havi részletekben is fizethető 4 pengőre és a postaköltségekbe (másoknak egy összegben fizetendő 5 pengőre és a postaköltségekbe) kerül. Azoknak, kik 1935. év április hó 15-ig megrendelik a könyvet, a postaköltséget nem számítják fel. A könyv árát a megrendelő a könyvszáz mellékelt postatakarékpénztári befizetési úrlappal fizethetik. Egy befizetési lappal több megrendelő is beküldhetik az előfizetési összeget. Ez ese ben kéri a befizetési lap hátlapjára az egyes előfizetők nevének jól olvasható, pontos feljegyzését. A kik két részletben fizetik a könyvet, azok a második részlettel bianco befizetési lapon küldhetik meg. A könyvet *Kádr Gyula g. őrnagy* írta: *Budapest, I. Vár, Uri-utca 53. II. em. 14. szám, lehet megrendelni. A könyv kivonatosa tartalma.* Mindenekelőtt felhívjuk a figyelmet a táblázatokra, melyekről mindenki számítás nélkül leolvashatja, hogy beszámítható szolgálati idejéhez képest mennyi nyugdíj illeti meg. *Bevezetés. Szakkifejezések.*

— **Első rész.** Katonai nyugdíjörvény. — **I. Fejezet.** Csendőrségnek ellátása. — A) Nyugdíj. — Állandó és ideleges nyugdíj. — **Beszámítható szolgálati idő.** — Kedvezményes közsámítás. — Csapat-szolgálat — arcvonalbeli szolgálat. — Egyszerien számító szolgálati idő. — Hadi évek. Hadifogságban töltött idő. — Katonai szol. idő utólagos igazolása. — Be nem számítható idő. — Beszámítható javadalmi zás. — Csendőrs. pótdíj és korpdíj számítása. — Kiszámított nyugdíjak minden rendfokozatnak, szolg. időnek és besz. jav-nak megfelelően 12 db. pontos táblázaton. — Hatvanöt évesek nyugdíja. — Példák a nyugdíj kiszámításához. — Csökkentések táblázatokba foglalva. — Kiszámított nyugdíjak csökkentett összege 12 db. pontos táblázaton. — Szanálási levonás. Hatvanöt évesek nyugdíja. — A nyugdíj kezdete, megszünése, elévülése. — B) Méltányosságból eng. ellátások. — Kedvezményes ellátás. — Kivételes ellátás. Kegydíj. — D) Várakozási illet. való szabads. — E) Rokkantsági ellátás. — F) Sérülési pótdíj. — Állandó és ideleges sérülési pótdíj. — A sérülési pótdíj összege. — A pótd. kezdete, szünnetelése, megszünése. — G) Lakáspénz. — Egy táblázatban az összes lakáspénz osztályokba tartozó helységek, az összes rendf. -nak és szolg. időnek megf. lakáspénzek fel vannak véve. — Az 1 éven belül lakhely-, lakásp. vált. — Külföldön élők lakáspénze. — A lakáspénz esedékessége, megszünnetése. — Életkor, keresetképtelenség, lakáspénz. — H) Családi pótlék. — A cs. p.-ra való igény. Kérni kell. — Szabályszerű életkor. — A cs. p. élvezetével képes, igények. — Tanulmányi, egyéb családtag utáni cs. p. — Mostoha, nevelt, örökbefogadott gyermek. — Törvénytelen gyermek törvényesítése. — Nem atyai hatalom alatt élő gyermek. — A cs. p. összege, kezdete, megszünése. — Közös házt. é. feles. u. cs. p. mikor n. jár? — I. Nyugdíj-előleg. Az előlegnyújtás célja és módja. — Mit tartalmazzon az előleg i. kérelem? — Mire adják, mennyit? Visszafizetés. — J) Temetési járulé. — **II. Fejezet.** Elmebetegnek ellátása. Zárt int.-be, gondnokház alá helyezés. — Ideiglenes gondnok kirendelése. — Községi közgyám. — Házi ápolásba adás. — Az ellátás megosztása. — **III. Fejezet.** Özvegyek és árvák ellátása. A) Özvegy nyugdíj. — Három havi járandóság. — Igény az özvegy nyugdíjra. — Kizárás az özvegy nyugdíjból. — Az özvegy nyugdíj kiszámítása. — Kiszámított özvegy nyugdíjak, minden rendfokozatnak és besz. jav-nak megfelelően 2 db. pontos táblázaton. Ugyanezen táblázatokból kivethetők a csökk. ö. ny. is. — Az özvegy nyugdíj megszünnetése. — B) Méltányosságból eng. özv. ellátások. — Kedvezményes özvegyi ellátás. — Kivételes özvegyi ellátás. Kegydíj. — C) Özv. végkielégítés és ny. megváltás. — Végkiegítés. — Nyugdíj megváltás. — D) Elvált nők ellátása. — E) Özvegyek lakáspénze. — F) Temetési járulé. — G) Arvák ellátása. — **IV. Fejezet.** Egyéb személyek ellátása. — **Második rész. V. Fejezet.** Próbacsendőrök ellátása. — Próbacsendőrök végelbánása. — Igény nyugdíjra. — Igény végkielégítésre. — A végkielégítés összege. — **Harmadik rész.** Polgári nyugdíjörvény. Tartalma az I. és II. rész tartalmához hasonló. — **Neujdiki rész.** Tudnivalók az összes ny. áll.-ak részére. — Nyugd. élvezete beföldön, külföldön. — Nyugd. átutalás pénzint. folyószámlára. — Bejelent kötelezettségek. — Lakásvákozás. — Gyógykezelés. — Gyógyszerköltségek.

Csendőrs. nyugdíjárulé. alap. — Cs. gyógyházak igénybevétel. — Segélyezés. — Vasuti, hajózási kedv. — Arcképes igazolvány. — Pénzintézeti kölcsön. — Ellátást terhelő adók. — Kereseti adó, külföldi, rokkantellátási adó. — Károly csapatkereszt. — Adótáblázat a könyvben. — Bírói és közígaz. letiltások, min. hat. ellen kir. bíróságokhoz és a közígazgatási bíróságokhoz intézhető panaszjog. — Kérvények mikénti szerkesztése. — Minták. — Menekültek ellátása. — Készséges ellátottság. — Állásbalmozás. — Állami jogosítvánnyal bírók nyugdíjának korlátozása, stb.

Kérdelem. *Dr. Miskolczy Agost* budapesti kir. főügyész-helyettes úrral, aki a „Csendőr lekszikon”-nak is évek óta munkatársa, egy „*Jogi ismeretek a m. kir. csendőrség számára*” címü munkán dolgozunk. A könyv fel fogja ölelni a polgári és katonai büntetőtörvényeket és bünvádi perrendtartásokat, a közjogot, közigazgatási jogot, magánjogot, nemzetközi jogot, valamint a bíróságok és közigazgatási (rendőri) hatóság szervezetét és az összes, ezekkel kapcsolatos joganyagot 1935 végéig, de valamennyit kifejezetten csak a csendőr számára szüksegés terjedelemben és feldolgozásban. Kerülünk minden feleslegesen magas jogi fejtegetést, az elterülhetetlen elméletet pedig igyekszünk a csendőr igényeihez és előképzettségéhez mérve annyira leegyszerűsíteni, amennyire csak lehet. Emellett gondot fordítunk arra, hogy a csendőr minden jogi természetü kérdésre, ami az ő szolgálatában előfordulhat, feltelet kapjon. A könyvben de különösen annak büntetőtörvénykönyvi részében arra törekszünk, hogy elmélet helyett inkább világos, népszerű, könnyen áttekinthető és megérthető gyakorlati útmutatást adjunk a csendőrnek arra, hogy az éppen adódott esetben mit kell tennie, mi fontos az ügyésznek vagy a bíróságnak, mi nem, miért nem szabad a nyomozásnál, az intézkedésnél, a feljelentésnél megfelekednie, mire kell különösebb figyelemmel lennie stb. Könyvünk szerkezeti felépítését teljesen e gyakorlati szempontok szerint végeztük, de mert szeretnők, ha gyakorlati értéke minél tökéletesebb volna, felkérem a csendőrség tagjait, szíveskedjenek nekem megírni, hogy a könyv gyakorlatiaságának fokozása céljából mire helyezük a fösúlyt; mi az, aminek a gyakorlat során eddig hiányát érezték, melyek azok az adatok, útmutatások, magyarázatok stb. amit egy ilyen csendőrségi jogi szakkönyvben — főleg annak büntetőtörvénykönyvi részében — akár tanulás vagy oktatás, akár pedig nyomozás vagy feljelentés-szerkesztés közben megtalálni szeretnének. Egyáltalán: minden véleményét, tanácsot, elgondolást szívesen és köszönettel fogadunk, mert a csendőrség igényeit mind elméleti, mind pedig gyakorlati szempontból minél tökéletesebben kielégítő, nagyon jó szakkönyvet szeretnők nyújtani. *Pinczés Zoltán őrnagy.*

„A puskád.” *Hatházy Elemér* azázados „A puskád” címü könyvecskéjének 3. kiadása a napokban hagyja el a nyomdát. Nem ismeretlen a csendőrök előtt ez a könyvecske, amelyet a m. kir. „Kilinczi Pál” honvéd altisztképző is ézet rendszerezett tansegédletként több, mint 10 éve használ. Az előző kiadások a 31. M. puská és löszér rendszeres és folyótan sok vonatkozásban elévültek és így szüksegessé vált a könyvecske átdolgozása. Hézagnótó munkát végzett a szerző az új kiadás elkészítésével, mert a 31. M. puská és löszér ismertetéséről eddig nincs kiadva sem szolgálati könyv, sem tansegédlet. A szerző az új kiadásnál általában megtartotta az előző kiadások anyagcsoporthoz tartását és eladási módját, de a 3. kiadás, a 31. M. puská és löszér bevezetése következtében szüksegessé vált módosításoktól is eltekintve, lényegesen terjedelmesebb és részletesebb az előzőknél. A szerző súlyt helyezett arra, hogy a könyvecske segítségével az altisztek önállóan, tisztok közvetlen iránnyalás nélkül is, képesek legyenek hasznos és eredményes oktatást tartani a puská- és löszérismeretből, szakszerűen végrehassék és ellen is bírassék a puská és löszér karbantartását. „A puskád” 3. kiadása 2 fő részre tagozódik: Az első fő rész „*Puska-ismeretek*” cím alatt szakszerűen és részletesen foglalkozik a puská jelentőségével és háfásával, a puská főszeivel és azok egyenkinti alapos megismertetésével. Ez utóbbiak kapcsán röviden, de minden szüksegészet felöllel módon tárgyalja a töltésben, elsütésben, ürítésben és biztosításban az alkatrészek működését. Figyelmet fordít a csendőr-szurony és a csendőrségnél használatos töltési mód ismertetésére is. Foglalkozik azután a puská azétszedésével és összerakásával, rámutatva arra, hogy mit szabad a csendőrnek magától szétszednie, s mit csak külön parancsra és felügyelet mellett, meddig terjed a „teljes szétszedés”. Majd a puská karbantartásának tárgyalása következik, a részletes tisztogatás kiválóan sikerült ismertetésével.

vel. Ez és az ezt követő, a működési rendellenességek csoportosításával, leírásával és előfordulásukkor alkalmazandó eljárással foglalkozó rész a könyvecske legeredetibb fel fogású és legértékesebb része. A könyvecske második főrésze „Lőszer-ismeretek” cím alatt a lőszer fajtái és a mi lőszer-fajtáink üzemes és világos, egyenkénti ismertetésével kezdődik; a lötények tárgysza, csomagolása és megőrzése körül hasznos tudnivalók tárgyalásával folytatódik, majd a biztonságos lőszer, a haditáska-lőszer, az őr-töltény és ezek elhelyezésének s végül a lőszer-elhasználás sorrendjének ismertetésével végződik. A könyvecskeben 6 darab egészoldalas fényképfára van, ami az érthetőséget igen előnyösen előmozdítja. Megrendelhető a Pallás r.-s-nál (Budapest, V., Akadémia-u. 20). Ára, bár nagyobb terjedelmű az előző kiadásoknál, változatlanul 1 pengő.

Dr. Neppel György: Önműködő pisztolyok és géppisztolyok a tanulmányában röviden, de a lényegre ügyesen kidomborító áttekintést ad az ismertebb rendszeresített, vagy rendszeresítésre alkalmas önműködő pisztolyokról. Tudjuk, hogy a pisztoly kiváló fegyver, ha — megbízható. Ez a legfőbb követelmény s ezért van, hogy még ma is nagy tábor van a forgópisztoly híveinek. Van azonban a pisztolynak ezen felett sok más követelménye is, ezért van a sok típus, amelyek mind a tökéletes megoldást keresik több-kevesebb szerencsével. Azoknak, akik akár szolgáltatásként, akár egyéni fegyverszálló ügyek iránt behatóbban érdeklődnek, dr. Neppel tanulmánya igen jó ismeretgyűjteményt és áttekintést ad a kezükbe. A géppisztolyok multjáról és jelenéről szóló fejezet pedig erről, az általánosságban alig ismert fegyverszálló területeiről nyújt igen jó ismertetést. A tanulmány megrendelhető a szerzőnél (Budapest, IV., Váci-utca 75. V. em.). Ára 60 fillér.

Eladó telkek. A veregyházi vasútállomás mellett gyönyörű fekvésű, szőlővel és gyümölcsösökkel beültetett házastelkek eladóak. Négyzetméterként 5 P. Részlet megengedése esetén. Érdeklődni levélben is lehet a következő címen: *Kodály Jánosné, Gödöllő, Állomás-utca 2/a.*

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Török A. és Társa Bankház (Budapest, IV., Szervita-tér 3.) mellékletét.

Csendőrségi tollforgót árusít, közt, javít *Várfai (Vlahin) Mihály* polgári állású, Budapest, L. Böszörményi-út 21. sz. (Csendőriaktanya), vagy *Fekete Imre* nyug. törzsőrmester, Uj-Hatvan, Toldi-u. 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

SZEMÉLYI HÍREK.

Határozás. *Aray József* ny. uradalmi főtszt Léván március 19-én elhunyt *Aray József* százados az elhunytban édesatyját gyászolja.

Szakaszparancsnoki teendőkkel megbízott: a miskolci VII. kerület állományában *Marsai (Maretyák) István* tthts.

Őrsparancsnokká kinevezett: A pécsi IV. kerület állományában *Gompos János* tthts.

Családi hírek. Született: *vitéz Vass Alfréd* fhdgynak *Enikő Mária Elfrida* nevű leánya. *Hatos Dénes* budapesti I. kerületbeli törm-nék *Dénes Miklós* nevű fia, *Baráth Ferenc szombathelyi III. kerületbeli törm-nék Zoltán Ferenc* nevű fia, *Kocsis Géza szombathelyi III. kerületbeli törm-nék Edik Ilona* nevű leánya, *Nagy Pál I. szombathelyi III. kerületbeli tthts-nék Zoltán Géza* nevű fia, *Németh József szombathelyi III. kerületbeli törm-nék Margit Magda Mária* nevű leánya, *Gál Ferenc I. pécsi IV. kerületbeli törm-nék Ferenc József* nevű fia, *vitéz Mohácsi József pécsi IV. kerületbeli törm-nék Anna Mária* nevű leánya, *Mészáros József IV. pécsi IV. kerületbeli törm-nék József István* nevű fia, *Varga Ferenc debreceni VI. kerületbeli tthts-nék Ferenc* nevű fia, *Balázs István II. miskolci VII. kerületbeli tthts-nék Valéria* nevű leánya, *Darvas András miskolci VII. kerületbeli törm-nék Endre* nevű fia és *Gonda István miskolci VII. kerületbeli alhdgynak József* nevű fia. — Meghalt: *Domonkos Gyula* budapesti I. kerületbeli tthts. felesége, szül. *Vesszők Mária* Balassagyarmaton. — Örökbe fogadta: A szombathelyi III. kerület állományába tartozó *Bakai Sándor* tthts. *Sós Sándor* nevű fiút és a debreceni VI. kerület állományába tartozó *Állóhé Ferenc* tthts. *Kertész Erzsébet* kiskorú leányt.

Házasságot kötöttek a budapesti I. kerület állományában: *Hargitai János I. v. törm. Kocsis Mária*val Kisbéren. *Lehel János* tthts. *Burika Honával* Szécsényben; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Moros György* törm. *Kriszta Ida* Franciskával Csákváron, *Nagy Imre I. törm. Németh Katalinnal* Ercsi községben, *Németh Vilmos* törm. *Frey Mária*val Moor községben és *Ikeróczy Sándor* törm. *Szalkai Erzsébet* Veronikával Tordas községben; a szombathelyi III. kerület állományában: *Afohai Antal* törm. *Deh Rozáliával* Heteden; a pécsi IV. kerület állományában: *Horvay József* törm. *Monori Etellel* Bölcsekén; a szegedi V. kerület állományában: *Makai Balázs* törm. *Hofmann Teréz*ával Nagykőrösön és *Erdősi László* törm. *Szikszai Mária*val Magyarbánygyesen; a debreceni VI. kerület állományában: *vitéz Bagó Lajos* tthts. *Bakó Mária*val Hajduböszörményben.

Ki tud róla? *Mojos Imre*, volt I. osztályú őrmester, aki 1914-ig a pozsonyi kerület műhelytelki őrsén szolgált, mint I. oszt. őrmester s onnan a szerb hadterre került, kért *Kovács János* hadtörkényt, volt ausztrómester, hogy adjon magáról életlejt, vagy azok akik tudnak róla, küldjenek értesítést címére: *Jan Kovac invalid, V. Mihalova p. p. Polhora pri Brezno, Slovensko.*

Béres Lajos, Módos Gergely, Varga András és Lakatos Ferenc törzsőrmestereket kéri *Bányai Imre* törzsőrmester, az akasztói őrs ideiglenes parancsnoka, hogy címüket közöljék vele.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrségi tagjaitól, hanem bárkifől elfogadjuk, de tisztelettel gép- vagy kéziratos hasárral hosszabbat csak előzetes meggyezés után. A közlemények fogalmassági áttekinthetőségük és ha szükséges, tartalmi módosításuknak, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros íróval: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papirunk csak egyik oldalára, félhasabban, írógéppel kettes sorrendűleg, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kézírással nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképsírvételek beküldése alkalmasval csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tisztelendő ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelölt közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát bejegyzésünk nélkül nem szabad másutt közzélni, sem pedig új anyagotálni. A nyomdai korrektrát mi végesszük, kompozícióról azonban csak kivételesen eszben adunk. Szerzőink különnyomatukat közvetlenül a Sládkov-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Róza-utca 111.) sziveskedjenek megrendelni, amely azt velünk köztől szerződéseknek árasztása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzájuk írt levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbellyel mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Növélten levélre nem válaszolunk. Hosszúknak tüszett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők kitétele felől szerkesztők nem adunk felvilágosítást. Jelöltet legelőször több kisebb helyiség nevet vagy ötjegyű számmal választani. Annak, aki pályát nem jövel meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrilekszón”-rovatban válaszolunk. Előzetest csak a

Csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másfől nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj feletl fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk azónt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—13 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Arad. 1. Kérdésére a Szut. 541. pontja teljes tájékoztatást ad. A nyomozati értesítőben mindig megtalálja a hatóság vagy órs megnevezését, amelyhez az elfogott átadandó. Ha valamelyik órs keresi az elfogottat, értesítse azt az elfogásról, az majd gondoskodik a fogoly átvételéről. **2.** A Szut. 312. p. 23. alpontja alapján elfogottat ott adja át, ahová elő kellett volna vezetni. Az elfogás csak azért vált szükségessé, mert az enyhébb elővezetési sikertelenül kísérte meg. Az elfogás csupán a csendőr részére biztosított jog az elővezetendővel szemben, hogy az elővezetés biztosítva legyen. Még további biztosíték az, hogy ezután a most már elfogott egyént meg is bilincselheti. Erre vonatkozólag még a Szut. 314. pontjának az utolsó bekezdését is olvassa el. Az ilyen egyént először nyomtatékosan figyelmeztetni kell s csak azután szabad alkalmazni az erélyesebb rendszabályt, de sohasem hatalmaskodásból. **3.** Hivatálos csomagok szállítási költségét a gazd. bivatalt számolja el, a szállítóvényveny felkészítése mellett. Névtelen portóslevél kiváltásából felmerült költséget ugyanonnan kérje. **4.** Ha a körülmények folytán megvan az alapos gyanú arra, hogy a 20 kg. élelemből — amint ön mondja — pár hét múlva van még a gyanúsított lakásán, akkor járjon el a Szut. 437. pontja utolsó bekezdése szerint, vagy a lapunk 1932. évi 708. oldalán közölt 173. lexikonválaszban írtak szerint. **5.** A csizmák készítésére a Ruhagazdálkodási Utasítás ren elkerzik, mintalapok is vannak kiadva, azok betartása kötelező. **6.** Járásbíróság illeté-

kessége alá tartozó kihágásokat a tevékenységi naplóban úgy kell tárgyalni, mint más kihágásokat. Ezt a minta világoosan megmutatja. **7.** Az órsparancsnoknak joga van ezt megtiltani, még akkor is, ha tudja, hogy hátrány a posta esetleges felbontásából nem is származik. Azt azonban nem értjük, mi értelme volna az ilyen tilalomnak. Hát ha a távolléte alatt érkező postában sürgős ügy van, aminek az előtézése esetleg 5—6 órát sem várhat? **8.** Olvassa el az 1933. évi Csendőrnapi számunkban a csendőrség történetéről írt ismertetést, abban megtalálja. **9.** A borfogyasztási adó kivételére az a község (város) illetékes, ahol a bort elfogyasztják. (L. 1923. évi XXXIII. t.-c. 3. §.) Ha tehát a megvásárolt bor szállítás közben elfolyik, nem esik ilyen adó alá. **10.** Elég, ha a csendőrség történetét ismeri, ezt azonban alaposan. Utalunk itt a 8. kérdésére. **11.** Nem. Ugy a helyes, ahogy a mintában van.

D. törn., Békés, Magyar Levente (tart. főhadnagy volt) címe: Szolnok, Gorove-utca 10. — Bauer József tartózkodási helye ismeretlen.

Vágtá. Vitéz Bulcsi Jankó Kocsárd ny. lovassági tábornok címe: Budapest, IX., Közraktár-utca 24. — **Kremsner Fridolin** ny. ezredes címe: Budapest, I., Atilla-utca 14—16., **Molnár Béla** ny. ezredes meghalt; **Erdőbaktai Gottesmann Alfréd** ny. őrnagy címe: Dunaföldvár.

31.014. 1. Igen. **2.** Nincs rá adatunk. **3.** **Tompos Károly** volt tart. hadnagy címe: Budapest, IX., Mátyás-utca 15. Dr. **Vitéz Bíró Gyula** volt tart. főhadnagy címe pedig: Magyaróvár, Újhelyi-utca 42.

ORSZÁGOS RUHÁZATI INTÉZET R.-T.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 84-8-32., 84-8-31.

A tábori zubbony beszerzését óhajtuk megkönnyíteni, mikor kiváló minőségű szövetből, előrendű munkával készítve.

TÁBORI ZUBBONY 69.50 pengőért ajánlunk:

A fenti ár ártíntkelő nélkül értendő	
öltészti dístíntkelő	2.50 P
törzstíntzi dístíntkelő	3.50 „
tábornoki dístíntkelő	4.80 „

A szövetminta a budapesti központunkban (V., Eötvös-tér 1.), valamint az alatt felsorolt vidéki megbízottainknál megtekinthető.

A zubbony anyagából LOVAGLÓ NADRAG	42.— P
a zubbony anyagából TÁBORI SÁPKA	4.90 „
FEKETE TISZTI NADRAG	31.50 „

Fizetési feltétel: gh levonás mellett 12 havi részlet.

Videki megbízottaink:

- DEBRECEN:** Balázs Mihály szabómester, Péter-lia-utca 40.
- GYÖR:** Farkas Ferenc szabómester, Zrínyi-utca 8. sz.
- KÁPOSVÁR:** Csabai és Gerics cég, Fő-utca 12.
- MISKOLC:** Sztarméry József szabómester, Tiszti kaszinóval szemben.
- NAGYKANIZSA:** Marton István szabómester, Kőlcsey-utca 10.
- PECS:** Máté Jenő szabómester Ferenclek-u. 48. szám.
- SZEGED:** Kádár Lajos szabómester Korona-u. 15. szám.
- SZÉKESFEHÉRVÁR:** Salamon Dénes szabómester, Vilmos császár-tér.
- SZOMBATHELY:** Sulyok István szabómester Erzsébet királyné-út 13.
- VESZPRÉM:** Gyökér Mihály szabómester, Korona épület.

ELŐLEGNÉLKÜLI RESZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 66-161
EBEDLŐSZÖNYEGEK P 21-től

Feladályok, ophános vasbutorok (tartósz.), **Lakberendező Vállalat** ny.-gek, fehérművésznők, ruházatok, Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
 A m. kir. csendőrség tagjainak árcsökkentmény!

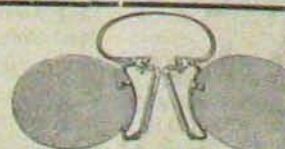
legelőnyösebben a készítőnél.
 Részletkezdmény!
BÚTORT HádI István műbútorasztalos
 Budapest, VIII., Baross-utca 22.

„Ha egyszer vásárol, állandó vevőnk marad.”
MINTA DIVATHÁZ RT.
 BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM.
 Selyem-, gyapjú- és mosásűvelek. Női kabátok, ruhák és fehérneműk. Férfi ruhák, felöltők és fehérneműk. Kétféle mellények, harisnyák és zoknik. Férfi és női cipők. Faszék, szőnyegek, paplanok, függönyök. Mérték-szabóság.
 A m. kir. csendőrség tagjai részére 8 havi folyószámla-hitel, árcsökkentés és közlelési költség nélkül.

GROSZ LAJOS egyenruha felszerelési vállalata
 Székesfehérvár, Kossuth-utca 15. Tel.: 5-93
 A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója.
 Postaküldemények. Olcsó árak. Részletfizetés.

Calderoni és Társa

Iátszereszek Budapest,
 V., Vörösmarty-tér 1. (Haas-palota) Tel.: 811-48.

Színházi látcsövek, szeművegek és orrcsipek Zeiss punktál és Ultrasin üvegekkel.
 Fényképészeli cikkek nagy választékban

Rába. Ha állományparancsban 1911 okt. 1—1919 szept. 1-ig terjedő szolgálatát letárgyalták és emellett fogságba-jutásának a körülményei és a fogság alatti magatartása jegyzőkönyvvel igazolt, nyugodtan várja ügye elintézését. A felterjesztett és ön előtt fontos jegyzőkönyv nem fog elveszni. Különben, ha a csöm fogolyláborból kapott leszerelési igazolványát a szerb hatóságok elvették, az igazolvány kiállítását és kiadását újílag igazolhatja a csöti fogolytábor irattárát őrző Hadisírgondozó-osztálynál, Budapest, Hadik-laktanya. Irja le kérelmében a leszerelési igazolványról mindazt, amit nekünk megírt.

Szakaszvezető. 1. Nem engedélyezik. 2. Nyugodtan kérje, bizonyosan engedélyezik. 3. A csendőrsárdás megrendelését előjegyeztük. Ha kellő számú rendelést kapnak a szerzők, ki fogják adni, egyelőre csak a másfél száznál tartanak, pedig megérdemelnék, hogy felkaroljuk a nekünk írt nőtát, mert a rádióban is feltűnést keltett. A szerzők egyébként a jövedelemből 20 százalékot átengednek jutalmazási alapunknak.

Maros. Lapunk 1934. évi 94. oldalán, „I. F. Örm., Öcsény” és az 545. oldalán „Névmagyarosítás” jellegre adott üzenetekben választ talál kérdéseire.

Tét. 1. Kéréime méltányos. Adja be kérvényét szolgálalmi úton, a belügyminiszter úrnak (VI. c.) címezve. 2. A katonai szolgálati jelhez való igényjogosultság megállapításánál a katonai állományban eltöltött tényleges szolgálati idő az irányadó. Az önkéntesi évet figyelembe kell venni. Erről egyébként az 1923. évi 19. számú R. K. (Személyes ügyek), illetve az 1908. évi 26. sz. R. K. (Szabályrendeletek) tájékoztatást adnak.

Áltiszti gyermekek kedvezményes nyaraltatása. Más alkalommal rövid jelgét kérünk. Kérdésére: nyugodt lélekkel ajánljuk a hévízi és balatonfüredi gyógyházainkban a nyaraltatást. Az ottani víz, levegő, napfény, valamint a rendszeres ellátás, gondozás s végül a „csendőrs-családi kör” gyermekének feltétlen előnyére lesz. A március 15-iki Cs. K. mellékleteként jelent meg a gyógyházakra vonatkozó szabályzat. Amint ön kérdez, az a Honvédségi Jóléti Alap kezelésében levő nyaraltatás, melybe a csendőrség nem kapcsolódhatik bele.

Hollókő. 1. A felsorolt hercegeket a Főméltóságú megszólítás illeti meg. 2. Veszett kutya lelövésére a csendőrség természetesen joga van, ez kötelessége is. Az is természetes, hogy nem a Szut. 330/2. pontja alapján, mert az ellentétben állana a Szut. 143. oldalán, az utolsó bekezdésben írtakkal. Nem is nevezhetjük fegyverhasználatnak ezt a ténykedést. Ezt megtenni mindenkinek joga, mert ezzel közveszélyt hárít el, a csendőr pedig erre hivatva van (Szut. 1. és 84. 7. pont).

Csók. A marosvásárhelyi 22. honvédegyalogsereg irattára ottmaradt, sorsa ismeretlen.

Pusztaszabolcs. A nyugtán levő bélyegilletéket a villamosági részvénytársaság köteles fizetni. Más az eljárás, ha a szerződésben ennek ellenkezője van.

I. L., Mezőberény. Az 1912. évi LXV. t.-c. 13. § 10. bekezdése értelmében nincs igénye arra, hogy a háborúban töltött ideje beszámíttassék s így nyugdíja is nagyobb összegű legyen, mert a háborúba mint népfelkelési szolgálatra köteles vonult be, az általános védkötelezettség alapján s ez idő alatt a nyugállományban megmaradt és illetékei mellett még tényleges illetményeket is kapott. Nem lehet tehát most újabb illetékek elérése végett ezt az időt betudni. Számos ilyen eset van, senkinek sem számítják be.

Após. Nem lehet kérni a kivételes családi pótlékot. Csak az ön szülei jöhetnek figyelembe, ha ön tartaná el őket.

B. I., úy, csendőr, Komárom. Az a döntő az ügyben, hogy 1923 május 1-én hol lakott? Ha az akkori tartózkodási helyére megállapított lakbérrel ma kevesebbet kap, orvoslást kérhet a belügyminiszter úrtól (VI. b. oszt.).

Marosmente. Miután öt éven belül, de két év elteltével jött vissza, a végkielégítést nem kell visszatéríteni. Ideje beszámít a nyugdíjba.

Budavár. 1. Kedvezményes nyugdíjat kérhet, ha a felülvizsgálatnál megállapítják, hogy betegsége szolgálatteljesítés közben keletkezett. Az 1930. évi XXVI. t.-c. 7. §-a nem erre vonatkozik, hanem ha balesetről van szó. 2. Nyugdíját, lakbérét a foyó évi Zsebkönyvből megállapíthatja.

Bakony. 1. Az előny abban van, hogy egyes méltánylást érdemlő esetben a sorszám szerinti várakozási időnél hamar-

Megbízható, nagy állítóképes motoros strapagép a gyári új Mercedes Prima Portable IRÓGÉP gyári propaganda

178.⁵⁰

Kedvező fizetési feltételek

DIXI IRÓGÉPSZAKÜZLET, BUDAPEST VI., PODMANIKZKY-U. 1. TEL. 154 50

Fennáll több mint 60 év óta

Mauthner Ödön

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33. Tel.: 46-3-65.

Új nagy főárjegyzék, mely növényárjegyzéket is tartalmaz, továbbá gazdasági magkülönárjegyzék **INGYEN ÉS BERMENTVE!**

ÉRŐKÖZLETER:

1. számú: IV., Kossuth Lajos-utca 4.
a Ferenclék templomával szemben - T. 89-2-15.
2. számú: VI., Filippus csellesár-út 69.
a Nyugati pályaudvar közelében - T. 39-1-94.

rabb kaphat engedélyt. 2. Az osztrák háborús emlékéremre nem igényjogosult.

E. J. Örm., B. S., Lakibegy, 33.333 és Háborús emlékérem. Ha az apa nincs életben, az özvegyet illeti a háborús emlékérem. Ha él az apa, természetesen őt illeti a jog s erről lemondania nem lehet. Ha az özvegy lemond az emlékéremre való jogosultságról, ez a jog a legidősebb fiút illeti meg. A f. évi január 17-én kelt, 166.767/VII. c. 1934. sz. rendelet értelmében ez is lemondhat s akkor a második vagy harmadszülött fiú részére adományozható az emlékérem. A lemondást írásba kell foglalni s ezt a nyilatkozatot a kérelemhez kell csatolni. Ha az apa nem a háború alatt, vagy nem a háborús szolgálatok folytán keletkezett, illetve szerzett sérülés vagy egészségromlás következtében halt meg, a háborús emlékéremre nincs igénye az özvegynek vagy a gyermeknek. Téves felfogás az, hogy aki az apa után megkapta a magyar háborús emlékéremet, az jogosult az osztrák háborús emlékéremre is. Ulóbbira vonatkozó rendelet nem tartalmaz semmi összefüggést a magyar emlékéremmel. A magyar emlékérem megszerzésének módzatai az 1929. évi 26. Cs. K.-ben, míg az osztrák éremé az 1934. évi 23. sz. Cs. K.-ben megtalálhatók.

Kolozsvár. Ha engedély nélkül nősül, az özvegyi nyugdíj nem lesz illetékes, de családi pótlék folyósítását kérheti. Miután az ön nősilési kérelmét még tényleges szolgálat alatt kivizsgálták, kérheti a nősilési engedélyt azzal, hogy az előírt vizsgálat megtörtént s az akkor megállapítottak alapján adják meg az engedélyt. Mindazt, amit nekünk megírt, kérvényében is eloadhatja. Most már nem esik százalékos korlátozás alá, sorsszámhoz nincs kötve, ha tehát az ara a feltételeknek megfelel, akkor megkapja az engedélyt s ebben az esetben az özvegyi nyugdíj biztosítva lesz. Ha ügye iránnyításában fennakadna, írjon újból nekünk. A kéredezett százasodás úr címe az, amit ön ír. Neve változott: Hartay.

Töszeg. Felvételek most nincsenek, de kérvényét beadhatja a honvédelmi miniszterium gazdaság- és közigazgatásai csoportjához, ahol előjegyzésbe veszik. Kérvényéhez nem kell melléklet. Bejutásra nincs sok reménye.

F. cső. Bátorvár. 1. A Szut. 379. pontja szerint kell eljárni. Az őrizetbe vett vadat és vadásztegyvert jelentés kíséretében kell átadni a közigazgatási hatóságnak, teki tve, hogy feljelentést magánindítvány hiányában nem tehet. 2. Kérdésére lexikonválaszt fog kapni.

Székeljudvarhely. Igen, május 1-ével lép elő.

Sárospatak. 1. Nyugállományú csendőr vagy családtagja kedvezményes orvosi kezelésben nem részesíthet. 2. Kedvez-

ményes gyógyszerellátásban sem. 3. Kórházi ápolásra igényük van az 1933. évi 21. sz. Cs. K.-ban közzétett, 113.274/VII. b. 1933. számú körendelet II. fejezete szerint. Az őrsön megnézheti ezt a rendeletet, itt hosszadalmas volna ismertetni.

Ósztrák háborús emlékérem. Ezt az érmet sorrendben a belföldi kitüntetések, jelvények, díszjelek és emlékjelek után kell viselni. Ide értendőek természetesen a szolgálati jelek. Szalagsávját pedig a főbb külföldi kitüntetés stb.-hez hasonlóan, külön sorban kell viselni. Olvassa el a „B. J. thts. Makó” jeligére adott üzenetünket.

Igazságosság. Őrsparancsnokhelyettes az a hajtársa, aki e minőségben lett az őrsre hejyezve. Ezzel egyúttal megszünt annak a helyettesi minősége, aki előtte ezt az állást betöltötte. Megszűnt még akkor is, ha erre vonatkozólag külön parancsot nem is kaptak, mert természetes, hogy az utolsó parancs tiszadonképpen erre is intézkedett, ha nincs is benne ez az intézkedés szavakkal megmondva. Fiatalabb rangú csak kivételesen, külön parancsban elrendelve, lehet a rangban idősebb fölötti beosztásban. A szárnyparancsnokságtól kérje ügyének rendezését, természetesen szolgálati úton.

Tolna. Az ottani gazdasági hivatal is csak azt a felvilágosítást adhatja önnek, mint ml. Kérdése egyébként nem világos, mert levele végén ideiglenes és tartós vezénylésről kérdez, levele elején viszont csak tartós vezénylésről. Egyébként meggyugtatjuk: ha a gazdasági hivatal tévedett volna, azt a törzsgazdasági hivatal helyeshitheti s ha ez is téved, a belügyminiszterium számvevősege még mindig helyreigazíthatja a tévedést, mert nem kell azt hinni, hogy ezek a szervek csak a kincstár érdekeit tartják szem előtt, hanem mindig azt az igényt, amely a fennálló rendeletek értelmében jogos.

B. J. thts., Makó. 1. Önnek van igaza, mert a kérdéses esetben csak feltehető, hogy az illetőnél fegyver van. Ha az ajtó zárva van, nyitassa fel a járőr. 2. Az osztrák háborús emlékérem szalagsávjának viselésére az A. 26. Ut. 3. függelék 32. pontja A. fejezete az irányadó, ez pedig azt mondja: Külföldi kitüntetések szalagsávjai a belföldi kitüntetések szalagsávjai alatt, a mell baloldalán külön sorban viselendők.

D. S. Örm., Gödöllő. 1. Olvassa el az „Osztrák háborús emlékérem” jeligére adott üzenetünket. 2. Lexikonban kap választ.

Ibolya. Megilleti, mert szolgálata által a hadviselés érdekeit előmozdította. Ilyenek pedig, az 1929. évi 26. Cs. K.-ben közzétett rendelet szerint, igényjogosultak a magyar, az 1931. évi 23. Cs. K.-ben közzétett rendelet szerint pedig az osztrák háborús emlékéremre is. A megszerzés módzatait is megtalálja e rendeletekben.

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

ÓRÁSMESTER, ÉKSZERÉSZ
NYIREGYHÁZA :: TELEFON: 229

Elsőrendű márkás órák
5 évi jótállással, szebbnél-
szebb ékszerek, ébresztő-
és fali órák, a csendőrség
részére részletre is.
Választékot portómente-
sen küldök. Javításokszak-
szerűen végeztenek. Ké-
pes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Új és újjalakított **ÍRÓGÉPEK**
írógépkellékek, javítás, karbantartás. Írógép vétel — eladás —
csere. Sokszorosító kellékek. Meg-
bízható; szakszerű, előső:
Tel.: 15-0-87

POLGAR
Budapest, V. Úrfel. Tigris Pártna. 3.

Pollák Rezső „ALBA” cipőruhazsa
Székelyhőrvár
Bőr- és lakk-sima rugós cipők,
csizmak, úti és gyermekcipők
legjobb deszertéki forrás
Kérem kérem ATJRYZOKOI

Áruraktárunk újból eredeti régi helyén
MÜLLER J.
DESSEWFFY-U. 40.
Kérjük t. t. csendőrvivőinket, hogy személyesen
vagy levélben itt keressenek fel

7777. A Szolg. Szab. I. R. 541. pont h. alpontja, illetve a Gy. Gy. Szab. 4. füzet 192/b. pontja szerint a csapatot vezető altiszt fővetést köteles vezényelni, ha nálánál magasabb rendfokozatú altiszttel találkozik, vagy azonos rendfokozatúval, ha az előjáról viszonyban áll vele.

Oktatótiszt. Lexikonban fogunk válaszolni.

Biztonság. 1. A holtig tartó lakásjogot élvező lakó által birt. lakásrész használati értéke a házadó szempontjából mindenestre az ámbájón, ha az ingatlan tulajdonosa ezért ellenértéket kapott (például a megvett ingatlan árának alacsonyágában). 2. Illetéket minden ingatlan átruházó jogügylet után kell fizetni. Ha ingatlanra vonatkozó szolgalmi jog (például lakásjog) az átruházó jogügylet tárgya, ez az ingatlan egy tekintet alá esik. Az illetéket rendszerint az átruházó jogügylet folytatn. jogot szerző fél viseli, azonban felelősök ezért a jogügyletben résztvevő felek is, sőt az illeték egy bizonyos ideig magát az ingatlan is terheli akkor is, ha a jogügylet megkötése után másra ruházzák át. Aki tehát ingatlan vásárol, jól teszi, ha utánajár, hogy nem terheli-e ezt valamely kincstári illeték, hogy azt rendeztesse, vagy a vételárból leszámíthassa. 3. Házadománytességet toldalék-épitkezésre is lehet kérni.

Sz. L. csendőr, Kápolna. Választ a i. évi 6. számunkban közölt 19. lexikon-kérésed alatt kapott.

Takarékos gazda. A postatakarékbetéteket nem valorizálják. Az 1918 okt. 31-ig takarékb. tett betétek után segélyt kaphat, tizezer korona után körülbelül 60 pengét, ha vagyoni visz. nyai szerint arra feltétlenül ráutalt. Bélyegtelen kérvényt kell beadni a Belügyminisztériumba (Hadikölcsönosztály, I. Verbóczy-u. 9.) s ehhez csatolni a betétkönyvet vagy betétkönyveket. Ugyanaz az eljárás a hadikölcsön-járadék-könyvével is.

Marosvásárhely. Ha az ara elszakított területen élne, akkor a tiszt. gyűlés összehívása előtt a kerületi parancsnok-ságának felterjesztést kell tennie a Büm. VI. c. osztály útján, h gy az ara utáni előírt puhatólás külügyi úton történjék meg. A házasságkötés előtt ajánlatos az igazságügyminisz-
tériumból úgynevezett elbocsátó igazolványt kérni, mert ez az idegen állam hatóságai előtt megkönnyíti a szükséges lépéseket. Egyébként a külföldi esküvőnek sem szolgalmati, sem közjogi alapja nincs. szabadság kell hozzá.

Duna. Választ a leksikon-rovatban kap.

Kéziratok.

Aranyosgyéresi. Jó, közöljük.

Sz. I. títés, Csömör. Sorra kerül az is. Irásait szívesen látjuk.

K. J. prbcso., Zomba. Helytáll, amit leírt, de a szárny-parancsnok urak ezer és ezer fogalmazványon javítják eze-

ket a legegyszerűbb helyesírás hibákat, céltalan volna tehát a lapban is közölni.

Ibolyák. T. F. „Aztart” pedig higgye el nekünk, hogy amíg az ember a helyesírással ennyire nincs tisztában, vétek egyetlen ritmust is kicsibolnia magából. Azt írja, hogy több verset most nem küldhet, mert nincs hozzá „disponáció”-ja. Na is keresse magában. Valószínű, hogy most megsértődik és nagyon mérges lesz ránk, így azonban gyorsan kigyógyul a verslázból s akkor majd köszönlőlevelet ír nekünk. A mostani versei meg sem közelítik azt, ami feltűnt annakidején, így most már határozottan lebeszéljük, hogy ilyesmire pocsékolja az idejét, vagy pedig csak névnapok és lakodalmak alkalmi rigmusaiban vezesse le a költési hajlamait.

K. M. csendőr, Gomba. Multkori sejtésünket igazolta. Rítmus- és rímérzéke újabb verseiben is feltűnt. Az „Org. n. fakadás” című versében tiszta, szép költői képet is találunk gondolatvezetése és költői felépítése szintén meglepően szép és intelligens. Aki hat eljápi után ilyen verseket ír, szűltetett verselő még akkor is, ha a helyesírásban és mondatszerkesztesben sok a tanulnivalója. Tanuljon hát és olvasson sokat, elsősorban a legtisztább költői magyar nyelv mesterét: Petőfit, aztán Aranyt, Vörösmartit, de olvasson prózát is, amiből ismeretkörét művelheti. Csak a moderneket kerülje, mert útvesztőbe viszik. Fejlődését szívesen figyelemmel kísérjük, tanáccsal ellátjuk, újabb verseit időközönként küldje be hozzánk. A mostanlaktól még nem közlünk, mert ezek csak

Hegedű, Harmónium, Tárogató, Szakszofon, Gramofon, Rádió
és az összes hangszerek legjobbak, csakis itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is!

MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen!

Ismét nagy szerencse

Töröknél!

A m. kör. osztály-csajjáték lőhúzásain 1935 március 11-én a nagy jutalmat

300.000 P
a 79178 számú sorsjeggyel,
1935 március 4-én a legnagyobb nyereményt

200.000 P
a 71578 számú sorsjeggyel ismét a

TÖRÖK Bankház

szereccés verő nyerték.
Csupán a két sorsjegyre egy hét alatt

500.000 P
nyerték ki TÖRÖK verőinek,
Vásároljon vagy rendeljen az új húzóokra m. l. ebből
TÖRÖKNEL sorsjegyet.

Hivatalos I. oszt. sorsjegyárak

Egész sorsjegy P 24.-	Fél sorsjegy P 12.-	Negyed sorsjegy P 6.-

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZ R.-T.
Budapest, IV., Szervita-tér 3.

Megér annyit a vágó és a szemén, hogy 3, 6, 12, vagy 24 pengét befektessen havonta a m. kör. osztály-csajjátékban

Sokezer ember: nő-leány, hotel-örög, szegény-gazdag az állkta, hogy igen és célzatosan, mert

hol nyerhet ma egyszerre oly óriási összeget, mint az osztály-csajjáték, a?

Rendellen vagy vedven tehát Ön is egy sorsjegy t bármelyik fő-
árvonásból. Mindenkiékek és minden egyes sorsjegynek
egyenlő a nyertes esélye.

Húzás április 13-án kezdődik

Hivatalos árak:
1/2 = 3 r., 1/4 = 6 P., 1/8 = 12 P., 1/16 = 24 P.
az összes főárvonásból

terítés, modern kivitelben, könyvelmes részlet.
fizetésre kapható:

BÚTOR

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Főoszt. : VII., Péterffy Sándor-u. 40. Helyőrd-u. 38/39

kezdete annak a fejlődésnek, amiből megvan a tehetsége, de hogy az el ne kallódjék, ismételt figyelmébe ajánljuk legelőszörban a tökéletes helyesírás elsajátítását és a sok olvasást. Talán akad valaki a községben, aki ebben irányíthatja, amire kezdetben mindenki rászorul. Azt persze sose feledje, hogy azért mindenekelőtt a szolgálata! A versírás maradjon csak nemes szórakozásul a szabadidőre.

A Iba és egy másik eset. Egyik sem alkalmas, amit igazán sajnálunk, mert a kifogyott csendőrhistoria-közleményeinket nagyon szívesen folytatnánk, ha anyagot kapnánk hozzá.

Sz. I. I. thft. Szombathely. Az új március lényegét ahányan, annyiféleképpen magyarázzák s csak kevesen jól. A régi szavak idejüket múlták, nem tudunk belőle valamirevalót fésűlni.

Kezdő, Bakony H. P. J. törm. Pécs, Tüskevár. Sorra kerülnek.

P. A. ny. thfts., Szeged. Nem érdekességet, hanem tanulást keresünk a nyomozások rovatában.

A tavasz. Jó verset sohase fog írni, ne bajlódjék.

A m. kir. csendőrtiszt és altiszt kar kipróbált, megbízható bevásárlási helye a

TRIBON

**RUHÁZATI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14
TELEFON: 392-85, 312-97. szám**

hol az összes egyenruházati, továbbá női-, férfi- és gyermekruházati cikkek és lakberendezési textíliáruk a legnagyobb választékban kaphatók.

**Mérsékelt árak.
Megbízható minőség.
Pontos kiszolgálás.
Legkedvezőbb fizetési feltételek.**

Apróhirdetések árszabása a budapesti napilapokban.

A lap címe	Egy ezé ára	
	első nap	második nap
Budapesti Hírlap	8	16
Fries Ujság	14	24
Függetlenség	14	24
Kis Ujság	10	16
Nagyság	12	16
Nemzeti Ujság	12	16
Neues Politisches	10	10
Pester Lloyd	12	16
Pesti Hírlap	16	28
Pesti Napló	10	20
Ujság	11	20
Új Magyarág	12	16

Az első sor és a vastagon szedett szavak kétféleképpen számítnak.

Ha nem óhajtja címét hirdetésében megnevezni, a beérkező ajánlatokat jellege alatt hirdetés címzettséggel. A jelleg leveleket mindenkor felbonthatatlanul, pontosan rögtön továbbítom, biztosítva mindenkiel szemben a legelőszörbb titoktartást.

Apróhirdetést adja fel

Erdős József

hirdetőköradójában

Budapest

VI, Teréz-körút 38.

Telefon: 12-5-58.

Út a börtönbe.

(7.)

(Dr. Jaeger János fegyverteljes lelkész „Hinter Kerkermauern” című gyűjteményéből fordította Plucsz Zoltán órnagy).

Megállapították, hogy az eladott kerékpár nem az ismerősöm, hanem a bátyjám volt, hogy én vittem ki a szobából, én vittem le a lépcsőn is, az ismerősöm pedig, miután a szobát nekem kinyitotta, a konyhába ment, állítólag, hogy egy üveg sört gyorsan megigye, a valóságban azért, hogy édesanyja figyelmét rólam elterelje és így számomra a lopás elkövetését megkönnyítse. A szülők részéről történt erőteljes felelősségvontása alkalmával ugyanis az ismerősöm mindent rólam kent a azt hazudta, hogy a 90 márká egy részét is nekem adta. Később egy levelében azzal megmentetést előttem, hogy azt hitte, Svájcba szöktem s így nem fenyeget már semmi veszély, azért kevert bele ilyen csúnyán a dologba, hogy magát mentse. A bátyja a lopás miatt megtette a feljelentést, de az őccse ellen nem adott magánindítványt, csak az én megbüntetésemért lóvánta. A főtárgyaláson az elnök meg is jegyezte, hogy nem engem, hanem a káros őccsét kellene bezárni, aki — eskü nélkül ugyan — de mindvégig határozottan megmaradt amellett, hogy a kilencven márkából harmincat nekem adott. Mintán lopás miatt már büntetve voltam, a bíróság, annak dacára, hogy ennek az alávaló tanúnak szemmel láthatóan egy szavát sem hitte el, mégis elítélt négyhavi fogságra, amelybe a vizsgálati fogságból két hónapot beszámítottak.

E büntetésem kiállása után a hannoveri bíróság is kikért, átkísértek és a 280 márká miatt újra elítéltek négy hónapra. Ennek az utóbbi büntetésnek kitöltése végett egy idős vidéki bírósági fogházba, Verdenbe kísértek.

Itt aztán bőségesen volt alkálmalom tapasztalni a börtön erkölestelenítő hatását; mint Münchenben, itt is az volt az érzésem, hogy a rosszak legrosszabbja gyűlt össze ebben a börtönben, hogy aljaaságban és ocsmányságban egymást felülműlják.

Az erkölcsi fertő szabadjára tenyészik az ilyen börtönben és ami a legrosszabb: az embert magával ragadja, akár akarja, akár nem. Először, amíg egy szemernyi erkölcsi ér-

Lantos könyvkereskedés, Budapest, Múzeum-körút 3.

2 Pengő 90 fill. ellenében portómentesen szállítja a

„VILÁGHÁBORÚ”

című (Aggházy-Stepán) 320 oldalas, 54 képpel ellátott könyvet

Négy évtizede vásárolnak legjobb megelőgedésre kiváló

hangszereket

REMÉNYI MIHALY

Öfensége dr. József Ferenc kir. herceg és a m. kir. Zeneművészeti Főiskola szállítója.

Budapest, VI., Király-utca 58-60. sz.

Kérem árjegyzéket!

a magyar csendőrkedvenc cigarettapapírja

Magyar gyártmány

Csak 10 fillér

zék v n az emberben, minden erejével védekezik ellene, de aztán idővel hozzáfazózik, nevet a piszkos és trágár beszédnek és adomákon s végül pedig határozottan érdeklik ezeknek a testileg és erkölcsileg elzárkózott embereknek a viselt dolgai.

Es senki sem tartja érdemesnek, hogy a börtönnek ezt a rettenetes befolyását legalább megpróbálja ellensúlyozni; Münchenben legalább néha-néha láttam egy fiatal káplánt, aki itt-ott szentírásmagyarázatot tartott, itt a négy hónap alatt sem láttam sem papot, sem az intézeti igazgatót, de még egy tisztviselőt sem, csak a hörtöndöröket, akik persze a rabok erkölcsével nem sokat törődtek.

Igy van ez mindentől olyan kis fogházakban és börtönökben, ahol csak 60--100 fogoly van együtt. Itt ugyan meg nem javul senki; kezeletlenség és gyűlölettel hagyja el mindenki az ilyen blüntető intézetet, hogy aztán rövidebb-hosszabb idő múlva újra visszakérüljön.

Végre elérkezett az én szabadulásom napja is. Újra kilétem a börtön falain. Istenem, csak egyetlen barátom, vagy valakim volna, aki a kezét nyújtja nekem, aki megment; de egyedül voltam, egyesgyedül egy hatvanmillió országbán és a hatvanmillió közül egy nem akadt, aki érdemesnek tartotta volna, hogy megmentse egy segítségért kiálló ember életét.

De hát persze, egy elbocsátott fegyencnek nem szabad, hogy ilyen gondolatai legyenek, mert hiszen az embertársai, a becsületesek a makulátlanok már régen megszaktítottak vele minden érintkezést és nem akarják őt többé megismerni.

Visszatartam Hannoverbe. Itt találkoztam egy emberrel, akit annakidején Baden-Badenben a versenyek alatt ismertem meg. Genébe készült, hogy a telet ott töltse. Nagyon részletesen érdeklődött a sorsom iránt: holman jövök, hova megyek és mert semmi okom nem volt, hogy hazudjak, elmondtam neki az igazat, honnan jövök és azt, hogy Hannoverben állást szeretnék kapni.

Mosolyogva hallgatott, aztán megveregette a vállamat:

— Kedves barátom, én 15 évvel idősebb vagyok, mint te, tehát 15 évvel tapasztaltabb is. Én is megismerkedtem már kétszer is a börtönrel. Mind a kétszer azzal a becsületes szándékkal jöttem ki, hogy dolgozni fogok és tisztességes ember leszek; minden erőmmel azon voltam, hogy újra becsületes nevet szerezzek magamnak. Azt hiszed, hogy a tömeg, amely társadalomnak nevezi magát, engedte, hogy ki-mászzam a pocsoljából? Dehogyan is. Mindig újra és újra visszalöktek, ha kidugtam a fejemet. Nem akarták észrevenni a bűnbánatomat, nem a szenvedéseimet, sem a kétségbeesésemet: én az ő szemükben gazember voltam és az is maradtam. Börtöntöltelék, akit hideg részvétlenséggel félre kell rugni. Ezek nevezik magukat keresztényeknek,

ezek beszélnek szeretetről, mikor szemernyi érzés és részvét sincsen bennük. Csak a szájukon hordják a szeretetet, de a tettekben nem.

Te talán még hiszel a keresztény társadalom részvételtjes szeretetében? Én nem. Mert az, akit lassan, de biztosan halálba kergetnek, nem hiszti, hogy a vallás, amelynek nevében ezt teszik, valóban a szeretet vallása volna.

Elhallgatott egy pillanatra, mert nagyon belejött a beszédbe. Egy szóval sem szakítottam félbe, annál kevésbé, mert amit mondott, azt bizony, sajnos, a magam esetében is tapasztaltam.

Féltreaimította a haját a homlokáról és folytatta:

— Akit egyszer a társadalom kiközösített és megbélyegzett, az soha többé meg nem találja az utat visszafelé; újra és újra visszataszítják a mélységbe, amelybe beleesett. Majd meglátod, így lesz ez veled is. A mi számunkra már csak „előre” van, „vissza” nincsen, mert az egyenlő a halállal és a tönkremenéssel. Az én apám gazdag fuvaros volt, kítagedott. Tudod, ki mentett meg az éhenhalástól? Egy olyan leány, akire mindenki megvetéssel néz, az dött ennéma, amikor egy utcasarkon összeestem az éhségtől; megosztotta velem a nyomorúságát és a végén még azt sem engedte, hogy megköszönjem neki. Minden megbánásom, minden jóakaratom, hogy megjavuljak, oda lett, számomra hazugság lett a megbocsátás, amiről olyan sok prédikációt hallottam a templomban, nem maradt más hátra, mint harc és harc ez ellen a könyörtelen társadalom ellen.

Hát nem volt ennek az embernek igaza? Hát nem ugyanezt mondtam már én is el ezerszer magamban? De v lám, amit nem tudok magamnak megm gyarazni, valami,

TELEPES ÉS HÁLÓZATI RÁDIÓK GRAMOFONGÉPEK ÉS LEMEZEK CSILLÁROK

Készletre is legelőszöbban. Csereakció.

Reich Miklós cégnél

Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. szám. Nagymező-utca sark.
Kérje a legálabb árjegyzéket!

M. Kir. csendőrség tagjainak leghosszabb részletfizetésre!

Hálószoba	Szalon	Ébédősszonyog	Fehérmű
Ebédős	Recamier	Futók	és Agymű
Egyes	Fotelek	Összekötők	Vásznak
bútordarabok	Matrac	Szalonlakarók	Inganyag
stb.	Sodrony	Paplanok	Ruhaszövet
	stb.	stb.	stb.

Írjon nekünk és a legpontosabb árjegyzékkel szolgálunk
Lakásberendező és Textil állalat, Liszt Ferenc-tér 5. T. 271-77

VITÉZ BUDAVÁRY SÁNDOR

Budapest, VIII., Vas-utca 1. Telefon: 42-5-03

Minden csendőrségi egyenruha és felszerelés.

Kékli lóden méterenként 6.— 11.— 15.— P

Kékli kangarn méterje 15.— P

Fekete kangarn méterje 13.— 18.— P

Összes bel- és külföldi érmek, szalagok kedvezményes áron.

MAGYAR

GYARTMÁNY

Számtalan csendőr-

elismerő levél

bizonyítja, hogy a

PUCH

MOTORKERÉKPÁR

úgy a csendőri szolgálatban, mint szolgálaton kívül a legjobban bevált.

Cyári fiók:

BUDAPEST-VI-LEHEL-U.

♦ 25 ♦

Kérjen új modelljeinkről árajánlatot!

talán a jónak, talán a hitnek, vagy nem tudom minek egy atómja mégis mindig visszatartott a teljes kétségbeeséstől. — Na és mégis, hogy vitted annyira, amennyire vagy, hiszen tudtommal nagyon jó anyagi viszonyok között élsz? — Azt röviden elmondhatom. Néhány hónapon keresztül én is megpróbáltam a nyomorúságot a maga legeslegalsóbb rétegében látni. Egyszer aztán 500 márkát nyertem kortyán. Száz márkával költözöktem, a többi negyszázzal bukmékereskedni kezdtem különféle versenypályákon. Először az állóhelyen kezdtem, minden tétet elfogadtam, a legkisebbeket is. Kezdeti jól menni, lassan-lassan feltornásztam magamat, úgy, hogy már külföldi versenypályákon is próbálkozhattam. Ennek már nyolc éve; szerencsém volt s ma kb. 35.000 márká vagyonom van. Németországban tilos ugyan engedély nélkül bukmékereskedni, de azért a legtöbb helyen szemet húnynak fölötte, mert hiszen az egész versenyzület a bukmékereskedés kezében van.

Nevezzenek az emberek, aminek akarnak: reám mondhatják, hogy szerencselovag, hogy kalandor vagyok, de azt, hogy gazember vagyok, nem foghatja reám senki. Franciaországban és Angliában a bukmékereskedés tekintélyes emberek és éppen olyan szabadon dolgozhatnak, mint a totalitátor. Amivé lettem, magamnak köszönhetem, nem tartozom senkinek hálával érte.

Kifizette, amit fogyasztottunk és elmentünk a kávéházba. Ittközben elbeszélte még, hogy a társa, akivel együtt dolgozott, megnősült és letelepedett s így ő most egyedül maradt. En rokonszenves vagyok neki s mert a bukmékeres, bizonyos okok miatt mindig kettesével dolgoznak, ha kedvem van, tartanak vele.

— Németországban vége ugyan a versenyidénynek monadta, de a néhány téli hónap hamar eltelik. Te nekem, ahogy én tudom, a szerencsejátékokban különös tapasztalataid vannak, amelyeket az én mesterségemben is igen jól értékesíthetsz. Ha ügyes leszél és szorgalmas, annyit kereshetsz, amennyit akarsz. Én majd megtanítalak arra, amire még szükséged van.

Mit rielhelhettem volna? Utasítsam vissza a kezét, amely segítségemre siet s ehelyett vágta meg nekem újra a bizonytalanságnak? Nem, ezt nem tehettem annál kevésbé, mert bennem is egyre erősebb lett a meggyőződés, hogy a tisztességes társadalomba való visszatérésem útja egyszerűen mindenkorra el van vágva.

Két nappal később elutaztunk Strasszburgba. Új barátom mindenütt ismerős volt s mindenfajta játékosok közé szabad befárasza volt. Ha eddig mindig szerencsétlen flótás voltam, amíg tisztességes munkát kerestem, hát itt azután mellém szegődött a szerencse. Az első este 800 márkát nyertem.

Most tehát volt pénzem bőven. Eleinte úgy terveztük, hogy Genfhe megyünk, de most megváltoztattuk a tervünket és Brüsszelbe utaztunk. Brüsszelben — minden színházmos téli előadójában — egyetlen éjjel 7000 frankot nyertem. Elkezdődött a „nagy” élet, amilyen a magamfajta emberek között élnek, amikor jól megy nekik. Ahogy jött a pénz, úgy ment. Az ember nem ismeri ilyenkor a pénz értékét: itt ötszáz frank egy félucat ruháért, ott ezer frank egy gyűrűért és nyakkendőért, itt kétszáz frank egy lovagiánsfolyamra, ott háromszáz egy könnyelmű „művész-nővel” töltött éjszakáért s így tovább. Az ember egyenesen arra rendezel be az életét, hogy csak nyerjen és nyerjen s amit nyer, annak mielőbb a nyakára hágjon.

(Folytatjuk.)

Pályázat.

Utastítségünk előírja, hogy tűzvész, vízkáradás, elemi csapás esetében a csendőrnök a rendet fenn kell tartani, de különös kötelessége ezen felül a vagyon megmentésében és megőrzésében közreműködni. Pályázatot hirdetünk olyan egyéni teljesítmények leírására, amelyeket egyes csendőrnök járőrök az említett esetekkel kapcsolatban kifejtettek. Meg kell írni, mikor, hol történt az eset s részletesen azt, hogy mi volt benne a pályázó közreműködése, hogyan, milyen intézkedésekkel és tettekkel járult hozzá a veszély elhárításához és a vagyonmentéshez.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyenlítői fogadjunk el. Határidő május 1. az eredményt a május 15-i számunkban fogjuk közölni. A legjobb pályázatot díszes osztali szivar- és gyufatartóval jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHACSY LAJOS százasos.

Stadium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős Uzemvezető: Györy Aladár.

Legjobb, legszebb, legolcsóbb kardbostonok kaphatók:

„GANS” kardbostonjainkban
Budapest, I., Budabrisi-út 11-a.

REFORM

RUHÁZATI RT.

A m. kic.
csendőrség
megbízható
bevásárlási
helye

- Női dupla átmeneti kabátok 30.—, 38.—, 35.— P
- szürke, drapp és barna színekben
- Női téveszi kabátok 11.80, 12.—, 12.90 P
- lila, gyapjúszövetből, sötétkék, fekete és az összes divatárnyékból . . . 60.— P-101
- Női ruhák, lila gyapjúszövetből az összes színekben . . . 22.— P-108
- Műselyem matracra ruhák . . . 32.— P-101
- Creme de chine szoknya-kombi módern szabás . . . 9.30 P
- Színes náncos szoknya-ruhiné selyem rőtös hímzéssel . . . 3.60 P
- Charmessa szoknya-kombi szabás színes hímzéssel . . . 6.00 P

- Opán uelyem hálóing, különleges szép fazonok . . . 11.80, 12.—, 12.90 P
- Gyermek Habertnu, tisztesen tervezett lóden . . . 14.— P-101
- Sötétkék matraccakabát női és leánykacskák részére (3—12 évesig) . . . 16.50 P-101
- Számunként 1.— P emelkedés
- Leányka mairó szüvetruhák . . . 14.— P-101
- Kabát- és ruhaszövetek, selymek gyönyörű választékban. Férfi fehérneműk.

Kérje képes árjegyzékünket!

Mintákat szívesen küldünk.

Reform Ruházati Rt
Bp, VI, Vilmos császár-út 5

Készleteinkből — véletlenül — ezer nélkül — több darabot is kioldoztatás céljából